

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ธุรกิจศึกษา)

ปริญญา

ธุรกิจศึกษา

อาชีพศึกษา

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง สภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ของครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

The Situation and Problems of Business Work Instruction in Work-Oriented Experiences and Technology for Level 3 of Teachers in Secondary Schools under the Office of the Basic Education Commission, Bangkok Metropolitan Area 1

นามผู้วิจัย นางสาวกฤษณา บุตน์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ชนะ วันหนูน, วท.ม.)

หัวหน้าภาควิชา

(รองศาสตราจารย์ไพรพงศ์ ทิพนาค, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา ชีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

สภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
และเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ของครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

The Situation and Problems of Business Work Instruction in Work-Oriented Experiences and
Technology for Level 3 of Teachers in Secondary Schools under the Office of the Basic
Education Commission, Bangkok Metropolitan Area1

โดย

นางสาวกฤษณา บุตนะ

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ธุรกิจศึกษา)

พ.ศ. 2552

กฤษฎณา บุดนุ 2552: สภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ กลุ่มสาระ
การเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ของครูผู้สอน ในโรงเรียน
มัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1 ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ธุรกิจศึกษา)
สาขาวิชาธุรกิจศึกษา ภาควิชาอาชีพศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
รองศาสตราจารย์ชนะ วันหนูน, วท.ม. 138 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอน
งานธุรกิจในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ของครูผู้สอน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนงานธุรกิจในช่วงชั้นที่ 3 ทั้งหมด
จำนวน 98 คน โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ในการวิจัย และวิเคราะห์
ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า Needs Indicator Score (NI)

ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่ควรเป็นและสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
งานธุรกิจในด้านการเตรียมการสอน ด้านการดำเนินการสอน และด้านการวัดผลและประเมิน
ผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนปัญหาในการจัดการเรียนการสอน พบว่า มีปัญหา
อยู่ในระดับต่ำ หรือมีปัญหาน้อยมากทั้ง 3 ด้าน ด้านการเตรียมการสอน ปัญหาที่พบคือ การกำหนด
ระยะเวลาในการสอนให้มีความเหมาะสมเพื่อให้นักเรียนได้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
การจัดเตรียมแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติมในโรงเรียน การมีความพร้อมในเนื้อหางานธุรกิจ ด้านการ
ดำเนินการสอน ปัญหาที่พบคือ การใช้สื่ออุปกรณ์ในการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน
การสร้างบรรยากาศในการนำเข้าสู่บทเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย การใช้สื่ออุปกรณ์ขณะสอนให้
สอดคล้องกับเนื้อหา และด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ปัญหาที่พบคือ การวิเคราะห์
ความพร้อมของนักเรียนแต่ละคนเพื่อนำมาปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม การเปิดโอกาสให้
นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องชุมชนในท้องถิ่นหรือสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนด
เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล

Kritsana Buttanu 2009: The Situation and Problems of Business Work Instruction in Work-Oriented Experiences and Technology for Level 3 of Teachers in Secondary Schools under the Office of the Basic Education Commission, Bangkok Metropolitan Area1. Master of Education (Business Education), Major Field: Business Education, Department of Vocational Education. Thesis Advisor: Associate Professor Shana Wannoon, M.S. 138 pages.

The purpose of the research was to study the situations and problems of Business Work Instruction in Work-Oriented Experiences and Technology for Level 3 of teachers in secondary schools under the Office of the Basic Education Commission, Bangkok Metropolitan Area1. The population of the study was all teachers of level 3 (98 teachers). There was no research sampling. Research instruments were questionnaires. The data analysis had been used by computer program to analyze by using through Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation (S.D.) and Needs Indicator Score (NI).

The results of the current study had been found that the expected and actual situations of Business Work Instruction in teaching preparation, teaching process, and learning evaluation and measurement were high level in all aspects. However, the problems of Business Work Instruction in three aspects were low level or a few problems. Teaching preparation, the problems were the suitable of teaching period for efficiency learning, the additional learning sources in school, the completely of the contents in business works. Teaching process, some problems were the using of teaching tools for students' learning behaviors in their class, the variation of process for subject content introduction, the using of teaching materials that suitable for any subject contents. Learning evaluation and measurement, the problems were the student readiness analysis for subject content improvement, the provident opportunity for students, parents, local people or entrepreneurs in setting some criteria of learning evaluation and measurement.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ชนะ วันหนูน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.พีรพงศ์ ทิพนาค หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา และรองศาสตราจารย์ศ. ทรัพย์เย็น หัวหน้าสาขาธุรกิจศึกษา ที่ได้ กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและความอนุเคราะห์ จึงขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่าง สูงยิ่ง

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาตรวจเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะในการวิจัย และขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่อนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนครูผู้สอนงานธุรกิจทุกท่าน ที่กรุณาตอบแบบสอบถามทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ และ ขอขอบคุณบิดามารดา และเพื่อนๆ ทุกคน ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดเวลา ในการทำการวิจัย

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

กฤษณา บุตน์
กุมภาพันธ์ 2552

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	7
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขปรับปรุง พ.ศ. 2545)	8
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	12
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	20
การจัดการเรียนการสอน	30
ปัญหาและรูปแบบการประเมินทางการศึกษา	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	55
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	61
ประชากร	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	61
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล	62
การวิเคราะห์ข้อมูล	63
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	65

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	66
ผลการวิจัย	66
ข้อวิจารณ์	103
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	107
สรุป	107
ข้อเสนอแนะ	111
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	113
ภาคผนวก	120
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	121
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม	123
ภาคผนวก ค รายชื่อ โรงเรียน	125
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม	129
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	138

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตัวอย่างการคำนวณหาค่า NI จากแบบสอบถาม	65
2	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนงานธุรกิจ จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ สอนงานธุรกิจ วุฒิการศึกษา และตำแหน่ง	67
3	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนงานธุรกิจ จำแนกตามจำนวนครู ความ เพียงพอของจำนวนครูผู้สอนงานธุรกิจ และจำนวนครั้งที่ได้เข้ารับการอบรม	68
4	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนงานธุรกิจ จำแนกตามงานธุรกิจที่เปิดสอน ต่อปีในช่วงชั้นที่ 3 ระดับชั้นที่สอนงานธุรกิจ จำนวนชั่วโมงที่สอน/สัปดาห์ และงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย	69
5	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนงานธุรกิจ จำแนกตามจำนวนครูที่มีหนังสือ แบบเรียนประจำกลุ่มงานธุรกิจ มีการใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนอื่นๆ โรงเรียนมีห้องพิมพ์ดีด โรงเรียนมีห้องคอมพิวเตอร์ และ โรงเรียนของ มีแหล่งข้อมูลค้นคว้าเพิ่มเติม	70
6	สภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการเตรียมการสอน	72
7	สภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการสอน	76
8	สภาพการจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	81
9	ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการเตรียมการสอน	84
10	ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการสอน	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	87
12	ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการเตรียมการสอน จากครูผู้สอนงานธุรกิจที่มีประสบการณ์สอน ตั้งแต่ 1-20 ปี และครูผู้สอนงานธุรกิจที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปีขึ้นไป	88
13	ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการสอน จากครูผู้สอนงานธุรกิจที่มีประสบการณ์สอน ตั้งแต่ 1-20 ปี และครูผู้สอนงานธุรกิจที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปีขึ้นไป	89
14	ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ จากครูผู้สอนงานธุรกิจที่มีประสบการณ์สอน ตั้งแต่ 1-20 ปี และครูผู้สอนงานธุรกิจที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปีขึ้นไป	92
15	ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการเตรียมการสอน จากครูผู้สอนงานธุรกิจที่ไม่เคยอบรม และเคยอบรม	93
16	ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการสอนจากครูผู้สอนงานธุรกิจที่ไม่เคยอบรม และเคยอบรม	95
17	ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ จากครูผู้สอนงานธุรกิจที่ไม่เคยอบรม และเคยอบรม	98

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงความสัมพันธ์ของการได้มาซึ่งความต้องการ/ความจำเป็นในการวางแผนโครงการ	52
2	การบรรยายสิ่งที่มุ่งประเมินตามโมเดลสเตค	53
3	การตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมินตามโมเดลของสเตค	54

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสภาพสังคมได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากการศึกษาช่วยให้ประชากรมีความรู้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นอกจากนี้การศึกษายังมีส่วนช่วยพัฒนาสภาพสังคมและเศรษฐกิจของประเทศด้วย กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในการวางแผนและการจัดการศึกษาได้ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี จำเป็นที่จะต้องพัฒนาการศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงให้มากที่สุด

ดังจะเห็นได้ว่ากระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการเริ่มต้นใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่น สามารถจัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบเพื่อให้การศึกษานั้นเป็นการศึกษาที่พัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง โดยมีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้บนพื้นฐานของความเป็นไทย และความเป็นสากล รวมทั้งมีความสามารถในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีการเปลี่ยนแปลงวิชาเรียนจากเดิมเป็น 8 กลุ่มสาระ โดยจัดแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มที่สอง ประกอบด้วย สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ ภาษาต่างประเทศ และการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี ในกลุ่มแรกยังคงเหมือนเดิมคือเพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤติของชาติ แต่ในกลุ่มที่สอง โดยเฉพาะการทำงานอาชีพและเทคโนโลยีที่มีการปรับทั้งวิสัยทัศน์ มาตรฐานช่วงชั้น แนวทางการสอน การวัดและประเมินผล มีการรวบรวมเทคโนโลยีและสารสนเทศเข้าด้วยกันซึ่งเป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ให้มากยิ่งขึ้นกว่าที่ผ่านมา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544)

งานธุรกิจ จัดเป็นสาระหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีที่มีบทบาทสำคัญ ที่มีส่วนเสริมให้ระบบการศึกษาระดับปฐมวัยในเรื่องพัฒนาอาชีพของผู้เรียนมากที่สุด ซึ่งมีทั้งที่ให้ความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับการนำไปประกอบอาชีพทางธุรกิจโดยตรง หรือสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ (Nanass, Malsbary, and Tonne, 1977: 2, 12 อ้างใน สิริฉันท สติกรกุล เตชพาหพงษ์, 2542) โดยงานธุรกิจนั้น มีความมุ่งหมายอยู่ 2 ประการ ประการแรกคือ General Objective เป็นการให้การศึกษาในด้านความรู้พื้นฐานทางธุรกิจ (Basic Business) คือให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในระบบเศรษฐกิจและการค้าของประเทศอย่างถ่องแท้ เป็นผู้บริโภคที่ฉลาด รู้จักเลือกใช้สินค้าและบริการ อีกด้านคือการให้การฝึกฝนทักษะเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตส่วนตัว (Personal Used Skills) เช่น พิมพ์ดีด ภาษาอังกฤษธุรกิจ เป็นต้น ประการที่สองคือ Vocational Objectives คือ การให้การศึกษาเพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพด้านธุรกิจ (Job Training for Business) ทั้งด้านการฝึกอบรมในทักษะอาชีพ (Specific Skills Training) เช่น วิชาบัญชี การขาย การปฏิบัติงานสำนักงาน และความสามารถที่จะใช้ทักษะอาชีพในธุรกิจให้เป็นผลดี (Occupational Intelligence) (สิริฉันท สติกรกุล เตชพาหพงษ์, 2540: 2)

จากสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพที่ผ่านมา พบว่ากระทรวงศึกษาธิการได้เห็นความสำคัญของวิชาชีพมาโดยตลอด ด้วยการให้แต่ละโรงเรียนได้สอดแทรกการเรียนวิชาชีพเข้าสู่หลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้เด็กได้นำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ แต่จากการศึกษาปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา พบว่ามีโรงเรียนเป็นจำนวนมากที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพให้เป็นไปตามเป้าหมายได้ เพราะมีปัญหาและอุปสรรคนานัปการ(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2536: 1) โดยปัญหาที่มีอย่างต่อเนื่องคือ ปัญหาการจัดการศึกษาวิชาอาชีพยังไม่จริงจัง ขาดกระบวนการที่เป็นช่องทางนำไปสู่การประกอบอาชีพ ครูผู้สอนมุ่งสอนเนื้อหาเป็นหลัก ส่งผลให้นักเรียนขาดทักษะ ขาดวิธีการคิดประสบการณ์ การจัดการ ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญต่อการดำรงชีพในสังคมปัจจุบัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542: 1-2)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจเพื่อทราบถึงสภาพและปัญหา การจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจหลังจากมีการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยผลการศึกษาที่ได้นั้นจะเป็นประโยชน์แก่ ครูผู้สอนงานธุรกิจ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา ได้ตระหนักถึงสภาพความพร้อมในการจัดการเรียน

การสอนและปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ของครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ของครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพ ปัญหา และแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ ครูผู้สอนงานธุรกิจ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา ได้ตระหนักถึงสภาพความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนและปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจให้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนงานธุรกิจในช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานครเขตพื้นที่การศึกษา 1 เท่านั้น ทั้งหมด 39 โรงเรียน ครูผู้สอนงานธุรกิจ จำนวน 98 คน

2. เนื้อหาที่วิจัย คือ ศึกษาสภาพ และปัญหาการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ของครูผู้สอน ของครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 หลังจากมีการใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยรายละเอียดที่ต้องการศึกษามีดังนี้

2.1 ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน ในด้าน

- การเตรียมการสอน
- การดำเนินการสอน
- การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

2.2 ศึกษาปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ในด้าน

- การเตรียมการสอน
- การดำเนินการสอน
- การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

นิยามศัพท์

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

“สภาพการจัดการเรียนการสอน” หมายถึง สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ที่เป็นกระบวนการในการจัดทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน และการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนเกิดความรู้ มีทักษะและมีเจตคติตามจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ในช่วงชั้นที่ 3

“ปัญหาการจัดการเรียนการสอน” หมายถึง ข้อขัดข้องหรืออุปสรรค ที่ทำให้กระบวนการในการจัดทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน และการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง

“การจัดการเรียนการสอน” หมายถึง กระบวนการในการจัดทำกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งสามารถทำได้หลายรูปแบบ โดยครูเป็นผู้จัดสิ่งเร้า และจัดประสบการณ์ต่างๆ ให้ความรู้แก่ผู้เรียน ด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จนทำให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่คาดหวัง โดยการจัดการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน และการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้

“การเตรียมการสอน” หมายถึง การเตรียมตัว เตรียมแหล่งข้อมูล เตรียมกิจกรรมการเรียน เตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเตรียมการวัดและประเมินผลไว้ล่วงหน้าก่อนการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

“การดำเนินการสอน” หมายถึง กระบวนการ วิธีการ หรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะช่วยเหลือชักจูงผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่วางไว้

“การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้” หมายถึง การนำข้อมูลที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ที่รวบรวมได้จากการวัดผล มาตัดสินใจโดยใช้เกณฑ์ คุณพินิจ หรือเครื่องมือวัดที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ ของการจัดการเรียนการสอนและการนำเอาความรู้ไปใช้ได้ของนักเรียน

“ครูผู้สอน” หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาที่ทำหน้าที่สั่งสอนหรือถ่ายทอดความรู้ด้านธุรกิจ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ให้แก่นักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

“งานธุรกิจ” หมายถึง งานหนึ่งซึ่งอยู่ในสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 งานธุรกิจมีเนื้อหาประกอบด้วย ธุรกิจในชีวิตประจำวัน งานสำนักงาน การเงินและบัญชี การขาย และการจัดการ ซึ่งอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในระดับชั้นมัธยมศึกษาช่วงชั้นที่ 3

“ช่วงชั้นที่ 3” หมายถึง ระดับช่วงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ที่ได้กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียน

“เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1” หมายถึง เขตพื้นที่การศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย เขตพญาไท เขตบางซื่อ เขตดุสิต เขตสัมพันธวงศ์ เขตปทุมวัน เขตราชเทวี เขตพระนคร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตบางรัก เขตวัฒนา เขตสาทร เขตพระโขนง เขตบางนา เขตคลองเตย เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตดินแดง

“NI” หมายถึง ระดับของปัญหาที่มีความต้องการในการปรับปรุงและพัฒนา (Needs Indicator Score)

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ของครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้วิจัยได้นำเอา แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย มาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อดังนี้

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
 - 2.1 หลักการ
 - 2.2 จุดมุ่งหมาย
 - 2.3 โครงสร้าง
 - 2.4 การจัดหลักสูตร
 - 2.5 การจัดเวลา
 - 2.6 การจัดการเรียนรู้
 - 2.7 สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
 - 2.8 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
3. สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีและงานธุรกิจ
 - 3.1 วิสัยทัศน์
 - 3.2 คุณภาพผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
 - 3.3 สาระความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
 - 3.4 ขอบข่ายของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
 - 3.5 มาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

4. การจัดการเรียนการสอน

4.1 ความหมายของการจัดการเรียนการสอน

4.2 การเตรียมการสอน

4.3 การดำเนินการสอน

4.1 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

5. ปัญหาและรูปแบบการประเมินทางการศึกษา

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขปรับปรุง พ.ศ. 2545)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งทางตรงและทางอ้อมดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 1-14)

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัติ การศึกษา หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

หมวด 1 บททั่วไปความมุ่งหมายและหลักการ

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 กระบวนการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่

เสรีภาพ การเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากลอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเองมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 8 การจัดการศึกษา ยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิต สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการจัดการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่อง

1. ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย การเมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน
3. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมการกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการนำมาประยุกต์ใช้
4. ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

5. ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. กระบวนการเรียนรู้ ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน
2. ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์ และประยุกต์ใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา
3. ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำเป็น คิดเป็น ทำได้ รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการสอน อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ
6. การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับ บิดา และมารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 25 รัฐมีบทบาทในการส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบอย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 การประเมินผลการเรียนรู้ พิจารณาจากการพัฒนาของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และทดสอบควบคู่กันไป ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษา และให้นำผลประเมินของผู้เรียนมาใช้ประกอบพิจารณาในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย

มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ และการประกอบอาชีพตลอดจนการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่างๆ ต้องมีลักษณะที่หลากหลาย จึงต้องจัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ สาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรส่วนปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น จัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศไทยที่มีโครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่น กำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นเป็นช่วงชั้นละ 3 ปี สำหรับเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. หลักการของหลักสูตร

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามแนวนโยบาย การจัดการศึกษาของประเทศ จึงกำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ดังนี้

- 1.1 เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทย ควบคู่กับความเป็นสากล
- 1.2 เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 1.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ
- 1.4 เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่น ทั้งสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
- 1.5 เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

2. จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังต่อไปนี้

2.1 เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์

2.2 มีความสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน การเขียน และรักการค้นคว้า

2.3 มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะ และศักยภาพในการจัดการ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงาน ได้เหมาะสมกับสถานการณ์

2.4 มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญหา และทักษะในการดำเนินชีวิต

2.5 รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพ และบุคลิกภาพที่ดี

2.6 มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าบริโภค

2.7 เข้าใจประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.8 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

2.9 รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งดีงามในสังคม

3. โครงสร้าง

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

3.1 ระดับช่วงชั้น

กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียนดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1	ชั้นประถมศึกษาปีที่	1-3
ช่วงชั้นที่ 2	ชั้นประถมศึกษาปีที่	4-6
ช่วงชั้นที่ 3	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่	1-3
ช่วงชั้นที่ 4	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่	4-6

3.2 สาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่มสาระ ดังนี้

- 1) ภาษาไทย
- 2) คณิตศาสตร์
- 3) วิทยาศาสตร์
- 4) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 5) สุขศึกษาและพลศึกษา
- 6) ศิลปะ
- 7) การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- 8) ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ สามารถจัดออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักเพื่อสร้าง

พื้นฐานการคิด การเรียนรู้ และการแก้ปัญหา กลุ่มที่สองประกอบด้วยสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ และศักยภาพพื้นฐานในการคิด และการทำงานอย่างสร้างสรรค์

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับส่วนที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนนั้น สถานศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มขึ้นได้ให้สอดคล้องและตอบสนองกับศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

3.3 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่จัดให้เรียนรู้ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพเพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 2 แบบ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสม ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพบปัญหา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพ และการมีงานทำ

2) กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจรตั้งแต่ ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

3.4 มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ที่เป็นข้อกำหนด คุณภาพผู้เรียน ด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดไว้เป็น 2 ลักษณะ คือ

3.4.1 มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละ กลุ่มการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.4.2 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระ การเรียนรู้เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้นคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6

มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้เฉพาะมาตรฐาน การเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตลอดจนมาตรฐานการเรียนรู้ที่ เข้มข้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนให้สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติมได้

3.5 เวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนไว้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4-5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4-5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,000-1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 5-6 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 มีเวลาเรียนประมาณปีละไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 6 ชั่วโมง

4. การจัดหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำหรับผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถปรับใช้กับการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สถานศึกษานำไปใช้จัดการเรียนรู้ในสถานศึกษานั้น กำหนดโครงสร้างเป็นสาระการเรียนรู้ จำนวนเวลาอย่างกว้างๆ มาตรฐานการเรียนรู้ที่แสดงคุณภาพผู้เรียน เมื่อเรียนจบ 12 ปี และเมื่อจบการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้นของสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสถานศึกษา ต้องนำโครงสร้างดังกล่าวนี้ ไปจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษาโดยคำนึงถึงสภาพปัญหา ความพร้อม เอกอัครกษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งนี้สถานศึกษาต้องจัดทำรายวิชา ในแต่ละกลุ่มสาระให้ครบถ้วนตามมาตรฐานที่กำหนด

นอกจากนี้สถานศึกษาจัดทำสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมเป็นหน่วยการเรียนรู้ รายวิชาใหม่ๆ รายวิชาที่มีความเข้มข้นอย่างหลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยเลือกสาระการเรียนรู้ จาก 8 กลุ่ม ในช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่

4-6 และจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระเรียนรู้ หรือรายวิชานั้นๆ ด้วย สำหรับช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ยังไม่ควรให้เลือกรายวิชาที่เข้มข้น ควรเรียนเฉพาะรายวิชาพื้นฐานก่อน

สถานศึกษาต้องจัดสาระการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 8 กลุ่มในทุกชั้นให้เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ และระดับพัฒนาการของผู้เรียน โดยในช่วงการศึกษาภาคบังคับ คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จัดหลักสูตรเป็นรายปี และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จัดเป็นหน่วยกิต ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละ 4-5 ชั่วโมง การจัดหลักสูตร เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณภาพชีวิต กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ การติดต่อสื่อสาร และพื้นฐานการเป็นมนุษย์เน้น การบูรณาการอย่างสมดุลทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์สังคมและวัฒนธรรม

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ให้สถานศึกษาจัดเวลาการเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละ 5-6 ชั่วโมง การจัดหลักสูตร เน้นให้ผู้เรียนสำรวจความถนัด ความสนใจของตนเองการพัฒนาบุคลิกภาพ ความสามารถ ทักษะ พื้นฐาน ด้านการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตให้ความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม ความรับผิดชอบ การสร้างสุขภาพของตนเองและชุมชน ความภูมิใจในความเป็นไทย เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

ให้สถานศึกษา จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค โดยมีเวลาเรียนวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง การจัดหลักสูตรเน้นผู้เรียน ให้สามารถเพิ่มพูนความรู้ และทักษะเฉพาะด้าน มุ่งปลูกฝังความรู้ ความสามารถ และทักษะในวิทยาการ และเทคโนโลยี

5. การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้สถานศึกษาสามารถจัดเวลาเรียนได้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสมในแต่ละชั้นปี ทั้งการจัดการเรียนในสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และรายวิชาที่สถานศึกษาเพิ่มเติม รวมทั้งต้องจัดให้มีเวลาสำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียนตามความเหมาะสม โดยกำหนดให้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จัดเวลาเรียนเป็นรายปี ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค และมีการคิณำหนดของรายวิชาเป็นหน่วยกิต (40 ชั่วโมง / ภาค มีค่านำหนักวิชา 1 หน่วยกิต)

6. การจัดการเรียนรู้

คำนึงถึงพัฒนาการด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้นควรใช้รูปแบบ วิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ และเรียนรู้คู่คุณธรรม

7. สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้จัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีความหลากหลาย เน้นสื่อเพื่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาสื่อขึ้นเอง หรือนำสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวและในระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อและแหล่งความรู้ เพื่อส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้สถานศึกษา จัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ ในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติ ร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกันซึ่งการวัดและประเมินผลมี 3 ระดับ คือ

8.1 ระดับชั้นเรียน การวัดและประเมินผลในระดับชั้นเรียน จะช่วยให้ผู้เรียนทราบระดับ ความก้าวหน้า และความสำเเร็จของตน ผู้สอนจะเข้าใจความต้องการของผู้เรียนรายคน รายกลุ่ม รวมทั้งประเมินการจัดกิจกรรมการสอนของครู และผู้ปกครองจะทราบระดับความสำเเร็จของ ผู้เรียน

8.2 ระดับสถานศึกษา การวัดและประเมินผลในระดับสถานศึกษา เป็นการตรวจสอบ ความก้าวหน้า ด้านการเรียนรู้อยู่เป็นรายชั้นปีและช่วงชั้น สถานศึกษาสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปเป็น แนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน และใช้พิจารณาตัดสินการเลื่อนช่วงชั้น

8.3 ระดับชาติ การประเมินคุณภาพระดับชาติ เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และคุณภาพการจัดการศึกษาของแต่ละสถานศึกษา โดยประเมินในปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 กลุ่มวิชาที่ประเมิน ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษ และวิชาอื่นที่จำเป็น

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นสาระการเรียนรู้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงาน อาชีพ และเทคโนโลยี มีทักษะการทำงาน ทักษะการจัดการ สามารถ นำเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีต่างๆมาใช้ในการทำงานอย่างถูกต้อง เหมาะสม คำนึงและมีคุณธรรม สร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวิธีการใหม่ สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ มีนิสัยรัก การทำงาน เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่องาน ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน ได้แก่ ความขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด และอดทน อันจะนำไปสู่การให้ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเอง และพึ่งตนเองได้ตามพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ร่วมมือและแข่งขันในระดับสากลในบริบทของสังคมไทย

1. วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์ของกลุ่มงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นสาระที่เน้นกระบวนการทำงานและการจัดการอย่างเป็นระบบ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการออกแบบงานและการทำงานอย่างมีกลยุทธ์ โดยใช้กระบวนการทางเทคโนโลยี และเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนนำเทคโนโลยีมาใช้และประยุกต์ใช้ในการทำงาน รวมทั้งการสร้าง พัฒนา ผลิตภัณฑ์หรือวิธีการใหม่ เน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและพลังงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าว กลุ่มงานอาชีพและเทคโนโลยี จึงกำหนดการเรียนรู้ที่ยึดงานกระบวนการจัดการและการแก้ปัญหาเป็นสำคัญ บนพื้นฐานของการ ใช้หลักการและทฤษฎีเป็นในการทำงานและการแก้ปัญหา งานที่นำมาฝึกฝนเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ของกลุ่มนั้น เป็นงานเพื่อการดำรงชีวิตในครอบครัวและสังคมและงานเพื่อการประกอบอาชีพ ซึ่งงานทั้ง 2 ประเภทนี้เมื่อผู้เรียนได้รับการฝึกฝนและปฏิบัติตามกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มงานอาชีพและเทคโนโลยีแล้ว ผู้เรียนจะได้รับการปลูกฝังและพัฒนาให้มีคุณภาพและคุณธรรม การเรียนรู้จากการทำงานและการแก้ปัญหาของกลุ่มงานอาชีพและเทคโนโลยี จึงเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการบูรณาการความรู้ ทักษะและความดีที่หลอมรวมกันจนก่อให้เกิดเป็นคุณลักษณะของผู้เรียนทั้งด้านคุณภาพและคุณธรรมตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด

2. คุณภาพของผู้เรียนกลุ่มงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มงานอาชีพและเทคโนโลยี มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมเพื่อให้เป็นคนดีมีความรู้ความสามารถ โดยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

2.1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำรงชีวิตและครัว การอาชีพ การออกแบบและเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ

2.2 มีทักษะในการทำงาน การประกอบอาชีพ การจัดการ การแสวงหาความรู้ เลือกใช้เทคโนโลยี และเทคโนโลยีสารสนเทศในการทำงาน สามารถทำงานอย่างมีกลยุทธ์ สร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวิธีการใหม่

2.3 มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน รักการทำงาน ประหยัด อดออม ตรงต่อเวลา เอื้อเฟื้อ เสียสละ และมีวินัยในการทำงาน เห็นคุณค่าความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและพลังงาน

เมื่อจบช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ผู้เรียนต้องมีความสามารถ ดังต่อไปนี้

มีทักษะการทำงานอาชีพสุจริต มีทักษะการจัดการ ทำงานอย่างเป็นระบบและมีกลยุทธ์ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เห็นคุณค่าของงานอาชีพสุจริต เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพเลือกใช้เทคโนโลยี และเทคโนโลยีสารสนเทศได้เหมาะสมกับงานและอย่างถูกต้อง มีคุณธรรมสามารถคิด ออกแบบ สร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวิธีการใหม่ในการทำงาน ทำงานด้วยความรับผิดชอบ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดออม มุ่งมั่น อดทน ใช้พลังงานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าและถูกวิธี

3. สาระความรู้ของกลุ่มงานอาชีพและเทคโนโลยี

สาระที่เป็นความรู้ของกลุ่มงานอาชีพและเทคโนโลยี ประกอบด้วย

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

สาระที่ 2 การอาชีพ

สาระที่ 3 การออกแบบและเทคโนโลยี

สาระที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศ

สาระที่ 5 เทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว เป็นสาระที่เกี่ยวกับการทำงานในชีวิตประจำวัน ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชนและสังคมที่ว่าด้วยงานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์และงานธุรกิจ

สาระความรู้ของงานธุรกิจ งานธุรกิจเป็นงานที่เกี่ยวกับการทำงานด้านเศรษฐกิจของครอบครัว การเป็นผู้บริโภคที่ฉลาด

สาระที่ 2 การอาชีพ เป็นสาระที่เกี่ยวข้องกับหลักการ คุณค่า ประโยชน์ของการประกอบอาชีพสุจริต ตลอดจนการเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

สาระที่ 3 การออกแบบและเทคโนโลยี เป็นสาระที่เกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถของมนุษย์ในการแก้ปัญหา และสนองความต้องการของมนุษย์อย่างสร้างสรรค์ โดยนำความรู้มาใช้กับกระบวนการเทคโนโลยี สร้างและใช้สิ่งของ เครื่องใช้วิธีการ และเพิ่มประสิทธิภาพในการดำรงชีวิต

สาระที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นสาระที่เกี่ยวกับกระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศ การติดต่อสื่อสาร การค้นหาความรู้ การสืบค้น การใช้ข้อมูลและสารสนเทศ การแก้ปัญหาหรือสร้างงาน คุณค่าและผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศ

สาระที่ 5 เทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ เป็นสาระที่เกี่ยวกับการนำเอาเทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตและครอบครัว และการอาชีพ

4. ขอบข่ายของสาระกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว ประกอบด้วย งานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์ และงานธุรกิจ

ขอบข่ายสาระงานธุรกิจ ประกอบด้วย ธุรกิจในชีวิตประจำวัน งานสำนักงาน การเงินและบัญชี การขาย และการจัดการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1) ธุรกิจในชีวิตประจำวัน
 - 1.1) รู้เรื่องงานอาชีพทางธุรกิจ
 - 1.2) ความรู้เรื่ององค์กรธุรกิจ
 - 1.3) ความรู้เรื่องธุรกิจทั่วไป

2) งานสำนักงาน

2.1) การติดต่อสื่อสาร

2.2) การจัดเก็บเอกสาร

กระบวนการของงานสำนักงาน ประกอบด้วย

- ความรู้เกี่ยวกับระบบงาน
- วิเคราะห์งาน
- กำหนดการดำเนินงาน
- ดำเนินงานตามแผน
- เลือกใช้เครื่องมือเครื่องใช้สำนักงาน
- ใช้เทคโนโลยีในสำนักงาน
- ดำเนินการใช้และบำรุงรักษาเครื่องใช้สำนักงาน
- ประเมินผลและปรับปรุงการปฏิบัติงาน

3) การเงินและบัญชี

3.1) การจัดทำงบประมาณ

3.2) การทำบัญชี

3.3) การออมทรัพย์

กระบวนการของการเงินและบัญชี ประกอบด้วย

- ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับระบบงาน
- วิเคราะห์รายการ
- บันทึกรายการ
- จัดทำงบการเงิน

4) การขาย

- 4.1) การซื้อขายสินค้าและบริการ
- 4.2) เทคนิคการขาย
- 4.3) การรักษาและคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค

กระบวนการงานขาย ประกอบด้วย

- ศึกษาตลาด
- การเลือกสินค้า
- การต่อรองราคาสินค้า
- การตัดสินใจ ซื้อ- ขาย

5) การจัดการ

- 5.1) การจัดการงานประจำวัน
- 5.2) การจัดการเกี่ยวกับอาชีพ
- 5.3) การจัดการเกี่ยวกับงานธุรกิจ

กระบวนการจัดการ ประกอบด้วย

- การวางแผน
- การดำเนินงาน
- การปรับปรุง
- การประเมิน

สาระที่ 2 การอาชีพ ได้แก่ การทำงานอาชีพสุจริต ประกอบด้วย ความรู้ หลักการ ทักษะ คุณภาพ เทคโนโลยี เจตคติ

สาระที่ 3 การออกแบบและเทคโนโลยี ประกอบด้วย ธรรมชาติของเทคโนโลยี กระบวนการเทคโนโลยี และการใช้เทคโนโลยี ดังรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ธรรมชาติของเทคโนโลยี เป็นความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี เช่น

- 1) ความหมายของเทคโนโลยี
- 2) ความสำคัญของเทคโนโลยี
- 3) วิวัฒนาการของเทคโนโลยี
- 4) ระดับของเทคโนโลยี
- 5) การจัดกลุ่มของเทคโนโลยี
- 6) ความสัมพันธ์ระหว่างเทคโนโลยีกับสาขาวิชาอื่นๆ
- 7) ความจำเป็น ประโยชน์และผลกระทบของเทคโนโลยี
- 8) การออกแบบ
- 9) ธรรมชาติของเทคโนโลยี
- 10) กระบวนการเทคโนโลยี
- 11) การใช้เทคโนโลยี

2. กระบวนการเทคโนโลยี เป็นการสร้าง สิ่งของเครื่องใช้ ผลิตภัณฑ์หรือวิธีการ โดยผ่าน กระบวนการเทคโนโลยีที่ประกอบด้วย

- 1) การระบุปัญหา ความต้องการและแนวทางการแก้ปัญหา
- 2) การรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลหรือความรู้จากแหล่งต่างๆ มาใช้ เพื่อแสวงหาวิธีการแก้ปัญหา
- 3) การเลือกวิธีการในการแก้ปัญหา

- 4) การวางแผนและออกแบบเพื่อแก้ปัญหา
- 5) การปฏิบัติงานหรือสร้างสิ่งของเครื่องใช้หรือวิธีการ
- 6) การทดสอบ ประเมิน กระบวนการ ผลงาน หรือวิธีการ
- 7) การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา กระบวนการ ผลงาน หรือวิธีการนำเสนอไปสู่การนำเสนอ ผลงานหรือวิธีการ หลังจบกระบวนการเทคโนโลยี

3. ใช้เทคโนโลยี

- 1) ประโยชน์และผลกระทบ ได้แก่ สิ่งของเครื่องใช้หรือผลิตภัณฑ์ วิธีการ เทคโนโลยี ในท้องถิ่น เทคโนโลยีในประเทศไทย
- 2) การเลือกใช้/การวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ หรือวิธีการ ได้แก่ เทคโนโลยีในท้องถิ่น เทคโนโลยีในประเทศไทย เทคโนโลยีนานาชาติ การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน
- 3) การมีเจตคติที่ดี ได้แก่ การออกแบบ การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ การเป็นผู้ผลิต มากกว่าผู้บริโภค การมีคุณธรรม จริยธรรม ยอมรับความคิดเห็นและผลงานของผู้อื่น
- 4) การนำเสนอแนวทาง ได้แก่ การออกแบบ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในงานอาชีพ

สาระที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย ข้อมูลและสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารข้อมูล และเครือข่าย หลักการแก้ปัญหา หรือสร้างงาน การสร้างงาน หลักการพื้นฐานของคอมพิวเตอร์ และการจัดการข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อมูลสารสนเทศ ได้แก่ แหล่งข้อมูล ความหมายและประโยชน์ของข้อมูล การรวบรวมข้อมูล ประเภทข้อมูล ประเภทของข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบที่เหมาะสม การประมวลผลข้อมูลเป็นสารสนเทศ การเก็บและบำรุงรักษาข้อมูล ซอฟต์แวร์ช่วยประมวลผลข้อมูล

2. เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ องค์ประกอบการผลิตสารสนเทศ บทบาทและประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนประกอบและอุปกรณ์ของเครื่องคอมพิวเตอร์ หลักการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ คอมพิวเตอร์ระบบมัลติมีเดีย จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ

3. การสื่อสารข้อมูลและเครือข่าย ได้แก่ การสื่อสารข้อมูล ส่วนประกอบของเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต การค้นหาและสืบค้นข้อมูล การติดต่อสื่อสารเครือข่ายคอมพิวเตอร์

4. หลักการแก้ปัญหาหรือสร้างงาน ได้แก่ หลักการคิดคำนวณพื้นฐานในการประมวลผลข้อมูล หลักการเบื้องต้นในการแก้ปัญหา ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมและภาษาโปรแกรม การใช้งานซอฟต์แวร์สำเร็จ ตรรกะ ระบบเลขฐานสอง และวงจรตรรกะ

5. การสร้างงาน ได้แก่ การนำเสนอข้อมูล การวางแผน การสร้างงานตามวัตถุประสงค์ของงาน การจัดทำคู่มือ การบำรุงรักษาโปรแกรมและข้อมูล

6. หลักการพื้นฐานของคอมพิวเตอร์ ได้แก่ กลไกการทำงาน รูปแบบการทำงาน ภาษาคอมพิวเตอร์ระดับต่ำ

7. การจัดการข้อมูล ได้แก่ การจัดการข้อมูลเบื้องต้น โครงสร้างข้อมูล การจัดการฐานข้อมูล

สาระที่ 5 เทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ เป็นการนำสาระที่ 3 การออกแบบและเทคโนโลยีและหรือ สาระที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศไปบูรณาการกับสาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว และสาระที่ 2 การอาชีพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานและอาชีพ โดยให้ครอบคลุมการทำงาน การผลิต การออกแบบ และการแก้ปัญหา

5. มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ประกอบด้วย 5 สาระ แต่ละสาระมี มาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ดังนี้ มาตรฐานการเรียนรู้ 12 ปี

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง.1.1 เข้าใจ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะ มีคุณธรรม มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในการทำงานเพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว ที่เกี่ยวกับงานบ้าน งานช่าง งานประดิษฐ์ และงานธุรกิจ

มาตรฐาน ง.1.2 มีทักษะ กระบวนการทำงาน และการจัดการ การทำงานเป็นกลุ่ม การแสวงหาความรู้ สามารถแก้ปัญหาในการทำงาน รักการทำงานและมีเจตคติที่ดีต่องาน

สาระที่ 2 การอาชีพ

มาตรฐาน ง.2.1 เข้าใจทักษะ มีประสบการณ์ในการทำงานอาชีพสุจริต มีคุณธรรม มีเจตคติที่ดี ต่องานอาชีพ และเห็นทางในการประกอบอาชีพสุจริต

สาระที่ 3 การออกแบบและเทคโนโลยี

มาตรฐาน ง.3.1 เข้าใจธรรมชาติและกระบวนการเทคโนโลยี ใช้ความรู้ ภูมิปัญญา จินตนาการ และความคิดอย่างมีระบบในการออกแบบสร้างสรรค์ของเครื่องใช้วิธีการเชิงกลยุทธ์ ตามกระบวนการ เทคโนโลยี สามารถตัดสินใจ เลือกใช้เทคโนโลยีในทางสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม โลกของงานและอาชีพ

สาระที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศ

มาตรฐาน ง.4.1 เข้าใจ เห็นคุณค่าและใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงานและอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

สาระที่ 5 เทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ

มาตรฐาน ง.5.1 ใช้เทคโนโลยีในการทำงาน การผลิต การออกแบบ การแก้ปัญหา การสร้างงาน การสร้างอาชีพอย่างมีความเข้าใจ มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ และมีความคิดสร้างสรรค์

การจัดการเรียนการสอน

ความหมายของการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน มาจากคำในภาษาอังกฤษ Instruction ซึ่งแปลว่า การเรียนการสอน และ Teaching ซึ่งแปลว่า การสอน กล่าวโดยรวมคำทั้งสองนี้ หมายถึงกระบวนการที่เน้นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสิ่งอื่นๆ การจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการจัดสิ่งเร้าและสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับกิจกรรมหรือประสบการณ์ เพื่อผู้เรียนจะได้เรียนรู้ เกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมและประสบการณ์ที่จัดให้โดยผ่านประสาทของผู้เรียนเอง จนทำให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่คาดหวังไว้ การสอนจึงเป็นการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ (ยuthพงษ์ กัวยวรรณ, 2541: 61)

การเรียนการสอน มีความหมายในเชิงปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน เป็นกระบวนการ 2 ทาง คือ เป็นการให้ความรู้ที่เกิดขึ้นพร้อมๆกันทั้งฝ่ายผู้สอนที่เป็นฝ่ายให้ความรู้และผู้เรียนซึ่งเป็นฝ่ายรับความรู้ และในขณะเดียวกันผู้สอนคือครูก็เกิดการเรียนรู้จากการสนองตอบของผู้เรียนด้วย (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2525 อ้างถึงใน วันเพ็ญ จันทร์เจริญ, 2542: 13) จะเห็นว่าการสอนของครูจะเกิดขึ้นเชื่อมโยงกับการเรียนของผู้เรียน กล่าวโดยสรุป การเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวเนื่องกันระหว่างการสอนของครูและการเรียนของผู้เรียน เป็นการกระทำหรือปฏิบัติสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นทั้ง 2 ฝ่าย คือ ทั้งฝ่ายผู้สอนและฝ่ายผู้เรียน โดยมีเป้าหมายหลักที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้

ลำพอง บุญช่วย (2530) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนการสอน มีองค์ประกอบที่สำคัญ อยู่ 7 ประการ ได้แก่

1. ครูผู้สอน
2. ผู้เรียน
3. หลักสูตร
4. วิธีสอน
5. วัตถุประสงค์ของการสอน
6. สื่อการสอน
7. การประเมินผล

ซึ่งทั้ง 7 ประการนี้จะเกี่ยวข้องสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด โดยจะองค์ประกอบต่างๆ เหล่านี้ต้องจัดวางอย่างมีระบบแบบแผน จึงจะทำให้การเรียนการสอนจะบรรลุผลหรือมีประสิทธิภาพ

ประทีป เมธาคุณวุฒิ (2544: 10) กล่าวไว้ว่า ระบบการเรียนการสอน ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า และกระบวนการ โดยปัจจัยนำเข้า คือ ขั้นตอนการวางแผนการสอน และกระบวนการ คือ ขั้นตอนของการสอนที่ผู้สอนและผู้เรียนต้องทำกิจกรรมร่วมกัน ตั้งแต่การนำเข้าสู่บทเรียน การสรุปและการประเมินผลด้วยวิธีการที่สามารถวัดความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ซึ่งผลลัพธ์ของระบบการเรียนการสอนในการให้ผู้เรียนมีความรู้และมีทักษะต่างๆตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ปัจจัยนำเข้า คือ ขั้นตอนการวางแผนการสอน

- การเขียนแผนการเรียนการสอน
- กำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน
- วิเคราะห์ผู้เรียนและเนื้อหา
- การกำหนดวิธีการสอนและประสบการณ์การเรียนรู้
- เตรียมสื่ออุปกรณ์
- เตรียมการประเมิน
- ระบุแหล่งข้อมูลและเอกสารค้นคว้า

กระบวนการ คือ การดำเนินการเรียนการสอน

ขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน

- การสร้างบรรยากาศ
- การกระตุ้นผู้เรียน

ขั้นการสอน

- การประเมินผลก่อนดำเนินการ
- สื่อสารเนื้อหา
- การใช้อุปกรณ์
- การจัดกิจกรรมขณะสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหา
- การส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้
- การประเมินผลระหว่างการดำเนินการสอน

ขั้นสรุป

- สรุปสอดคล้องกับเนื้อหา
- สรุปตรงประเด็น
- สรุปครอบคลุม

ขั้นประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

- มีการวัดผลที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน
- การให้ข้อมูลย้อนกลับ

ผลลัพธ์ คือ ผลการสอน

- ผู้เรียนมีความรู้และทักษะต่างๆตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน

ระบบการสอนของไทเลอร์ (Tyler, 1950)

ไทเลอร์ได้เสนอองค์ประกอบของระบบการสอนที่เรียกว่า ไทเลอร์ลูป (Tyler loop) ไว้ 3 ส่วนคือ (ทิสนา แคมมณี, 2528: 48)

1. จุดมุ่งหมายการเรียนการสอน ในการวางแผนการสอนต้องกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนให้ชัดเจน
2. กิจกรรมการเรียนการสอน ในชั้นสอนจำเป็นต้องเลือกจัดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
3. การประเมินผลการเรียนการสอน ต้องให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการเรียนการสอน และการจะพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้น จุดสำคัญอยู่ที่การนำข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนไปใช้ให้เป็นประโยชน์ โดยที่ข้อมูลส่วนที่ 3 จะสามารถใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับไปยังข้อที่ 1-2 ได้

ระบบการสอนของกลาสเซอร์ (Glasser, 1960)

ระบบการสอนของกลาสเซอร์ มีความคล้ายคลึงกับระบบไทเลอร์มาก แต่มีองค์ประกอบมากกว่า โดยที่ได้กำหนดองค์ประกอบไว้ 5 ส่วนได้แก่ (สังัด อุทรานันท์, 2529: 12)

1. จุดประสงค์ของการสอน ในการสอนทุกครั้งจำเป็นต้องกำหนดจุดประสงค์การสอนให้ชัดเจน เพื่อช่วยให้สามารถกำหนดองค์ประกอบอื่นๆที่ตามมาได้สะดวก
2. การประเมินสถานะของผู้เรียนก่อนสอน เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะเรียนสิ่งใหม่ๆหรือไม่ ซึ่งถ้าพบว่าผู้เรียนยังมีพื้นฐานไม่เพียงพอก็จะเป็นต้องให้ความรู้พื้นฐานแก่ผู้เรียนเสียก่อน

3. การจัดกระบวนการเรียนการสอน เป็นขั้นที่ผู้สอนจะต้องตัดสินใจเลือกดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางที่ตั้งไว้

4. การประเมินผล เป็นขั้นตรวจสอบเพื่อจะได้ทราบว่าผู้เรียนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด

5. ข้อมูลย้อนกลับ เป็นการนำเอาผลจากการประเมินไปประกอบพิจารณาแก้ไข หากพบข้อบกพร่องจะได้ทำการปรับปรุงให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2542: 13-16) กล่าวว่า ครูผู้สอนเป็นบุคลากรที่สำคัญที่สุดในการนำแนวคิดการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไปสู่ความสำเร็จ ครูผู้สอนจึงต้องได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นเจตคติที่ดี การยอมรับและการตระหนักในความสำเร็จ ความรู้ความเข้าใจ และทักษะการปฏิบัติที่ถูกต้องชัดเจนเกี่ยวกับเทคนิควิธีการจัดกิจกรรม สื่อ นวัตกรรม รวมทั้งวิธีการวัดและประเมินผลตามยุทธศาสตร์การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มี 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการเตรียมการสอน
2. ด้านการดำเนินการสอน
3. ด้านการวัดผลและประเมินผล

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพ ผู้สอนควรได้นำแนวคิดการจัดการเรียนการสอนไปใช้อย่างเป็นระบบ โดยมีแนวทางการจัดการสอนดังนี้

1. ก่อนสอน ผู้สอนควรได้เตรียมการสอนทุกครั้งโดยเตรียมตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในระบบการสอนได้แก่

1.1 ศึกษาพฤติกรรมเบื้องต้นของผู้เรียนว่ามีความสามารถทางสติปัญญาความถนัด ความสนใจ ประสบการณ์เดิมเป็นอย่างไร โดยศึกษาจากระเบียนสะสม การสัมภาษณ์ การให้ทำข้อสอบ

1.2 กำหนดจุดประสงค์การสอนควรเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้มีครบพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ โดยศึกษาหลักสูตรและคู่มือการสอน

1.3 จัดเลือกเนื้อหาที่จะสอน ค้นคว้าหารายละเอียดให้ครบตามที่หลักสูตรกำหนด จัดเลือกและลำดับขั้นตอนของเนื้อหาให้สอดคล้องกับเวลา สภาพการณ์และผู้เรียน

1.4 พิจารณาเลือกใช้วิธีการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเวลา ผู้เรียน สภาพแวดล้อม และจุดประสงค์การสอน

1.5 จัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรม

1.6 จัดเตรียมสภาพแวดล้อมทางการเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ป้ายนิเทศ แหล่งวิทยากร ห้องสมุด ฯลฯ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน

1.7 กำหนดวิธีการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน

1.8 เขียนขึ้นเป็นแผนการสอน เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินการสอน

2. ระหว่างการสอน ควรดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่กำหนดไว้เป็นลำดับขั้นดังนี้

2.1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เร้าความสนใจและเตรียมความพร้อมแก่ผู้เรียนโดยใช้เวลาไม่มากนัก ไม่ควรเกิน 10% ของเวลาที่ใช้สอนทั้งหมด (สัจจ อูทรานันท์, 2529: 26 อ้างถึงใน อารมณ์ ใจเที่ยง, 2540)

2.2 ขั้นดำเนินการสอน อาจดำเนินการสอนเป็นหมู่ทั้งชั้น เมื่อผู้เรียนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจดีแล้ว ควรได้จัดให้มีการฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาความสามารถเป็นส่วนรวมและเป็นรายบุคคล จะดำเนินการสอนเป็นรูปแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับวิธีสอนที่นำมาใช้ โดยมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยความกระตือรือร้น สนใจ และเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด ในขั้นนี้ผู้สอนต้องมีทักษะและเทคนิคการสอนเป็นอย่างดี

2.3 ขั้นสรุป เป็นการย้ำความเข้าใจและสรุปทบทวนความรู้ความเข้าใจที่ได้เรียนมาทั้งหมด ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการนำหลักการที่ได้เรียนไปใช้เมื่อสรุปแล้วต้องทำการวัดผลหลังการเรียนการสอน โดยอาจถามคำถามให้ทำแบบทดสอบ ให้ทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติม ฯลฯ อาจมีการสั่งงานเพื่อประโยชน์ในการสอนครั้งต่อไป

3. หลังการสอน หลังจากที่ได้ดำเนินการสอนและวัดผลหลังการเรียนการสอนแล้วควรได้ประเมินผลการเรียนการสอนว่าเป็นไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่เพียงใด มีสิ่งใดควรจะได้รับการปรับปรุงแก้ไข ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลต่างๆ ไปประกอบหรือปรับปรุงการเรียนการสอนที่จะมีขึ้นในครั้งต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

จากข้อมูลดังกล่าวมา พอสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการในการจัดทำกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งสามารถทำได้หลายรูปแบบ โดยครูเป็นผู้จัดสิ่งเร้า และจัดประสบการณ์ต่างๆ ให้ความรู้แก่ผู้เรียน ด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จนทำให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่คาดหวัง โดยการจัดการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน และการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้

การเตรียมการสอน

การเตรียมการสอนเป็นขั้นตอนแรกของการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ดังนั้นครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงหลักการเตรียมการสอนเพื่อเป็นการเชื่อมโยงเข้าสู่กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยทั่วไปแล้วการเตรียมการสอนจะประกอบด้วยหลักการ 2 ประการ คือ การสำรวจความต้องการ และการเตรียมการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543: 22-24)

1. การสำรวจความต้องการ ขั้นแรกควรศึกษาธรรมชาติและกำหนดความต้องการของผู้เรียนโดยการซักถาม สังเกต สัมภาษณ์ พูดคุย หรือทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อสร้างกระตุ้นความสนใจ สำรวจความสนใจและพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนรายบุคคล รวมทั้งศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในมาตรา 22 เป็นแนวทางในการดำเนินงานด้วย

2. การเตรียมการ ครูต้องเตรียมศึกษาสาระเนื้อหาวิชาในหลักสูตรและจุดประสงค์ของการเรียนรู้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ว่า หลักสูตรต้องการอะไรแค่ไหน มีจุดประสงค์ของการเรียนรู้

อย่างไร และทำไมจึงต้องการอย่างนั้น เพื่อการวางแผนจัดกระบวนการเรียนรู้แต่ละวิชาที่สัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริง และให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงให้มากที่สุด ทั้งนี้ครูต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสนใจและความถนัดอย่างเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจรายบุคคล เนื่องจากครูไม่ใช่ผู้บอกผู้สอนอย่างเดียว ครูจึงต้องเตรียมแหล่งข้อมูลทั้งที่เป็นสื่อการเรียน ใบความรู้ ใบงานและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ หรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่มีข้อมูลความรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษาค้นคว้าตามความต้องการ และจากการสำรวจแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬาและนันทนาการ เป็นต้น

บทบาทการเตรียมการสอนของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (วิลโลว์ ดั้งจิตสมคิด, 2544: 28-30) มีดังนี้

1. การเตรียมตนเอง ครูต้องเตรียมตนเองให้พร้อมสำหรับบทบาทของผู้เป็นแหล่งความรู้ ซึ่งจะต้องให้คำอธิบาย คำแนะนำ คำปรึกษา ให้ข้อมูลความรู้ที่ชัดเจนแก่ผู้เรียน รวมทั้งแหล่งความรู้ที่จะแนะนำให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลได้ ดังนั้นครูจะต้องมีภาระหนักเตรียมตนเองด้วยการอ่าน การค้นคว้า การทดลองปฏิบัติมากๆ ในหัวข้อเนื้อหาที่ตนรับผิดชอบรวมทั้งข้อมูลและประสบการณ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

2. การเตรียมแหล่งข้อมูล เมื่อบทบาทครูไม่ใช่ผู้บอกเล่ามวลความรู้อีกต่อไป ครูจึงต้องเตรียมแหล่งข้อมูลความรู้แก่ผู้เรียนทั้งในรูปแบบของสื่อการเรียน ใบความรู้และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่จะใช้ประกอบกิจกรรมในห้องเรียน หรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีข้อมูลความรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษาค้นคว้าตามความต้องการ หรือแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น ศูนย์วิทยุบริการ ศูนย์สื่อ ห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา ห้องสมุดวิชา ห้องปฏิบัติการวิชาต่างๆ และห้องพิพิธภัณฑ์ในโรงเรียน ทั้งนี้รวมไปถึงแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนด้วย ซึ่งครูสามารถสำรวจบัญชีรายชื่อหนังสือ อุปกรณ์ หรือสื่อต่างๆ ไว้สำหรับผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าตามที่กำหนดในกิจกรรมการเรียน หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมทั้งในและนอกเวลาเรียน

3. การเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ บทบาทของครูก่อนการเรียนการสอนทุกครั้งคือการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด ครูจะต้องวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ได้สาระสำคัญและเนื้อหาข้อความรู้อันจะนำไปสู่การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้ตามที่กำหนด โดยบทบาทในส่วนนี้ครูจะทำหน้าที่คล้ายผู้จัดการที่กำหนดบทบาทการเรียนรู้ และความรับผิดชอบแก่ ผู้เรียนให้เขาได้ทำกิจกรรมตามความต้องการ ความสามารถและความสนใจของแต่ละคน

4. การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ เมื่อออกแบบหรือกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้แล้วครูต้องพิจารณาและกำหนดว่าจะใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ใด เพื่อให้กิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวบรรลุผลแล้วจัดเตรียมให้พร้อม บทบาทของครูตรงนี้จึงเป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อให้การเรียนรู้บรรลุผล

5. การเตรียมการวัดผลและประเมินผล บทบาทในด้านการเตรียมการอีกประการหนึ่งคือการเตรียมวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น โดยการวัดให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และวัดให้ครอบคลุมทั้งในส่วนของกระบวนการ และผลงานที่เกิดขึ้น ทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย โดยเตรียมวิธีการวัดและเครื่องมือวัดให้พร้อมก่อนทุกครั้ง

วิธีสอนในแต่ละวิธีมีลักษณะจุดเด่นและข้อจำกัดหรือจุดด้อยแตกต่างกันออกไป ดังนั้นผู้สอนจะต้องศึกษาวิธีการสอนแบบต่างๆ และเลือกวิธีการสอนหลายๆแบบมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน บุญชม ศรีสะอาด (2541: 4) กล่าวถึงการเลือกวิธีการสอนจะต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. จุดประสงค์ของบทเรียน การเลือกวิธีสอนจะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ของบทเรียน และสามารถช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ลักษณะของเนื้อหาสาระ ควรเลือกวิธีสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่จะสอน
3. ลักษณะของผู้เรียน ต้องเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับวัย และประเภทของผู้เรียน
4. เวลา วิธีสอนแต่ละวิธีมีการใช้เวลาในการสอนแตกต่างกัน

5. สถานที่ การสอนบางวิธีจำเป็นต้องจัดสภาพห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ ให้เหมาะสม
6. จำนวนผู้เรียน ผู้เรียนที่มีจำนวนมาก อาจจะเหมาะสมกับวิธีสอนบางวิธีเท่านั้น

สรุปการเตรียมการสอน หมายถึง การเตรียมตัวล่วงหน้าก่อนการจัดการสอน การเตรียมแหล่งข้อมูล เตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ เตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเตรียมการวัดผลประเมินผลไว้ล่วงหน้าก่อนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อีกทั้งครูผู้สอนจะต้องศึกษาข้อมูลของผู้เรียนทุกคน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย และนำข้อมูลมาจำแนกและพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล รายกลุ่ม ตามความต้องการ โดยครูผู้สอนจะต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นระบบ เนื้อหาในหลักสูตรมีความง่าย เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน จัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความต่อเนื่องและเชื่อมโยงกัน มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้แต่ละวิชา และกำหนดแหล่งการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้

การดำเนินการสอน

บุญชม ศรีสะอาด (2541: 2) กล่าวว่า การสอนคือ การดำเนินการของผู้สอนเพื่อที่จะให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ โดยผู้เรียนจะทำกิจกรรมที่อาศัยกระบวนการ (Process) ของสมอง เช่น ฟัง อ่าน พูด เขียนโยงความสัมพันธ์เปรียบเทียบ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ดังกล่าว ผลการเรียนรู้จะอยู่ในรูปของความเข้าใจการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การประเมินผล ฯลฯ การดำเนินการของผู้สอน อาจอยู่ในรูปของการบรรยาย อธิบาย สาธิต หรือปฏิบัติให้ดู ให้อ่านเนื้อหาสาระ ให้อภิปรายให้ทำแบบฝึกหัด ให้ศึกษาจากสื่อสารต่างๆ เป็นต้น

การเรียนรู้และการสอนมีส่วนสัมพันธ์กันในแง่ที่ ผู้ที่ทำการสอนหรือครูจะมีบทบาทต่อผู้เรียนในการเป็นตัวช่วย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ดีและเร็วขึ้น ครูไม่สามารถบังคับให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ แต่ครูสามารถจัดสิ่งเร้าให้ความรู้ และจัดประสบการณ์ต่างๆ ให้แก่ผู้เรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ครูจะทำหน้าที่เป็นตัวช่วยที่มีคุณค่าและทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่พึงประสงค์ (วิลโลว์ ตั้งจิตสมคิด, 2544: 13)

บทบาทด้านการดำเนินการสอนของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (วีโล ตั้งจิตสมคิด, 2544: 30) มีดังนี้

1. การเป็นผู้ช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษา คอยให้คำตอบเมื่อผู้เรียนต้องการความช่วยเหลือ เช่น ให้ข้อมูลหรือความรู้ในเวลาที่คุณเรียนต้องการเพื่อให้การเรียนรู้นั้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. การเป็นผู้สนับสนุนและเสริมแรง ช่วยสนับสนุนหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมหรือลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง
3. การเป็นผู้ร่วมทำกิจกรรม โดยเข้าร่วมทำกิจกรรมในกลุ่มผู้เรียนพร้อมทั้งให้ความคิดและความเห็นหรือช่วยเชื่อมโยงประสบการณ์ส่วนตัวของผู้เรียนขณะทำกิจกรรม
4. การเป็นผู้ติดตามตรวจสอบ ตรวจสอบผลการทำงานตามกิจกรรมของผู้เรียน ให้ถูกต้องและสมบูรณ์ก่อนให้ผู้เรียนสรุปเป็นข้อความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้
5. การเป็นผู้สร้างเสริมบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร โดยการสนับสนุนเสริมแรงและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมทำงานกับกลุ่ม แสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยเต็มที่ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และอภิปรายโต้แย้งด้วยท่วงทำนองนุ่มนวล ให้เกียรติกันอย่างเป็นมิตร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เป้าหมายของกลุ่มบรรลุความสำเร็จ

กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง เรียนรู้อย่างมีความสุข ได้พัฒนาเต็มศักยภาพ รอบด้านสมดุล มีทักษะการแสวงหาความรู้ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ดังหลักการต่อไปนี้ (สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเหนือคลอง, 2544)

- ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้
- เป้าหมายการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย และจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม

- การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา และต่อเนื่องตลอดชีวิต
- ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่มีความหมาย สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
- ผู้เรียนเรียนรู้จากการได้คิด ปฏิบัติจริง และสรุปความรู้ด้วยตนเอง
- ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ

วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงเพื่อมุ่งให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนได้แก่

1. การศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนานักเรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม โดยพิจารณาจากสิ่งต่อไปนี้

- 1.1 วุฒิภาวะทางอารมณ์
- 1.2 ปัญหาปัญญา
- 1.3 พัฒนาการและศักยภาพด้านต่างๆ
- 1.4 วิธีการเรียนของผู้เรียนแต่ละคน
- 1.5 ความสนใจและความถนัด
- 1.6 ปัญหาข้อจำกัด
- 1.7 ความต้องการในการพัฒนา
- 1.8 อื่นๆ

2. จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดย

2.1 จัดหลักสูตรที่สนององค์รวมของชีวิต (บูรณาการ) เชื่อมโยงชีวิตจริงของผู้เรียน

2.2 การออกแบบจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนพัฒนา โดยสนองความต้องการระหว่างบุคคล ทั้งความพร้อม วิธีการเรียนรู้ และความต้องการ ทั้งนี้ให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ 5 ลักษณะ ประกอบด้วย

- เรียนรู้อย่างมีความสุข
- เรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริง
- เรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น
- เรียนรู้แบบองค์รวม (บูรณาการ)
- เรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

2.3 จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ คือ

- ผู้เรียนเลือกเรื่องที่จะเรียนและวางแผนการเรียนรู้
- ปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยตนเองหลากหลายแหล่งเรียนรู้
- อภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์
- สะท้อนความคิด ทบทวน และต่อยอดการเรียนรู้และเรื่องที่จะเรียนอย่างต่อเนื่อง
- สรุปความรู้ด้วยตนเอง
- นำไปใช้ในชีวิตจริง

2.4 ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียนและธรรมชาติเนื้อหาวิชา รวมทั้งส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.5 ประเมินผู้เรียนจากพัฒนาการและพฤติกรรมของสภาพ ซึ่งหลายฝ่ายมีส่วนร่วม โดยวิธีการ เครื่องมือที่หลากหลาย เช่น Portfolio สังเกต สอบถาม สัมภาษณ์ ทดสอบ เพื่อช่วย ประเมิน การประเมินตนเองและอื่นๆ

2.6 ใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยมี รูปแบบ วิธีการ และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม เช่น การเรียนรู้แบบสืบสวน สอบสวน การเรียนรู้การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้แบบโครงการ การเรียนรู้การคิดเชิงอุปนัย การเรียนรู้กระบวนการทางปัญญา การเรียนรู้โดยใช้แผนการออกแบบ ประสบการณ์ การเรียนรู้กระบวนการวิจัย การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้แบบคั่นค้ำเป็นกลุ่ม การเรียนรู้แบบคิดรวบยอด การเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ การเรียนรู้โดยการค้นพบ การเรียนรู้ที่บ้าน การเรียนรู้แบบศูนย์การเรียน และการเรียนรู้แบบอื่นๆ

2.7 วิธีการจัดการเรียนการสอนหลากหลายวิธี เช่น แบบกลุ่มสัมพันธ์ เกม การแก้ปัญหา บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง กรณีศึกษา บทเรียนแบบโปรแกรม การแก้ปัญหาตามชั้น อริยสัจ 4 การใช้หลักการคิดอย่างแยกแยะ และอื่นๆ

2.8 เทคนิคการเรียนการสอน เช่น การใช้แผนที่ความคิด เทคนิค การใช้คำถามการสาธิต การจับคู่เป็นผู้สรุปและผู้ฟัง การสำรวจ การทดลอง และอื่นๆ

3. เรียนรู้จากการเรียนปฏิบัติและพัฒนางานอย่างเป็นระบบ เช่น การวิจัยปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่าย เป็นต้น

แนวทางการจัดการเรียนการสอน

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้และเทคโนโลยีได้มีนักการศึกษา ได้เสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ดังนี้

เป็รื่อง กิจรัตน์ (2534) ได้เสนอหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เหมาะสม มีหลักในการจัด ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนทุกกิจกรรม ต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนต้องเป็นสื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมาย

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะต้องเป็นไปตามลำดับขั้นการเรียนรู้ ทั้ง 3 ด้านคือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรจัดเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อให้การเรียนรู้ต่อเนื่อง และกิจกรรมควรสืบเนื่องจากรู้ และการเรียนรู้ที่ดำเนินมาก่อนการจัดกิจกรรมการเรียน ควรจัดลำดับจากรูปธรรม ไปนามธรรม จากประสบการณ์ที่ใกล้ไปหาประสบการณ์ที่ไกลตัว และจากกระบวนการคิดและการทำงานง่ายๆ ไปสู่เหตุผลที่ซับซ้อนและเป็นนามธรรมมากขึ้น

4. กิจกรรมการเรียนเหมาะกับวัย และวุฒิภาวะของนักเรียน

5. กิจกรรมการเรียนรู้ต้องท้าทายนักเรียนและอยู่ในวิสัยที่นักเรียนจะทำได้ นอกจากนั้นยังเอื้อให้นักเรียน ได้นำสิ่งที่เรียนในสถานการณ์หนึ่งไปปรับใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้ ทำการเรียนรู้ต่อเนื่องสามารถอธิบายสิ่งใหม่คาดคะเน และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในโรงเรียนได้

6. กิจกรรมการเรียนรู้ควรมุ่งพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ส่งเสริมให้นักเรียนใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล คิดแบบสืบสวนสอบสวน รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง และรู้จักประเมินความคิดของตนด้วย

7. กิจกรรมการเรียนรู้ ควรมุ่งพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้หลายๆทาง การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีโอกาสสังเกต วิเคราะห์ อภิปราย โดยใช้กระบวนการ และสื่อการเรียนรู้ต่างๆ มาประกอบกิจกรรม

8. กิจกรรมการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเปิดกว้างแก่นักเรียนที่มีความแตกต่างกัน กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรมีความยืดหยุ่น ทั้งด้านเนื้อหาและแนวความคิด ทั้งนี้ ครูผู้สอนวิชาการงานควรคำนึงเสมอว่าในสภาพสังคมปัจจุบันคำตอบที่ถูกต้องอาจไม่เพียงพอคำตอบเดียวเท่านั้น การยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลายและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น จะทำให้นักเรียนมีโอกาสพัฒนาการคิดอย่างมีเหตุผล และความคิดสร้างสรรค์ด้วย

เทคนิควิธีการสอนวิชาธุรกิจ

ประกาศรี อมรสิน (2533) ได้กล่าวถึง การสอนวิชาธุรกิจมีเทคนิควิธีสอนแบบต่างๆ หลายแบบ ครูควรเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและเลือกใช้ให้เหมาะสม วิธีการสอนที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาธุรกิจ มี 8 วิธี คือ

1. การบรรยาย เป็นวิธีการสอนที่ครูใช้ในการบรรยาย การอธิบายเป็นเกณฑ์ การสอนวิธีนี้ใช้กับนักเรียนที่มีจำนวนมากตั้งแต่ 20 คนขึ้นไป

2. การอภิปรายและซักถาม วิธีการนี้มักใช้ควบคู่ไปกับการบรรยาย เพราะหลังการบรรยายแล้วมักเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม ในบางครั้งเป็นการอภิปรายเพื่อหาสาเหตุการแก้ปัญหา

3. การฝึกปฏิบัติ วิธีการสอนแบบนี้เน้นเพื่อการพัฒนา ทักษะ เช่น วิชาพิมพ์ดีด การขาย และการปฏิบัติงานสำนักงาน
4. การสอนโดยใช้โสตทัศนูปกรณ์ ครูใช้เครื่องมือในการเรียนการสอน ได้แก่ รูปภาพ ฟิล์ม ภาพยนตร์ และเครื่องสอนแบบโปรแกรม โดยนักเรียนจะรับรู้เข้าทางประสาทสัมผัสทางหู และตา หลังจากนั้นนักเรียนก็จะตอบคำถามต่างๆที่เตรียมไว้แล้ว เพื่อผลการเรียนของตนเอง ครูมีหน้าที่ในการแนะนำการใช้ การเตรียมคำถาม-คำตอบที่ถูกต้องไว้ล่วงหน้า และประเมินการเรียน
5. การแก้ปัญหาและการค้นพบด้วยตนเอง การสอนวิธีนี้จะจัดเป็นกลุ่มให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ภายใต้การดูแลและแนะนำของครู
6. การใช้ห้องทดลองและวิธีการสืบสวน วิธีการนี้นำมาประยุกต์ใช้กับการสอนวิชาธุรกิจ ด้วยการที่ครูมอบหมายหรือกำหนดเรื่อง หัวข้อ หรือโครงการให้นักเรียนไปดำเนินการ
7. การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ วิธีนี้บทบาทน้อยมาก ส่วนมากมักจะเป็นการคิดหาวิธีการดำเนินการแปลกๆ ใหม่ๆ ที่จะนำมาใช้กับกระบวนการทำงาน
8. การใช้บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลอง โดยบทบาทสมมติจะต้องสอดคล้องกับเรื่องที่สอน นักเรียนจะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และบทบาทต่างๆ ตามที่ต้องการแสดงออกด้วยตนเอง หรืออาจเลียนแบบจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น การจัดสำนักงานจำลองในห้องฝึกปฏิบัติสำนักงาน นักเรียนจะถูกให้แสดงบทบาทเป็นผู้จัดการ เลขานุการ เสมียน พนักงาน ฯลฯ เทคนิคการสอนวิชาธุรกิจมีด้วยกันหลากหลายวิธี ได้แก่ การสอนแบบบรรยาย อภิปราย ฝึกปฏิบัติ การแก้ปัญหา การสอนแบบโครงการ การใช้บทบาทสมมติ และสถานการณ์จำลอง การบรรยาย เป็นวิธีการที่เหมาะสมน้อยที่สุด นอกจากนี้การไปทัศนศึกษา เชิญวิทยากรและการฝึกงาน จะทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงและเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพต่อไป ซึ่งผู้สอนจะต้องเลือกวิธีที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชานั้น

สรุป การดำเนินการสอน หมายถึง กระบวนการ วิธีการ ตั้งแต่ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นการสอน ขั้นการสรุป จนถึงขั้นประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งได้แก่ การสร้างบรรยากาศ การกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ การสอน การใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ การใช้หลักสูตรการสื่อสารเนื้อหาหรือ การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะเพื่อที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การประเมินผลตามวัตถุประสงค์วางไว้

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

สุชา จันทน์เอม (2533: 191-192) ได้ให้ความหมายของการวัดผลประเมินผลว่าคำทั้งสองนี้ใช้กันอย่างกว้างขวางในวงการศึกษปัจจุบัน และมักจะใช้ปนๆกันจนเกือบจะเป็นคำศัพท์คำเดียวกัน ดังนั้นจะขออธิบายความหมายและขอบเขตของคำทั้งสองก่อนเพื่อให้เข้าใจในแนวเดียวกัน

การวัดผล หมายถึง การตรวจสอบ เพื่อต้องการทราบปริมาณ จำนวนหรือคุณภาพในสิ่งของหรือตัวบุคคล โดยใช้เครื่องมือช่วย ผลของการวัดผลออกมาต้องกำหนดเป็นตัวเลขและมีหน่วยของการวัด เช่น กี่ฟุต กี่กิโลกรัม หรือ กี่เปอร์เซ็นต์ เป็นต้น การวัดผลทางการศึกษา ก็ตั้งเป็นคะแนนเต็มว่าเท่าใด แล้ววัดดูว่าเด็กคนใดทำคะแนนได้เพียงใด การวัดผลไม่ได้คำนึงถึงคุณค่าของการเรียนรู้ว่าเด็กสามารถเอาไปใช้ได้หรือไม่ เพียงใด

การประเมินผล หมายถึง การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการวัดผล แล้วมาตัดสินคุณค่า โดยมีหลักการที่แน่นอน ผลที่ได้นั้นมีค่า ดี-เลว สูง-ต่ำ เพียงใด การตัดสินคุณค่าขึ้นอยู่กับภูมิหลังหรือพื้นฐานของแต่ละบุคคล ซึ่งอาจประเมินได้ต่างกัน ส่วนการประเมินผลทางการศึกษานั้น จะต้องตรวจดูว่านักเรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ นักเรียนสามารถนำเอาไปใช้ได้มากน้อยเพียงใด จึงกล่าวได้ว่าการประเมินผลเป็นการตีค่าของสิ่งที่เราได้วัด

ดังนั้น สุชา จันทน์เอม จึงได้สรุปไว้ว่า ในการศึกษา การสร้างข้อสอบ การตรวจคะแนน การให้คะแนน เป็นการวัดผล แต่การบอกเก่ง หรือ อ่อน ได้เกรดอะไร ควรจะเลื่อนชั้นหรือไม่ เป็นการประเมินผล

การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง(กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 105) เป็นการวัดและประเมินผลเหมาะสมในปัจจุบัน เพราะเป็นการวัดที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการประเมิน มีการกำหนดขอบเขตองค์ประกอบของสิ่งที่ประเมิน พร้อมระบุเกณฑ์การประเมิน มีการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการประเมิน พร้อมทั้งนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียน และปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน มีการวัดและประเมินผลที่ครอบคลุมคุณลักษณะทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย อีกทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียน เพื่อน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เน้นการวัดพฤติกรรมความสามารถ เครื่องมือการวัดจะต้องหลากหลาย วิธีการวัดก็ต้องหลากหลายด้วยเช่นกัน และจะต้องมีเกณฑ์ ซึ่งมาจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะผู้ประกอบอาชีพเป็นสำคัญ ลักษณะสำคัญของการประเมินผลโดยเน้นการปฏิบัติจริงสรุปได้ดังนี้(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539ข: 4-5)

1. เป็นการประเมินผลจากสภาพจริง กระทำได้ตลอดเวลาทุกสถานการณ์ ทั้งที่บ้าน โรงเรียน และชุมชน สังเกตพฤติกรรมต่างๆ โดยใช้การตัดสินใจของมนุษย์ในการให้คะแนน
2. กำหนดปัญหาหรืองานแบบปลายเปิด เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้สร้างคำตอบเอง (รูปแบบแก่นักเรียนต้องเลือกคำตอบจากผู้เขียนข้อสอบกำหนดไว้) กล่าวคือ ให้นักเรียนตอบด้วยการแสดงสร้างสรรค์ ผลิต หรือทำงาน
3. ไม่เน้นการการประเมินผลเฉพาะทักษะพื้นฐาน แต่ให้นักเรียนผลิต สร้าง หรือทำบางสิ่ง ที่เน้นทักษะการคิดที่ซับซ้อน การพิจารณาไตร่ตรอง การทำงาน และแก้ปัญหา นั่นคือ เน้นการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหา
4. เน้นสภาพปัญหาที่สอดคล้องกับความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน (โลกแห่งความเป็นจริง) เน้นแก้ปัญหาที่สะท้อนถึงชีวิตจริง

5. ใช้ข้อมูลอย่างหลากหลายเพื่อการประเมิน นั่นคือความพยายามที่จะรู้จักนักเรียนในทุกแง่มุม ข้อมูลจึงต้องได้มาจากหลายๆ ทาง ซึ่งหมายถึงเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลต้องมีหลากหลายประเภทด้วย

6. เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียน-ครู-ผู้ปกครอง

7. นักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะประเมินเขาตรงไหน เรื่องอะไร การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล ทำให้นักเรียนรู้จักวางแผนการเรียนรู้ตามความต้องการของตนเองว่าอยากรู้ อยากทำอะไรบ้าง ซึ่งนำไปสู่การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการ และวางแผนทำการประเมินผลอันเป็นการเรียน และการประเมินที่ใช้ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง

ชฎทศพร โอชม (2548: 41) กล่าวไว้ว่า การประเมินผลจะต้องมีหลักการขั้นตอนที่ชัดเจน ต้องให้บุคคลหลายฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผลรวมทั้งผู้เรียนด้วย และการประเมินผลจะต้องให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียน ผลของการประเมินจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนและการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับเรื่องนี้คือสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาจะต้องทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเอง โดยมีหลักการกระบวนการและขั้นตอนที่เป็นมาตรฐานสามารถสอบวัดได้ทุกทักษะกระบวนการ การวัดผลประเมินผลมีหลายวิธี สถานศึกษาครูผู้สอนสามารถเลือกใช้ให้สอดคล้อง กับมาตรฐาน สาระการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดำเนินการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้ง โดยเลือกวิธีประเมินได้หลายวิธี

1. การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)
2. การประเมิน โดยใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolio)
3. การประเมินตนเอง (Self Assessment)
4. การประเมินกระบวนการกลุ่ม (Group Assessment)
5. การประเมินโดยกลุ่มเพื่อน (Peer Assessment)
6. การสังเกต (Observe)
7. การสัมภาษณ์ (Interview)
8. การเขียนรายงาน (Self Report)

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 21) กล่าวถึงการวัดผลการเรียนรู้แนวใหม่ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ว่าเป็นการวัดผลประเมินผลเพื่อ จะทราบว่าการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่ เพียงใด ในอดีตการวัดผลประเมินผลส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับ การใช้ข้อสอบซึ่งไม่สามารถสนองเจตนารมณ์การเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนคิด ปฏิบัติ เพื่อสร้าง องค์ความรู้ ดังนั้นผู้สอนต้องตระหนักว่าการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลเป็นกระบวนการ เดียวกัน และจะต้องวางแผนพร้อมๆกัน กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 105) กล่าวว่า แนวการวัดผลประเมินผลของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เน้นการวัดและ ประเมินผลตามสภาพจริง คือ เมื่อจบไปแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และจะต้องมีผลงานที่เป็นรูปธรรม ออกมา ซึ่งผลงานนั้นจะเป็นสิ่งสะท้อนความจริงของผู้เรียนว่า รู้จริง ทำจริง ดิจจริง หรือไม่ การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงมีองค์ประกอบ 4 ประการคือ

1. พฤติกรรมความสามารถ เป็นความรู้ทักษะ คุณงามความดี ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งดูได้ จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายวิชา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายหน่วย
2. เครื่องมือวัดที่หลากหลาย สัมภาษณ์ แบบทดสอบ แบบวัดทักษะ แฟ้มสะสมงาน สังเกตขณะปฏิบัติงาน บันทึกพฤติกรรม หรือเครื่องมืออื่นๆ ก็ได้ที่ผู้สอนจะคิดค้นขึ้นมา
3. วิธีการวัดที่หลากหลาย วัดโดยเพื่อน ผู้สอน ผลงาน การปฏิบัติงานจากสถานประกอบการ วัดก่อน วัดขณะเรียน และวัดหลังเรียน เพราะฉะนั้นผู้สอนสามารถเลือกวิธีการวัดได้หลากหลาย ทั้งนี้ให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน ผู้สอนและ โรงเรียน
4. เกณฑ์ กำหนดโดยผู้เรียน ผู้สอน สถานประกอบการ ผู้บริโภค มาตรฐานวิชาชีพ ชุมชน และท้องถิ่นก็ได้

วิไล ตั้งจิตสมคิด (2544: 30) ได้กล่าวถึงบทบาทด้านการประเมินผลของครูในการจัดการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ว่า เป็นบทบาทที่ครูผู้สอนต้องดำเนินการเพื่อตรวจสอบว่า สามารถจัดการเรียนการสอนบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้ ครูควรเตรียม เครื่องมือและวิธีการให้พร้อมก่อนถึงขั้นตอนการวัดและประเมินผลทุกครั้ง และการวัดควรให้ ครอบคลุมทุกด้าน โดยเน้นการวัดจากสภาพจริง จากการปฏิบัติ และการเพิ่มสะสมผลงาน

ซึ่งในการวัดและประเมินผลนี้นอกจากครูจะเป็นผู้วัดและประเมินผลด้วยตนเองแล้ว ผู้เรียนและสมาชิกของแต่ละกลุ่มควรมีบทบาทร่วมวัดและประเมินตนเองและกลุ่มด้วย

สรุป การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การนำข้อมูลที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ที่รวบรวมได้จากการวัดผล มาตัดสินใจโดยใช้เกณฑ์ คุณพินิจ หรือเครื่องมือวัดที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ ของการจัดการเรียนการสอนและการนำเอาความรู้ไปใช้ได้ของนักเรียน

ปัญหาและรูปแบบการประเมินทางการศึกษา

ความหมายถึงปัญหา

ปัญหา หมายถึง ข้อสงสัย ข้อขัดข้อง คำถาม ข้อที่ควรถาม ข้อที่ต้องพิจารณาแก้ไข (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2542)

วีรพงษ์ เกลิมจิระรัตน์ (2547) ได้กล่าวไว้ว่า ปัญหา คือ ช่องว่างระหว่างสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงๆ ในปัจจุบันเทียบกับสภาพการณ์ในอุดมคติหรือที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้

ยุดา รักไทย และ ธนิกานต์ มาณะศิริรานนท์ (2542: 9) กล่าวว่า ปัญหา คือ ช่องว่างหรือความแตกต่างระหว่างสภาพการณ์ปัจจุบันกับสภาพการณ์ที่เราต้องการให้เกิดขึ้น (หรือสภาพการณ์ไม่ดีที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต)

พีรพงศ์ ทิพนาค (2545) กล่าวว่า ปัญหา (Problem) คือช่องว่าง (Gap) หรือผลต่างระหว่างสภาพการณ์ต่างๆที่คาดว่าจะมีหรือน่าจะเป็น กับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง (ปัจจุบัน) ความกว้างของช่องว่างน้อยหรือมากมีความสัมพันธ์กับความต้องการหรือปัญหา น้อยหรือมากด้วยเสมอ

โดยจากนิยามความหมายของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับรูปแบบการประเมินทางการศึกษาอยู่หลายรูปแบบ ดังนี้

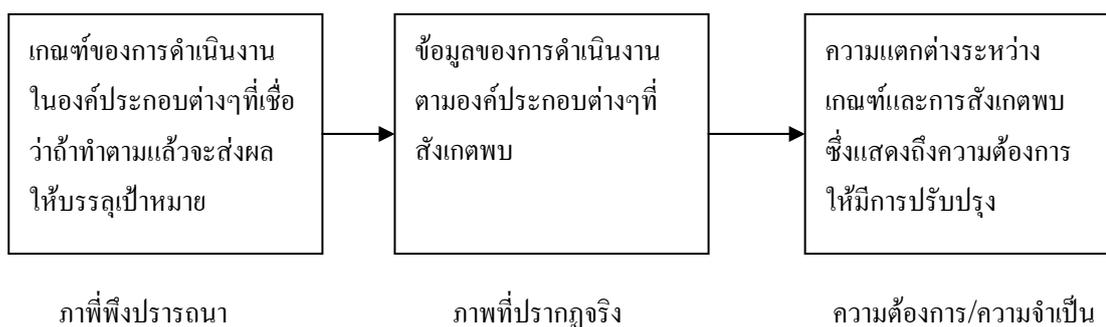
การประเมินความต้องการหรือความจำเป็น

พิรพงษ์ ทิพนาค (2545) กล่าวว่าไว้ว่า ความต้องการ (Needs) คือความต้องการที่เกิดขึ้นจริง หรือมีความหมายเช่นเดียวกับความจำเป็น ไม่ใช่ความอยากได้ (Want) นักจิตวิทยาเชื่อว่าพฤติกรรมทั้งหลายที่มนุษย์กระทำอยู่นี้ เป็นผลมาจากความต้องการทั้งสิ้น ในการดำเนินชีวิต ความต้องการทางร่างกายและทางสังคม จะต้องอยู่ในสภาพที่พอดี ถ้าหากขาดหรือไม่เป็นไปตามสภาพที่น่าจะเป็น หรือคาดหวังจะทำให้เกิดปัญหาขึ้นมาทันที ความต้องการ (Needs) กับปัญหา (Problem) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันจนแยกไม่ออกและมีอยู่คู่กันเสมอ เมื่อใดเกิดปัญหาก็จะมีความต้องการในสภาพที่พึงปรารถนาหรือที่คาดหวังตามมา

การประเมินหรือการตีค่า (Assessment) คือการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่วัด โดยอิงสิ่งแวดล้อม หรือการบรรยายคุณค่าของสิ่งหนึ่งสิ่งใดจากการวัด อาจจะอธิบายในหลายๆ ลักษณะแล้วตีความออกมา ทั้งคุณค่าและปริมาณของสิ่งที่วัดนั้นๆ จึงพอสรุปได้ว่า การประเมินคือ กระบวนการในการพิจารณา ตีค่าตัดสิน และสรุปว่าสิ่งที่พิจารณาอยู่นั้นมีคุณค่าเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการวัดและดุลพินิจและค่านิยม ดังสมการต่อไปนี้

$$\text{การประเมิน} = \text{การวัด} + \text{ดุลพินิจ/ค่านิยม}$$

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการหมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์-ประเมิน ให้เห็นสภาพของปัญหา เมื่อทราบสภาพของปัญหาก็จัดวางแผนดำเนินการ เพื่อสนองความต้องการ ทำให้สภาพของปัญหาลดลงหรือหมดไปหรือหมายถึง กระบวนการในการหาช่องว่างสิ่งที่มีอยู่ในปัจจุบันกับสภาพที่ต้องการในอนาคตหรืออาจจะกล่าวได้ว่าการประเมินความต้องการหมายถึง ความพยายามที่จะให้ได้มาซึ่งภาพ 2 ภาพ คือ ภาพที่พึงปรารถนา และภาพที่ปรากฏจริง สิ่งที่บรรจุในภาพทั้งสองนี้คือเกณฑ์ และข้อมูลที่สังเกตพบความแตกต่าง หรือช่องว่างของภาพทั้งสองนี้ คือ ความจำเป็นหรือความต้องการ ภาพความแตกต่างหรือช่องว่างในภาพที่ 3 นั้นจะเป็นสิ่งที่ผู้สำรวจต้องการเห็น ซึ่งจะมีประโยชน์ต่อการนำไปเป็นพื้นฐาน ของการวางแผนดำเนินการแก้ไขหรือพัฒนา โดยเฉพาะการทำโครงการฝึกอบรมให้ตรงตามจุดต่อไป

ภาพที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ของการได้มาซึ่งความต้องการ/ความจำเป็นในการวางแผนโครงการ

สำหรับการวิเคราะห์เพื่อหาปัญหาหรือความต้องการ สามารถนำมาวิเคราะห์เป็นสูตรด้วยการคำนวณหา NI (Needs Indicator Score) เพื่อนำมาจัดอันดับความสำคัญของความต้องการ/ปัญหา ซึ่งพิรพงศ์ ทิพนาค (2551) ได้สรุปผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าวิจัย ไว้ดังนี้

จากสูตร
$$NI = \frac{I^2}{A}$$

NI = ระดับของปัญหาที่มีความต้องการในการปรับปรุงและพัฒนา (Needs Indicator Score)

I = ระดับความสำคัญ (Important Rating)

A = ระดับที่มีอยู่หรือเป็นจริง (Attainment Rating)

ค่า NI (Needs Indicator Score) ที่ได้จากการคำนวณ จะนำมาจัดอันดับความสำคัญของความต้องการ/ปัญหา โดยพิจารณา ดังนี้

ค่า NI ที่มีค่าต่ำกว่า 5.1 หมายถึง ไม่มีปัญหาหรือไม่มีความต้องการในการปรับปรุง และพัฒนา

ค่า NI ระหว่าง 5.1 – 7.49 หมายถึง มีปัญหาหรือมีความต้องการในการปรับปรุงพัฒนา อยู่ในระดับต่ำ

ค่า NI ระหว่าง 7.50 – 9.0 หมายถึง มีปัญหาหรือมีความต้องการในการปรับปรุงพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง

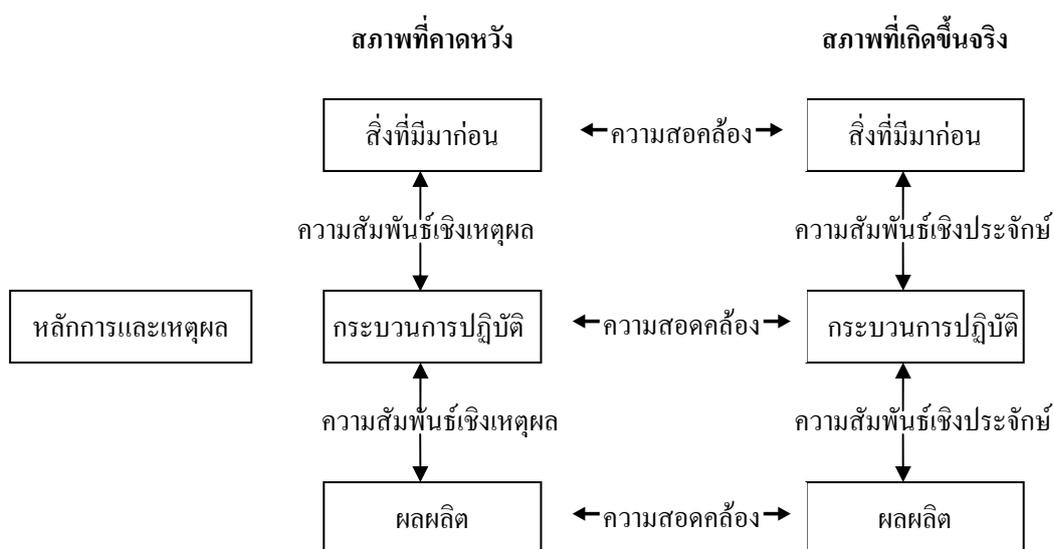
ค่า NI สูงกว่า 9.0 ขึ้นไป หมายถึง มีปัญหาหรือมีความต้องการในการปรับปรุงพัฒนาอยู่ในระดับสูง

โมเดลการประเมินของสแตค

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินของ Robert E. Stake นั้นเป็นแนวทางที่มีจุดมุ่งหมายที่จะพยายามอธิบายและตัดสินใจเกี่ยวกับ โครงการหรือกิจกรรมทางการศึกษาโดยอาศัยกระบวนการศึกษา ทั้งอย่างเป็นปรนัยและอัตนัย ผู้ประเมินจะต้องทำหน้าที่เป็นทั้งผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล การตีความพรรณนา ประเมิน รวมทั้งตัดสินใจเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้มาด้วย (สมบุญ ตันยะ, 2545: 79)

กิจกรรมที่สำคัญของสแตคมีอยู่ 2 ประการ คือ

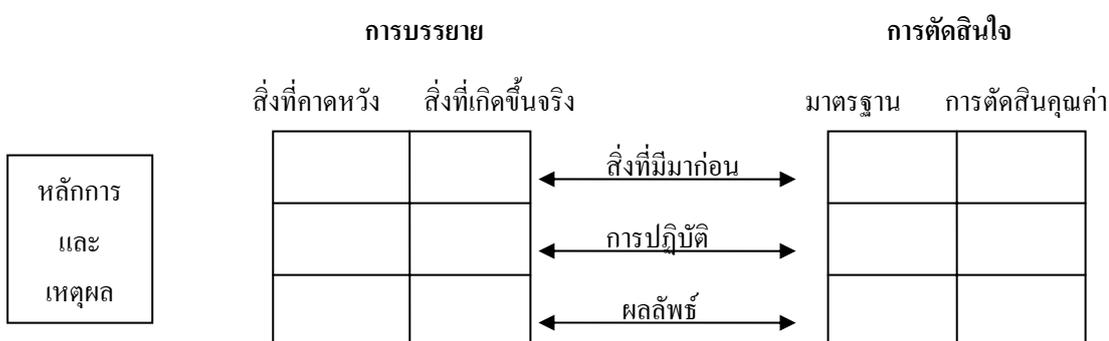
1. การบรรยายสิ่งที่ประเมิน ประกอบด้วยกิจกรรมการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่คาดหวังที่จะเกิดขึ้น คือ สิ่งที่มีมาก่อน การปฏิบัติ และผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ในการพิจารณาความสัมพันธ์ทั้งสามส่วนนี้ จะเป็นการพิจารณาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ซึ่งเป็นการพิจารณาก่อนเริ่มโครงการ เมื่อดำเนินงานไปแล้ว เราพิจารณาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้งสามก็ถือว่าเป็นความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ อีกส่วนหนึ่งของกิจกรรมการบรรยาย คือการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบทั้งสามคือ สิ่งที่มีมาก่อน การปฏิบัติ และผลลัพธ์ระหว่างสภาพที่คาดหวังกับสภาพที่เกิดขึ้นจริง ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่เพียงใด

ภาพที่ 2 การบรรยายสิ่งที่มุ่งประเมินตามโมเดลสแตค

การบรรยายสิ่งที่มุ่งประเมินในเชิงความสัมพันธ์และความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่มีมาก่อน การปฏิบัติและผลลัพธ์ในลักษณะสภาพที่คาดหวังกับสภาพที่เกิดขึ้นจริง แสดงในภาพที่ 2

2. การตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน เป็นการดำเนินการต่อจากการบรรยายสิ่งที่มุ่งประเมิน ในข้อ 1) ในการตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง สเตค เสนอให้พิจารณาองค์ประกอบต่างๆ ที่ต้องการ ประเมินแล้วตัดสินคุณค่าขององค์ประกอบต่างๆ เหล่านั้น ออกมาว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร ในการตัดสินนี้ ใช้เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ หรือเปรียบเทียบกับข้อมูลโครงการอื่น ซึ่งแสดงในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 การตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมินตามโมเดลของสเตค

1. ให้ข้อมูลเบื้องหลัง ให้เหตุผล โดยการบรรยายหลักการและเหตุผลรวมทั้งความต้องการจำเป็นของโครงการหรือสิ่งที่มุ่งประเมิน
2. เขียนสิ่งที่มีมาก่อนที่ต้องการ การปฏิบัติ และผลลัพธ์ต่างๆ ที่คาดหวัง
3. บันทึกสิ่งที่มีมาก่อน การปฏิบัติ และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นรวมทั้งบันทึกสิ่งที่เกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจที่เกี่ยวกับองค์ประกอบทั้งสามด้วย
4. ระบุมาตรฐานในการประเมินให้ชัดเจน เพื่อใช้ตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มีมาก่อนการปฏิบัติ และผลลัพธ์

5. บันทึกผลการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มีมาก่อนการปฏิบัติและผลลัพธ์นักประเมินสามารถวิเคราะห์สารสนเทศในเมตริกการบรรยายในภาพที่ 3 โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทั้งสามคือ สิ่งที่มีมาก่อนการปฏิบัติและผลลัพธ์ การตัดสินคุณค่าของแต่ละองค์ประกอบ โดยเปรียบเทียบสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับมาตรฐานในแต่ละองค์ประกอบ

โมเดลการตัดสินคุณค่าของสเคคช่วยให้ผู้ประเมินได้มองเห็นกระบวนการประเมินตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกระบวนการประเมิน

จากนิยามของปัญหา และรูปแบบการประเมินที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ข้อขัดข้องหรืออุปสรรค ที่ทำให้กระบวนการในการจัดทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เชษฐา กลิ่นเทศ (2532) ได้ทำวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด มีดังนี้ การปฏิบัติในระดับมาก ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดแผนการเรียนและการจัดทำแผนการสอน

2. การเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่ามีระดับการปฏิบัติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โรงเรียนขนาดเล็กปฏิบัติมากที่สุดในการจัดการห้องปฏิบัติการวิชาสังคมศึกษา และการส่งเสริมให้ครูประชุมอบรม โรงเรียนขนาดใหญ่ปฏิบัติมากที่สุดในการจัดนักเรียนเข้าแผนการเรียนของโรงเรียน การมีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุนความดี ความชอบให้ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ดีเด่นของหัวหน้าหมวดวิชา เป็นต้น

3. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคม ได้แก่ นักเรียนไม่สนใจในการสอบแก้ตัว ขาดงบประมาณในการจัดทำอุปกรณ์การสอน ขาดเอกสารหลักสูตรคู่มือครู ครูผู้สอนและห้องเรียนไม่เพียงพอ เป็นต้น

ชฎทศพร โอชม (2548) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและความพร้อมของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีในสถานศึกษาต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งโดยรวมและรายด้าน ตำแหน่งงานของผู้ตอบแบบสอบถามต่างกันมีความคิดเห็นต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นด้านผู้สอนเท่านั้นที่มีความคิดเห็นต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รัชชัย นานาปา (2542) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ผลการวิจัย พบว่า

1. ด้านการบริหารและบริการหลักสูตร โรงเรียนส่วนใหญ่เตรียมบุคลากร โดยจัดประชุมอบรม หรือสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตร จัดครูเข้าสอนตามวุฒิการศึกษาและความเหมาะสม การบริหารและบริการวัสดุหลักสูตรได้จัดหาและจัดทำเอกสารหลักสูตร ส่งเสริมการใช้และผลิตสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ มีหน่วยบริการสื่อการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตรภายในโรงเรียนมีฝ่ายจัดสรรงบประมาณเพื่อการใช้หลักสูตร สนับสนุนห้องเรียนห้องปฏิบัติต่างๆ จัดห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนการสอน แต่งตั้งคณะกรรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ด้านปัญหาพบว่า โรงเรียนขาดงบประมาณ จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ เอกสารและสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ครูขาดความรู้ความเข้าใจการจัดกิจกรรมแนะแนว

2. ด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ครูจัดทำแผนการสอนเป็นรายภาคเรียนโดยเชิญศึกษานิเทศก์มาอบรมให้ความรู้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นทักษะกระบวนการและยึดผู้เรียนเป็น

ศูนย์กลาง ประเมินผลแบบอิงเกณฑ์วัดความรู้ ความจำและความเข้าใจตามวัตถุประสงค์รายวิชา ด้านปัญหาพบว่า ครูขาดความรู้และทักษะการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เทคนิคและวิธีวัดผล แนวใหม่ครูไม่สอนตามแผนการสอน ไม่มีเวลาเนื่องจากมีภาระงานอื่นมาก

3. ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ติดตามผลการใช้หลักสูตร โดยให้คำปรึกษา โดยครูไม่มีส่วนร่วมในการนิเทศและติดตามผล นิเทศการเรียนการสอนโดยวิธีประชุม อบรม สัมมนาและการตรวจสอบเอกสาร จัดตั้งศูนย์วิชาการ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เฉพาะด้าน เช่น ศูนย์วิทยาศาสตร์ ศูนย์ภาษาไทย และ ศูนย์คณิตศาสตร์ เป็นต้น ด้านปัญหาพบว่า โรงเรียนขาดการวางแผนนิเทศและติดตามผลอย่างเป็นระบบ ขาดงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาศูนย์วิชาการ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักและวิธีการนิเทศ

จากผลการวิจัยทุกเรื่องมีปัญหาทั้งทางปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน มีความขาดแคลน ทั้งตัวบุคลากร งบประมาณ และสถานที่ขาดการประสานสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหา หรือเพื่อการพัฒนาทั้งติดตามผลเพื่อนำมาแก้ปัญหา ดังนั้นจากสภาพของสังคม ปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมากและมีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวปฏิบัติหน้าจะมีปัญหา หรืออุปสรรคบางประการ หรืออาจจะคล้ายคลึงหรือแตกต่างจากการค้นพบที่ได้สรุป ผลการค้นคว้า ดังกล่าวแล้ว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำหลักสูตร3 การศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

ไพฑูริย์ ไชยสมนึก (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้และพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารและครูที่สถานภาพตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้บริหารและครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน โดยรวมแตกต่างกัน ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับเงินเดือน ประสบการทำงาน คุณวุฒิทางการศึกษา และขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้และพื้นฐานอาชีพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูผู้สอน คือ ขาดแคลนงบประมาณสนับสนุน ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดการเรียนการสอน เนื้อหาวิชามีมากเกินไป ยากต่อการจัด

ลักษณะ นักพันธ์ (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพร้อมของครูผู้สอนในการจัดการเรียน การสอนตามแนวทาง ปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน ตามแนวทาง ปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 10 ด้าน มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน คือ การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การเป็น ผู้จัดการชี้แนะและกระตุ้นผู้เรียน การช่วยเหลือผู้เรียนค้นพบความรู้ การให้ความรัก ความเมตตา เอาใจใส่ผู้เรียน การให้การยอมรับ สนับสนุนและส่งเสริมผู้เรียน การจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อ การเรียนรู้สำหรับผู้เรียน การมีความเป็นครูมืออาชีพ และการเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับผู้เรียน และอันดับสูงสุดของแต่ละด้านเรียงตามลำดับได้ ดังนี้ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระและ จุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติ และ เต็มศักยภาพ ยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของผู้อื่น โดยเปิด โอกาสให้ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมประเมินงานหรือกิจกรรมของผู้เรียน ฝึกให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก โดยกล้าคิด กล้าพูด และกล้าทำอย่างมีเหตุผล ฝึกให้ผู้เรียนมีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน รู้จักแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง หวังดี ต่อผู้เรียนทุกคน โดยแสดงออกถึงการดูแลเอาใจใส่ ทำให้ผู้เรียนเกิดความอบอุ่นใจ ชื่นชมและ ประชาสัมพันธ์เมื่อผู้เรียนเกิดการพัฒนาและประสบผลสำเร็จ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสภาพแวดล้อม อุทิศเพื่อประ โยชน์ต่อการศึกษา เหมาะสมกับคำตอบแทนที่ได้รับและประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องดีงามอยู่เสมอ

สิริฉันทน์ สติรกุล เตชาพาหพงษ์ (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และ แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียน การสอนงานธุรกิจ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการเรียนการสอนพบว่า หลักสูตรมีความยืดหยุ่น มีรายวิชาให้เลือกที่หลากหลาย ด้านความพร้อมครูผู้สอนงานธุรกิจประมาณครึ่งหนึ่งไม่ได้จบสาขาวิชาธุรกิจศึกษาโดยตรง อุปกรณ์ การเรียนประเภทพิมพ์ดีดไม่เพียงพอและล้าสมัย ด้านกระบวนการพบว่า การเปิดสอนขึ้นอยู่กับ จำนวนครู สำหรับด้านกระบวนการพัฒนาครู พบว่า ครูจำนวนมากยังไม่เคยได้รับการอบรมพัฒนา

2. ผลการวิเคราะห์ด้านปัญหาการจัดการเรียนการสอน คือปัญหาขาดแคลนบุคลากร ปัญหาในการบริหารหลักสูตรมีความซับซ้อนระหว่างระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ปัญหานักเรียนขาดความรับผิดชอบและไม่สนใจเรียน

3. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาธุรกิจ พบว่า โรงเรียนต้องสนับสนุนพัฒนาบุคลากร ปรับปรุงสภาพห้องเรียน จัดหาอุปกรณ์การสอน เพิ่มขึ้น และจัดให้มีการเปิดสอนวิชาธุรกิจตามความต้องการของนักเรียน

4. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดย ปรับปรุงหลักสูตรไม่ให้ซ้ำซ้อนและเพิ่มวิชาเพื่อธุรกิจ จัดครูให้เหมาะสมกับวุฒิการศึกษาและพัฒนาอบรม จัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย ได้รับการวัดและประเมิน กระตุ้นให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญ และส่งเสริมธุรกิจศึกษาอย่างจริงจัง

ศุวิทย์ ศิลปสุวรรณ (2533) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน เพื่อประกอบอาชีพอิสระเกษตรกรตามหลักสูตรมัธยมตอนปลาย พุทธศักราช 2524 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของครู-อาจารย์เกษตรและสภาพทั่วไปของโรงเรียน และศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อประกอบอาชีพอิสระเกษตรกร ปัญหาและข้อเสนอแนะ ผลการวิจัยพบว่า

1. ส่วนใหญ่ครู-อาจารย์เกษตรเป็นเพศชาย มีการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี ในสาขาเกษตรกรรม มีความถนัดที่จะสอนในวิชาพีชกรรม

2. ส่วนใหญ่ครู-อาจารย์เกษตรมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนในเรื่องเนื้อหา วิธีการสอน โครงการฟาร์ม และการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลางแต่มีความคิดเห็นในเรื่องสื่อการสอนอยู่ในระดับน้อย

3. ส่วนใหญ่ครู-อาจารย์เกษตรเห็นว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนในเรื่องเนื้อหาวิชา วิธีการสอน และโครงการฟาร์มอยู่ในระดับปานกลาง แต่เห็นว่าปัญหาในเรื่องสื่อการสอนและการประเมินผลอยู่ในระดับน้อย

อัจฉรา จิตรวงศนันท์ (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหา และความต้องการ การจัดการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพใน โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดการสอน ครูสอนไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมสอนเพราะมีงานรับผิดชอบหลายด้าน โรงเรียนส่วนใหญ่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียนเนื้อหาในกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพตามความต้องการ เนื้อหาที่เลือกที่สอนเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น เน้นการฝึกปฏิบัติจริง ครูมีการเตรียมการสอนล่วงหน้า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดหาสื่อโดยจัดซื้อด้วยงบประมาณประจำปี และมีหน่วยงานภายนอกช่วยเหลือบ้าง การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนมีจุดประสงค์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่วัดผลและประเมินผลโดยใช้วิธีซักถามและทำแบบทดสอบเป็นหลัก

2. ปัญหาการจัดการเรียนสอน ครูรับภาระงานหลายด้าน ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ขาดงบประมาณ ขาดเอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ขาดแหล่งวิทยากรในท้องถิ่นและขาดการนิเทศติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ และขาดเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล

3. ความต้องการช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอน ด้านการวางแผนการสอน ด้านเนื้อหาและการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความต้องการช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก และความรู้พื้นฐานด้านอาชีพ สำหรับเนื้อหาที่ต้องการ ได้แก่ งานเกษตร เช่น การปลูกผักสวนครัว งานบ้าน เช่น การประกอบอาหาร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ของครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยมีวิธีการดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูผู้สอนงานธุรกิจในช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ซึ่งทั้งหมดจำนวน 39 โรงเรียน จำนวน 98 คน ซึ่งมีจำนวนไม่มาก จึงใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวและข้อมูลพื้นฐานทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับ สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ลักษณะคำถามแบบเลือกตอบ เดิมข้อความลงในช่องว่าง และเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open end) เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในส่วนต่างๆ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับดังนี้

1. ศึกษารวบรวมข้อมูล ทฤษฎีต่างๆ จากเอกสาร หนังสือรวมทั้งรายงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ ตลอดจนเอกสารหลักสูตร ศึกษาประมวลสรุปสาระที่ได้จากเอกสาร และแนวความคิดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย มาสร้างแบบสอบถาม โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาของงานวิจัย

2. ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะ

3. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนงานธุรกิจ ช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 20 คน แล้วนำค่าที่ได้มาวิเคราะห์ค่าของแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์ประมวลผลเพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของสภาพที่ควรเป็นในการจัดการเรียนการสอน ด้านการเตรียมการสอน 0.98 ด้านการดำเนินการเรียนการสอน 0.98 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ 0.97 และสภาพที่เป็นจริงในการจัดการเรียนการสอน ด้านการเตรียมการสอน 0.96 ด้านการดำเนินการเรียนการสอน 0.98 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ 0.95 ซึ่งค่าที่ได้เป็นค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง จึงได้นำแบบสอบถามไปจัดทำฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้กับประชากรที่ทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์จากสาขาธุรกิจศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจำนวน 98 ฉบับ ไปยังกลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชากรทั้งหมดทางไปรษณีย์ ตั้งแต่วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2551 และให้ส่งแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ภายในระยะเวลาที่กำหนด ในส่วนที่ล่าช้าผู้วิจัยโทรศัพท์ติดต่อครูและขอไปปรับคืนด้วยตัวเอง แต่เนื่องจากช่วงระยะเวลาหลังกำหนดเป็นช่วงปิดภาคเรียน จึงทำให้แบบสอบถามบางส่วนไม่สามารถเก็บกลับคืนได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องโทรศัพท์ติดต่อครูในช่วงเปิดภาคเรียนใหม่ ระหว่างเดือนมิถุนายน 2551 เพื่อติดต่อขอรับแบบสอบถามคืนและหากแบบสอบถามชำรุดหรือสูญหาย ผู้วิจัยจะส่งแบบสอบถามไปให้ใหม่ และรับแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ หรือไปรับด้วยตัวเองตามความสะดวกของครูผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบ พบว่ามีความครบถ้วนสมบูรณ์ทุกฉบับ จึงนำมากำหนดรหัสและลงรหัส เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ เนื่องจากมาตรวัดเป็นแบบมาตราเรียงลำดับ (Ordinal Scale) เพื่อให้ง่ายต่อการแปลความหมาย จึงได้ปรับค่าโดยให้นำน้ำหนักคำตอบ เป็นคะแนน หรือมาตราอันตรรกภาพ (Interval Scale) โดยได้กำหนดคะแนนแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า และให้นำน้ำหนักคำตอบเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Rating scale) ดังนี้

5	คะแนน	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติงานมากที่สุด
4	คะแนน	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติงานมาก
3	คะแนน	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติงานปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติงานน้อย
1	คะแนน	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำค่าเฉลี่ยแต่ละรายการมากำหนดระดับและได้กำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย โดยใช้หลักของ Midpoint ดังนี้ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2548)

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติงานมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติงานมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติงานปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติงานน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

สำหรับการวิเคราะห์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา หรือระดับของปัญหาที่มีความต้องการในการปรับปรุงและพัฒนา โดยนำเอาวิธีการของ ฟิรพงส์ ทิพนาค (2545) มาใช้ในการวิเคราะห์ ซึ่งมีสูตรในการพิจารณา ดังนี้

$$NI = \frac{I^2}{A}$$

NI = ระดับของปัญหาที่มีความต้องการในการปรับปรุงและพัฒนา
(Needs Indicator Score)

I = ระดับความจำเป็นหรือที่ควรเป็นของรายการที่สอบถาม (Important Rating)

A = ระดับที่มีหรือสภาพเป็นจริงของรายการที่สอบถาม (Attainment Rating)

ค่า NI (Needs Indicator Score) ที่ได้ จะนำมาจัดอันดับความสำคัญของความต้องการ/ปัญหา โดยพิจารณา ดังนี้

ค่า NI ที่มีค่าต่ำกว่า 5.1 หมายถึง ไม่มีปัญหาหรือไม่มีความต้องการในการปรับปรุงและพัฒนา

ค่า NI ระหว่าง 5.1 – 7.49 หมายถึง มีปัญหาหรือมีความต้องการในการปรับปรุงพัฒนาอยู่ในระดับต่ำ

ค่า NI ระหว่าง 7.50 – 9.0 หมายถึง มีปัญหาหรือมีความต้องการในการปรับปรุงพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่า NI สูงกว่า 9.0 ขึ้นไป หมายถึง มีปัญหาหรือมีความต้องการในการปรับปรุงพัฒนาอยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 1 ตัวอย่างการคำนวณหาค่า NI จากแบบสอบถาม

ข้อ	รายการ	ระดับที่ควรเป็น					ระดับที่เป็นจริง				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	1 ด้านการเตรียมการสอน										
1	การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้พร้อมและเหมาะสมทุกครั้ง		√							√	

จากตารางนำผลที่ได้มาแทนค่าตามสูตรของการหาค่า NI (Needs Indicator Score) โดย สภาพที่ควรเป็นอยู่ระดับที่ 4 คือ ค่า I (Important Rating) และสภาพที่เป็นจริงอยู่ระดับที่ 2 คือ ค่า A (Attainment Rating) นำมาคำนวณตามสูตร

$$NI = \frac{4^2}{2} = 8$$

สรุปว่า การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้พร้อมและเหมาะสมทุกครั้งมีปัญหาหรือมีความต้องการปรับปรุงพัฒนาอยู่ในระดับ ปานกลาง (NI = 8)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ศึกษาจากประชากร ดังนั้นทุกค่าที่นำมาวิเคราะห์จึงเป็นค่า Parameter โดยการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ใช้เฉพาะค่าสถิติพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ของครูผู้สอน ใน โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือ เก็บข้อมูลกับครูผู้สอนงานธุรกิจ และนำผลการวิจัยที่ได้มาเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะตารางประกอบการพรรณนา โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวและข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ตอนที่ 2 สภาพที่ควรเป็น และสภาพที่เป็นจริงในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ในแต่ละตอนดังกล่าวมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวและข้อมูลพื้นฐาน

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวและข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครูผู้สอนงานธุรกิจ ช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 98 คน ดังแสดงในตารางที่ 1-4

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนงานธุรกิจ จำแนกตามเพศ ประสบการณ์สอนงานธุรกิจ วุฒิการศึกษา และตำแหน่ง

(N = 98)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	9	9.20
2. หญิง	89	90.80
ประสบการณ์สอนงานธุรกิจ		
1. น้อยกว่า 5 ปี	12	12.24
2. 5 – 10 ปี	12	12.24
3. 11 – 15 ปี	19	19.39
4. 16 – 20 ปี	10	10.12
5. มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	45	45.20
วุฒิการศึกษา		
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี		
- สาขาวิชาธุรกิจศึกษาหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง	1	1.02
2. ปริญญาตรี		
- สาขาวิชาธุรกิจศึกษาหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง	56	57.14
- สาขาอื่นๆ	28	28.75
3. ปริญญาโท		
- สาขาวิชาธุรกิจศึกษาหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง	8	8.16
- สาขาอื่นๆ	5	5.11
4. ปริญญาเอก	0	0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(N = 98)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
1. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	11	11.20
2. ครูในกลุ่มงานธุรกิจ	87	88.80

จากตารางที่ 2 พบว่าครูผู้สอนงานธุรกิจส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 90.80 มีประสบการณ์สอนงานธุรกิจ มากกว่า 20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 45.20 วุฒิการศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 85.71 โดยส่วนใหญ่จบสาขาวิชาธุรกิจศึกษาหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง คิดเป็นร้อยละ 57.14 และส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่ง เป็นครูในกลุ่มงานธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 88.80

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนงานธุรกิจ จำแนกตามจำนวนครูผู้สอนงานธุรกิจ ความเพียงพอของจำนวนครูผู้สอนงานธุรกิจ และจำนวนครั้งที่ได้เข้ารับการอบรม

(N = 98)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนครูผู้สอนงานธุรกิจในโรงเรียน		
1. 1 – 2 คน	26	26.50
2. 3 – 4 คน	57	58.10
3. มากกว่า 4 คนขึ้นไป	15	15.20
ความเพียงพอของจำนวนครูผู้สอนงานธุรกิจ		
1. เพียงพอ	63	64.30
2. ไม่เพียงพอ	35	35.70
จำนวนครั้งที่ได้เข้ารับการอบรม		
1. ไม่เคยได้รับการอบรม	40	40.80
2. เคยได้รับการอบรม 1 – 5 ครั้ง	49	50.00
3. เคยได้รับการอบรม มากกว่า 5 ครั้ง	9	9.20

จากตารางที่ 3 พบว่า ครูผู้สอนงานธุรกิจในโรงเรียน ส่วนใหญ่มีจำนวนอยู่ระหว่าง 3 – 4 คน คิดเป็นร้อยละ 58.10 ครูผู้สอนงานธุรกิจในโรงเรียนส่วนใหญ่ มีเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 64.30 และครูผู้สอนงานธุรกิจส่วนใหญ่เคยได้เข้ารับการอบรม คิดเป็นร้อยละ 59.20 โดยส่วนใหญ่เคยได้เข้ารับการอบรมจำนวนไม่เกิน 1 – 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50.00

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนงานธุรกิจ จำแนกตามงานธุรกิจที่เปิดสอนต่อปีในช่วง ชั้นที่ 3 ระดับชั้นที่สอนงานธุรกิจ จำนวนชั่วโมงที่สอน/สัปดาห์ และงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

(N = 98)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนงานธุรกิจที่เปิดสอนต่อปี ในช่วงชั้นที่ 3		
1. ไม่เปิดสอน	23	23.50
2. 1 – 2 วิชา/ปี	44	44.90
3. 3 – 4 วิชา/ปี	16	16.40
4. 5 – 6 วิชา/ปี	12	12.20
5. มากกว่า 6 วิชา/ปี	3	3.00
ระดับชั้นที่สอนงานธุรกิจ *		
1. ม.1	36	36.70
2. ม.2	36	36.70
3. ม.3	56	57.10
จำนวนชั่วโมงที่สอน/สัปดาห์		
1. 0 – 10 ชั่วโมง/สัปดาห์	44	44.90
2. 11 – 20 ชั่วโมง/สัปดาห์	48	49.10
3. มากกว่า 20 ชั่วโมง/สัปดาห์	6	6.10
ครูมีงานอื่นหรืองานพิเศษที่ได้รับมอบหมาย		
1. ไม่มี	7	7.10
2. มี	91	92.90

หมายเหตุ: * สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4 พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่เปิดสอนงานธุรกิจในช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 1 – 2 วิชา/ปี คิดเป็นร้อยละ 44.90 คน ครูผู้สอนงานธุรกิจส่วนใหญ่ สอนอยู่ในระดับชั้นม.3 คิดเป็นร้อยละ 57.10 ครูผู้สอนงานธุรกิจมีภาระการสอนงานธุรกิจ ประมาณ 11 – 20 ชั่วโมง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 49.10 และครูผู้สอนงานธุรกิจส่วนใหญ่ มีภาระงานอื่นหรืองานพิเศษที่ได้รับมอบหมาย นอกเหนือจากงานสอนธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 92.90

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนงานธุรกิจ จำแนกตามจำนวนครูที่มีหนังสือแบบเรียน ประจำกลุ่มงานธุรกิจ มีการใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนอื่นๆ โรงเรียนมีห้องพิมพ์ดีด โรงเรียนมีห้องคอมพิวเตอร์ และ โรงเรียนของมีแหล่งข้อมูลค้นคว้าเพิ่มเติม

(N = 98)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
มีหนังสือแบบเรียนประจำกลุ่มงานธุรกิจ		
1. ไม่มี	19	19.40
2. มี	79	80.60
มีการใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนอื่นๆที่นอกเหนือจาก กระดานดำ		
1. ไม่มี	4	4.10
2. มี	94	95.90
โรงเรียนมีห้องพิมพ์ดีด		
1. ไม่มี	25	25.50
2. มีเพียงพอ	55	56.10
3. มีไม่เพียงพอ	18	18.40
โรงเรียนมีห้องคอมพิวเตอร์		
1. ไม่มี	0	0
2. มีเพียงพอ	73	74.50
3. มีไม่เพียงพอ	25	25.50

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(N = 98)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
โรงเรียนมีแหล่งข้อมูลค้นคว้าเพิ่มเติม		
1. ไม่มี	7	7.10
2. มี	91	92.90

จากตารางที่ 5 พบว่า ครูผู้สอนงานธุรกิจส่วนใหญ่มีหนังสือแบบเรียนใช้ในการเรียนการสอนประจำกลุ่มงานธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 80.60 และมีการใช้สื่อการสอนอื่นๆ นอกเหนือจากกระดานดำ คิดเป็นร้อยละ 95.90 โรงเรียนของครูผู้สอนงานธุรกิจส่วนใหญ่มีห้องพิมพ์ดีดใช้ในการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 74.50 โดยส่วนใหญ่มีจำนวนห้องพิมพ์ดีดเพียงพอต่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 56.10 โรงเรียนของครูผู้สอนงานธุรกิจทุกโรงเรียน มีห้องคอมพิวเตอร์ใช้ในการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยส่วนใหญ่มีจำนวนห้องคอมพิวเตอร์เพียงพอต่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 74.50 และโรงเรียนของครูผู้สอนงานธุรกิจส่วนใหญ่มีแหล่งข้อมูลหรือหนังสือธุรกิจให้นักเรียนได้ค้นคว้าเพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละ 92.90

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับ สภาพที่ควรเป็น และสภาพที่เป็นจริงในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ

สภาพที่ควรเป็น และสภาพที่เป็นจริงในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในช่วงชั้นที่ 3 ประกอบด้วยด้านต่างๆ มีทั้งหมด 3 ด้านคือ

1. การเตรียมการสอน
2. การดำเนินการสอน
3. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

ผลการศึกษาโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของครูผู้สอนธุรกิจ จำนวน 98 คน รวมทั้งหมด 3 ด้าน ในแต่ละด้านมีดังนี้

ตารางที่ 6 สภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการเตรียมการสอน

(N=98)

รายการ	ระดับที่ควรเป็น					μ	σ	แปล ความ	ระดับที่เป็นจริง					μ	σ	แปล ความ
	5	4	3	2	1				5	4	3	2	1			
1. การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้พร้อมและเหมาะสมทุกครั้ง	19 (19.4)	72 (73.50)	7 (7.10)	0	0	4.12	0.50	มาก	1 (1.00)	45 (45.90)	46 (46.90)	6 (6.10)	0	3.42	0.62	ปานกลาง
2. การจัดเตรียมแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติมในโรงเรียน	17 (17.30)	73 (74.50)	8 (8.20)	0	0	4.09	0.50	มาก	3 (3.10)	33 (33.70)	51 (52.00)	11 (11.20)	0	3.29	0.70	ปานกลาง
3. การจัดทำแผนการสอนระยะยาวไว้ล่วงหน้า	29 (29.60)	50 (51.10)	17 (17.30)	2 (2.00)	0	4.08	0.74	มาก	12 (12.20)	41 (41.80)	35 (35.70)	8 (8.20)	2 (2.00)	3.54	0.89	มาก
4. การจัดทำแผนการสอนรายคาบไว้ล่วงหน้า	36 (36.70)	46 (46.90)	13 (13.30)	3 (3.10)	0	4.17	0.77	มาก	15 (15.30)	48 (49.00)	26 (26.50)	7 (7.10)	2 (2.00)	3.68	0.89	มาก
5. การจัดทำแผนการสอนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี	28 (28.60)	62 (63.30)	8 (8.20)	0	0	4.20	0.57	มาก	11 (11.20)	52 (53.10)	28 (28.60)	7 (7.10)	0	3.68	0.77	มาก
6. การกำหนดเนื้อหางานธุรกิจ ให้มีความเหมาะสมกับหลักสูตร	27 (27.60)	59 (60.20)	12 (12.20)	0	0	4.15	0.62	มาก	13 (13.30)	48 (49.00)	33 (33.70)	4 (4.10)	0	3.71	0.75	มาก
7. การกำหนดเนื้อหางานธุรกิจ ให้มีความเหมาะสมกับเวลาเรียน	26 (26.50)	64 (65.30)	8 (8.20)	0	0	4.18	0.56	มาก	10 (10.20)	47 (48.00)	37 (37.80)	4 (4.10)	0	3.64	0.72	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(N=98)

รายการ	ระดับที่ควรเป็น					μ	σ	แปล ความ	ระดับที่เป็นจริง					μ	σ	แปล ความ
	5	4	3	2	1				5	4	3	2	1			
8. การกำหนดระยะเวลาในการสอนให้มี ความเหมาะสมเพื่อให้นักเรียนได้เกิด ทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	24 (24.50)	66 (67.30)	8 (8.20)	0	0	4.16	0.57	มาก	5 (5.10)	49 (50.00)	36 (36.70)	5 (5.10)	3 (3.10)	3.49	0.80	ปาน กลาง
9. การค้นคว้าคัดเลือกเนื้อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่อการสอนธุรกิจอย่างสม่ำเสมอ	22 (22.40)	68 (69.40)	8 (8.20)	0	0	4.14	0.62	มาก	5 (5.10)	55 (56.10)	35 (35.70)	3 (3.10)	0	3.63	0.63	มาก
10. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรกลุ่มสาระการงานอาชีพ และเทคโนโลยี	31 (31.60)	58 (59.20)	9 (9.20)	0	0	4.22	0.56	มาก	10 (10.20)	48 (49.00)	38 (38.80)	2 (2.00)	0	3.67	0.69	มาก
11. การมีความพร้อมในเนื้อหางานธุรกิจ	38 (38.80)	49 (50.00)	10 (10.20)	1 (1.00)	0	4.27	0.55	มาก	3 (3.10)	57 (58.20)	32 (32.70)	6 (6.10)	0	3.58	0.66	มาก
12. การกำหนดวิธีการสอนล่วงหน้า	34 (34.70)	54 (55.10)	9 (9.20)	1 (1.00)	0	4.23	0.54	มาก	5 (5.10)	53 (54.10)	33 (33.70)	7 (7.10)	0	3.57	0.70	มาก
13. การเตรียมสื่ออุปกรณ์ให้เหมาะสมกับ เนื้อหาของการสอน	31 (31.60)	57 (58.20)	10 (10.20)	0	0	4.10	0.61	มาก	3 (3.10)	59 (60.20)	26 (29.60)	7 (7.10)	0	3.59	0.67	มาก
14. การเตรียมสถานที่และเครื่องมือในการ ฝึกทักษะ	23 (23.50)	58 (59.20)	17 (17.30)	0	0	4.06	0.64	มาก	2 (2.00)	45 (45.90)	43 (43.90)	6 (6.10)	2 (2.00)	3.40	0.73	ปาน กลาง

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(N=98)

รายการ	ระดับที่ควรเป็น					μ σ		แปล ความ	ระดับที่เป็นจริง					μ σ		แปล ความ
	5	4	3	2	1				5	4	3	2	1			
15. การเตรียมการวัดผลและประเมินผล การเรียน	31	57	10	0	0	4.21	0.61	มาก	9	62	24	3	0	3.79	0.65	มาก
	(31.60)	(58.20)	(10.20)						(9.20)	(63.30)	(24.50)	(3.10)				
16. การจัดเตรียมหนังสือเรียนสำหรับงาน ธุรกิจโดยเฉพาะ	26	58	13	1	0	4.11	0.66	มาก	12	44	39	3	0	3.66	0.73	มาก
	(26.50)	(59.20)	(13.30)	(1.0)					(12.20)	(44.90)	(39.80)	(3.10)				
17. การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รายวิชาโดยเน้นเรื่องของพฤติกรรม ความรู้ ทักษะ และคุณธรรม	31	59	8	0	0	4.23	0.59	มาก	19	52	21	6	0	3.86	0.80	มาก
	(31.60)	(60.20)	(8.20)						(19.40)	(53.10)	(21.40)	(6.10)				
18. การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รายหน่วยโดยเน้นเรื่องของพฤติกรรม ความรู้ ทักษะ และคุณธรรม	26	64	8	0	0	4.18	0.56	มาก	19	54	19	6	0	3.88	0.79	มาก
	(26.50)	(65.30)	(8.20)						(19.40)	(55.10)	(19.40)	(6.10)				

จากตารางที่ 6 สภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการเตรียมการสอน จำนวน 18 รายการ แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ สภาพที่ควรเป็นหรือมีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนงานธุรกิจ และสภาพที่เป็นจริงของในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนงานธุรกิจในแต่ละประเด็นมีดังต่อไปนี้

สภาพที่ควรเป็นหรือมีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ด้านการเตรียมการสอนของครูผู้สอนงานธุรกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ทุกรายการ รายการที่มีอันดับสูงสุด คือ ความพร้อมในเนื้อหางานธุรกิจ (ค่าเฉลี่ย 4.27) รองลงมาคือ การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายวิชาโดยเน้นเรื่องของพฤติกรรม ความรู้ ทักษะและคุณธรรม (ค่าเฉลี่ย 4.23) และการกำหนดวิธีการสอนล่วงหน้า (ค่าเฉลี่ย 4.23)

สภาพที่เป็นจริงในการจัดการเรียนการสอนด้านการเตรียมการสอน ของครูผู้สอนงานธุรกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีทั้งหมด 14 รายการ รายการที่มีอันดับสูงสุด คือ การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายหน่วยโดยเน้นเรื่องของพฤติกรรม ความรู้ ทักษะและคุณธรรม (ค่าเฉลี่ย 3.88) รองลงมาได้แก่ การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายวิชาโดยเน้นเรื่องของพฤติกรรม ความรู้ ทักษะและคุณธรรม (ค่าเฉลี่ย 3.86) และการเตรียมการวัดผลและประเมินผลการเรียน (ค่าเฉลี่ย 3.79) ส่วนรายการที่เหลือ 4 รายการ มีสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยรายการที่มีอันดับสูงสุด คือ การกำหนดระยะเวลาในการสอนให้มีความเหมาะสมเพื่อให้นักเรียนได้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 3.49) รองลงมาได้แก่ การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้พร้อมและเหมาะสมทุกครั้ง (ค่าเฉลี่ย 3.42) และการเตรียมสถานที่และเครื่องมือในการฝึกทักษะ (ค่าเฉลี่ย 3.40) อันดับสุดท้าย คือ การจัดเตรียมแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติมในโรงเรียน (ค่าเฉลี่ย 3.29)

ตารางที่ 7 สภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการสอน

(N=98)

รายการ	ระดับที่ควรเป็น					μ σ		แปล ความ	ระดับที่เป็นจริง					μ σ		แปล ความ
	5	4	3	2	1				5	4	3	2	1			
1. การสร้างบรรยากาศในการนำเข้าสู่ บทเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย	23	64	11	0	0	4.12	0.58	มาก	5	47	36	10	0	3.48	0.75	ปาน กลาง
	(23.50)	(65.30)	(11.20)						(5.10)	(48.00)	(36.70)	(10.25)				
2. การบอกวัตถุประสงค์การเรียนรู้วิชา ให้นักเรียนทราบล่วงหน้า	30	57	11	0	0	4.19	0.62	มาก	19	49	27	3	0	3.86	0.76	มาก
	(30.60)	(58.20)	(11.20)						(19.40)	(50.00)	(27.60)	(3.10)				
3. การกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ ในระหว่างเรียน	29	60	9	0	0	4.20	0.59	มาก	6	58	28	6	0	3.65	0.69	มาก
	(29.60)	(61.20)	(9.20)						(6.10)	(59.20)	(28.60)	(6.10)				
4. การสื่อสารเนื้อหาให้นักเรียนเข้าใจได้ ง่ายและน่าสนใจ	25	63	10	0	0	4.15	0.58	มาก	2	65	25	6	0	3.64	0.63	มาก
	(25.50)	(64.30)	(10.20)						(2.00)	(66.30)	(25.50)	(6.10)				
5. การใช้สื่ออุปกรณ์ขณะสอนให้ สอดคล้องกับเนื้อหา	21	67	10	0	0	4.11	0.55	มาก	3	58	30	5	2	3.56	0.73	มาก
	(21.40)	(68.40)	(10.20)						(3.10)	(59.2)	(30.60)	(5.10)	(2.00)			
6. การใช้สื่ออุปกรณ์ในการส่งเสริม พฤติกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน	17	72	9	0	0	4.08	0.51	มาก	1	53	32	12	0	3.44	0.72	ปาน กลาง
	(17.30)	(73.50)	(9.20)						(1.00)	(54.10)	(32.70)	(12.20)				
7. การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ ใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง	18	70	10	0	0	4.08	0.53	มาก	2	58	27	11	0	3.52	0.72	มาก
	(18.40)	(71.40)	(10.20)						(2.00)	(59.20)	(27.60)	(11.20)				
8. การระบุแหล่งข้อมูลเพื่อให้นักเรียนได้ ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	22	67	9	0	0	4.13	0.55	มาก	7	57	27	7	0	3.65	0.72	มาก
	(22.40)	(68.40)	(9.20)						(7.10)	(58.20)	(27.60)	(7.10)				

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(N=98)

รายการ	ระดับที่ควรเป็น					แปล			ระดับที่เป็นจริง					แปล		
	5	4	3	2	1	μ	σ	ความ	5	4	3	2	1	μ	σ	ความ
9. การคอยให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือในขณะทำการสอน	30	62	6	0	0	4.24	0.56	มาก	22	49	24	3	0	3.92	0.77	มาก
	(30.60)	(63.30)	(6.10)						(22.40)	(50.00)	(24.50)	(3.10)				
10. การเลือกใช้เทคนิควิธีการสอนแบบต่างๆให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	27	61	10	0	0	4.17	0.59	มาก	8	50	34	6	0	3.61	0.73	มาก
	(27.60)	(62.20)	(10.20)						(8.20)	(51.00)	(34.70)	(6.10)				
11. มุ่งเน้นการสอนงานธุรกิจแบบบูรณาการโดยสอดแทรกความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น	29	55	14	0	0	4.15	0.65	มาก	16	41	35	4	2	3.66	0.87	มาก
	(29.60)	(56.10)	(14.30)						(16.30)	(41.80)	(35.70)	(4.10)	(2.00)			
12. การกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	35	56	7	0	0	4.29	0.59	มาก	16	54	22	6	0	3.82	0.78	มาก
	(35.70)	(57.10)	(7.10)						(16.30)	(55.10)	(22.40)	(6.10)				
13. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เรียน โดยครูเป็นเพียงผู้จัดการเรียนรู้เท่านั้น	34	51	10	3	0	4.18	0.74	มาก	14	46	31	7	0	3.68	0.81	มาก
	(34.70)	(52.00)	(10.2)	(3.10)					(14.30)	(46.90)	(31.60)	(7.10)				
14. เน้นการสอนให้นักเรียนสามารถนำทักษะกระบวนการไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน	42	46	8	2	0	4.31	0.71	มาก	24	50	20	4	0	3.96	0.79	มาก
	(42.90)	(46.90)	(8.20)	(2.00)					(24.50)	(51.10)	(20.40)	(4.10)				
15. เน้นการสอนโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหา โดยการใช้กระบวนการกลุ่ม	33	50	13	2	0	4.16	0.73	มาก	17	49	26	6	0	3.79	0.80	มาก
	(33.70)	(51.00)	(13.30)	(2.00)					(17.30)	(50.00)	(26.50)	(7.50)				

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(N=98)

รายการ	ระดับที่ควรเป็น					μ σ		แปล ความ	ระดับที่เป็นจริง					μ σ		แปล ความ
	5	4	3	2	1				5	4	3	2	1			
16. เน้นการสอนให้นักเรียนมีความรู้และทักษะต่างๆตามวัตถุประสงค์	31	53	12	2	0	4.15	0.71	มาก	18	52	24	4	0	3.86	0.76	มาก
	(31.60)	(54.10)	(12.20)	(2.00)					(18.40)	(53.10)	(24.50)	(4.10)				
17. เน้นการสอนที่สร้างทักษะการทำงานมองเห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต	39	49	8	2	0	4.28	0.70	มาก	15	63	17	3	0	3.92	0.67	มาก
	(39.80)	(50.00)	(8.20)	(2.00)					(15.30)	(64.30)	(17.30)	(3.10)				
18. เน้นการสอนให้นักเรียนสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสมและถูกต้อง	24	61	13	0	0	4.11	0.61	มาก	6	52	35	5	0	3.60	0.68	มาก
	(24.50)	(62.20)	(13.3)						(6.10)	(53.10)	(35.70)	(5.10)				
19. การส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมในการทำงาน	35	55	8	0	0	4.28	0.61	มาก	18	58	18	4	0	3.92	0.73	มาก
	(35.70)	(56.10)	(8.20)						(18.40)	(59.20)	(18.40)	(4.10)				
20. การส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติในสถานที่ฝึก	23	60	13	2	0	4.06	0.67	มาก	5	46	41	4	2	3.49	0.75	ปานกลาง
	(23.50)	(61.20)	(13.30)	(2.00)					(5.10)	(46.90)	(41.80)	(4.10)	(2.00)			
21. การตรวจสอบผลการทำงานของนักเรียนอย่างเอาใจใส่	36	56	6	0	0	4.31	0.58	มาก	19	62	12	5	0	3.97	0.72	มาก
	(36.70)	(57.10)	(6.10)						(19.40)	(63.30)	(12.20)	(5.10)				
22. การสรุปเนื้อหาทุกครั้งหลังการสอน	35	55	8	0	0	4.28	0.61	มาก	17	59	17	5	0	3.90	0.74	มาก
	(35.70)	(56.10)	(8.20)						(17.30)	(60.20)	(17.30)	(5.10)				

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(N=98)

รายการ	ระดับที่ควรเป็น					μ σ		แปล ความ	ระดับที่เป็นจริง					μ σ		แปล ความ
	5	4	3	2	1				5	4	3	2	1			
23. การสรุปหรือให้แนวทางการเรียนรู้ที่ชัดเจนให้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากแหล่งที่ค้นคว้าอื่นๆ ได้	25	58	15	0	0	4.10	0.63	มาก	9	59	25	5	0	3.73	0.70	มาก
	(25.50)	(59.20)	(15.3)						(9.20)	(60.20)	(25.50)	(5.10)				

จากตารางที่ 7 สภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการสอน จำนวน 23 รายการ แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ สภาพที่ควรเป็นหรือมีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนของ ครูผู้สอนงานธุรกิจ และสภาพที่เป็นจริงของในจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนงานธุรกิจ ในแต่ละประเด็นมีดังต่อไปนี้

สภาพที่ควรเป็นหรือมีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการสอน ของครูผู้สอนงานธุรกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ทุกรายการ รายการที่มีอันดับสูงสุด คือ การตรวจสอบผลการทำงานของนักเรียนอย่างเอาใจใส่ (ค่าเฉลี่ย 4.31) และ การเน้นการสอนให้นักเรียนสามารถนำทักษะกระบวนการ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน (ค่าเฉลี่ย 4.31) รองลงมา คือ การกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง (ค่าเฉลี่ย 4.29)

สภาพที่เป็นจริงในการจัดการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการสอนของครูผู้สอนงานธุรกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก มีทั้งหมด 20 รายการ รายการที่มีอันดับสูงสุด คือ การตรวจสอบผลการทำงานของนักเรียนอย่างเอาใจใส่ (ค่าเฉลี่ย 3.97) รองลงมาได้แก่ การเน้นการสอนให้นักเรียนสามารถนำทักษะกระบวนการ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน (ค่าเฉลี่ย 3.96) การคอยให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือในขณะที่ทำการสอน (ค่าเฉลี่ย 3.92) การส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมในการทำงาน (ค่าเฉลี่ย 3.92) และการเน้นการสอนที่สร้างทักษะการทำงานมองเห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต (ค่าเฉลี่ย 3.92) ส่วนรายการที่เหลือ 3 รายการ มีสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง โดยรายการที่มีอันดับสูงสุด คือ การส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติในสถานที่ฝึก (ค่าเฉลี่ย 3.49) รองลงมาได้แก่ การสร้างบรรยากาศในการนำเข้าสู่บทเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย (ค่าเฉลี่ย 3.48) และการใช้สื่ออุปกรณ์ในการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน (ค่าเฉลี่ย 3.44)

ตารางที่ 8 สภาพการจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

(N=98)

รายการ	ระดับที่ควรเป็น					μ	σ	แปล ความ	ระดับที่เป็นจริง					μ	σ	แปล ความ
	5	4	3	2	1				5	4	3	2	1			
1. การเปิดโอกาสให้นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องชุมชนในท้องถิ่น และ สถานประกอบการ มีส่วนร่วมในการ กำหนดเกณฑ์ การวัดผลและ ประเมินผล	17	65	14	2	0	3.99	0.63	มาก	6	36	36	18	2	3.27	0.90	ปาน กลาง
2. การแจ้งวิธีการวัดผลและประเมินผล ให้นักเรียนได้รับทราบล่วงหน้า	38	50	8	2	0	4.27	0.70	มาก	23	49	23	3	0	3.94	0.77	มาก
3. การกำหนดการวัดและประเมินผลตาม สภาพจริง ที่ครอบคลุมคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของผู้เรียน	40	48	8	2	0	4.29	0.70	มาก	21	56	17	4	0	3.96	0.74	มาก
4. การสร้างเครื่องมือในการวัดผลและ ประเมินผลที่ยึดจุดประสงค์ของ หลักสูตรรายวิชาตามโครงสร้าง	30	54	12	2	0	4.14	0.70	มาก	13	61	20	4	0	3.85	0.69	มาก
5. การสามารถใช้วิธีการและเครื่องมือที่ หลากหลายในการวัดผลประเมินผล	24	63	9	2	0	4.11	0.64	มาก	9	58	25	6	0	3.71	0.72	มาก
6. การวัดผลประเมินผลจากแฟ้มสะสม งานของผู้เรียน	18	62	9	0	0	4.00	0.61	มาก	9	43	35	9	2	3.49	0.86	ปาน กลาง

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(N=98)

รายการ	ระดับที่ควรเป็น					μ	σ	แปล ความ	ระดับที่เป็นจริง					μ	σ	แปล ความ
	5	4	3	2	1				5	4	3	2	1			
7. การวัดและประเมินผลจากการปฏิบัติ ของนักเรียนตามสภาพจริง	26	59	13	0	0	4.13	0.62	มาก	15	64	13	6	0	3.90	0.72	มาก
	(26.50)	(60.20)	(13.3)						(15.30)	(65.30)	(13.30)	(6.10)				
8. การวัดและประเมินผลสามารถรายงาน ผลได้ตรงตามสภาพจริง	27	54	17	0	0	4.10	0.67	มาก	16	49	27	6	0	3.77	0.80	มาก
	(27.60)	(55.10)	(17.3)						(16.30)	(50.00)	(27.60)	(6.10)				
9. การวัดผลประเมินผลนักเรียนก่อนการ สอนทุกครั้งเพื่อสำรวจพื้นฐานความรู้ เดิมของนักเรียนรายบุคคล	22	61	14	1	0	4.06	0.64	มาก	10	43	40	3	2	3.57	0.80	มาก
	(22.40)	(62.20)	(14.30)	(1.00)					(10.20)	(43.90)	(40.80)	(3.10)	(2.20)			
10. การวัดผลประเมินผลนักเรียนระหว่าง เรียน	33	59	6	0	0	4.28	0.57	มาก	3	14	64	16	1	4.11	1.05	มาก
	(33.70)	(60.20)	(6.10)						(3.10)	(14.30)	(65.30)	(16.30)	(1.00)			
11. การวัดผลประเมินผลนักเรียน หลังการ สอน เพื่อนำผลมาพัฒนาและปรับปรุง การเรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มตามความต้องการและความ หลากหลาย	30	60	8	0	0	4.22	0.58	มาก	10	53	32	3	0	3.71	0.69	มาก
	(30.60)	(61.20)	(8.20)						(10.20)	(54.10)	(32.70)	(3.10)				
12. การวิเคราะห์ความพร้อมของนักเรียน แต่ละคนเพื่อนำมาปรับปรุงเนื้อหาวิชา ให้เหมาะสม	27	63	8	0	0	4.19	0.57	มาก	8	52	29	7	2	3.58	0.82	มาก
	(27.60)	(64.30)	(8.20)						(8.20)	(53.10)	(29.60)	(7.10)	(2.00)			

จากตารางที่ 8 สภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 12 รายการ แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ สภาพที่ควรเป็นหรือมีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนงานธุรกิจ และสภาพที่เป็นจริงของในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนงานธุรกิจ ในแต่ละประเด็นมีดังต่อไปนี้

สภาพที่ควรเป็นหรือมีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ธุรกิจ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของครูผู้สอนงานธุรกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทุกรายการ รายการที่มีอันดับสูงสุด คือ การกำหนดการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ที่ครอบคลุมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย 4.29) รองลงมาได้แก่ การวัดผลประเมินผลนักเรียนระหว่างเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.28) และการแจ้งวิธีการวัดผลและประเมินผลให้นักเรียนได้รับทราบล่วงหน้า (ค่าเฉลี่ย 4.27)

สภาพที่เป็นจริงในการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของครูผู้สอนงานธุรกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งหมด 10 รายการ รายการที่มีอันดับสูงสุด คือ การวัดผลประเมินผลนักเรียนระหว่างเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.11) รองลงมาได้แก่ การกำหนดการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ที่ครอบคลุมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย 3.96) และการแจ้งวิธีการวัดผลและประเมินผลให้นักเรียนได้รับทราบล่วงหน้า (ค่าเฉลี่ย 3.94) ส่วนรายการที่เหลือ 2 รายการมีสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยรายการที่มีอันดับสูงสุด คือ การวัดผลประเมินผลจากเพิ่มสะสมงานของผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย 3.49) และการเปิดโอกาสให้ นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้อง ชุมชนในท้องถิ่น และสถานประกอบการ มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ การวัดผลและประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 3.27)

ตอนที่ 3 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ของครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จากการวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้แนวทางของพิรพงศ์ ทิพนาค (2545) ด้วยการหาค่า NI เพื่อหาระดับของปัญหาที่ต้องการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการดำเนินการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ผลการวิเคราะห์นำมาพิจารณา มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 9 ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการเตรียมการสอน

(N=98)			
ลำดับ	รายการ	NI	σ
1	การกำหนดระยะเวลาในการสอนให้มีความเหมาะสมเพื่อให้ นักเรียนได้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	5.41	2.38
2	การจัดเตรียมแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติมในโรงเรียน	5.37	1.62
3	การมีความพร้อมในเนื้อหางานธุรกิจ	5.32	1.73
4	การกำหนดวิธีการสอนล่วงหน้า	5.25	1.67
5	การเตรียมสถานที่และเครื่องมือในการฝึกทักษะ	5.20	2.02
6	การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้พร้อมและเหมาะสมทุกครั้ง	5.18	1.50
7	การเตรียมสื่ออุปกรณ์ให้เหมาะสมกับเนื้อหาของการสอน	5.14	1.46
8	การจัดทำแผนการสอนได้ ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกลุ่ม สาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี	5.06	1.68
9	การจัดทำแผนการสอนรายคาบไว้ล่วงหน้า	5.05	1.87
10	การกำหนดเนื้อหางานธุรกิจ ให้มีความเหมาะสมกับเวลาเรียนที่ กำหนดไว้ในหลักสูตร	5.05	1.72
11	การจัดทำแผนการสอนระยะยาวไว้ล่วงหน้า	5.04	1.87
12	การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกลุ่ม สาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี	5.01	1.32
13	การค้นคว้าคัดเลือกเนื้อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่อการสอนธุรกิจอย่าง สม่ำเสมอ	4.89	1.35
14	การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายวิชาโดยเน้นเรื่องของ พฤติกรรม ความรู้ ทักษะ และคุณธรรม	4.86	1.43
15	การเตรียมการวัดผลและประเมินผลการเรียน	4.83	1.31
16	การกำหนดเนื้อหางานธุรกิจ ให้มีความเหมาะสมกับหลักสูตร	4.80	1.27
17	การจัดเตรียมหนังสือเรียนสำหรับงานธุรกิจโดยเฉพาะ	4.78	1.40
18	การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายหน่วยโดยเน้นเรื่องของ พฤติกรรม ความรู้ ทักษะ และคุณธรรม	4.71	1.36

จากตารางที่ 9 รายการเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ด้านการเตรียม การเรียนการสอน มีทั้งหมด 18 รายการ จากการคำนวณค่า NI (Needs Indicator Score) นำมาจัด อันดับความสำคัญของปัญหา จากมากไปหาน้อย พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับต่ำ ทั้งหมด 7 รายการ ได้แก่ การกำหนดระยะเวลาในการสอนให้มีความเหมาะสมเพื่อให้นักเรียนได้เกิดทักษะการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 5.41) การจัดเตรียมแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติมในโรงเรียน (ค่าเฉลี่ย 5.37) การมี ความพร้อมในเนื้อหางานธุรกิจ (ค่าเฉลี่ย 5.32) การกำหนดวิธีการสอนล่วงหน้า (ค่าเฉลี่ย 5.25) การเตรียมสถานที่และเครื่องมือในการฝึกทักษะ (ค่าเฉลี่ย 5.20) การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้ พร้อมและเหมาะสมทุกครั้ง (ค่าเฉลี่ย 5.18) และการเตรียมสื่ออุปกรณ์ให้เหมาะสมกับเนื้อหาของ การสอน (ค่าเฉลี่ย 5.14) ส่วนรายการที่เหลือนอกจากนี้ไม่มีปัญหา

ตารางที่ 10 ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการสอน

(N=98)			
ลำดับ	รายการ	NI	σ
1	การใช้สื่ออุปกรณ์ในการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน	5.11	1.63
2	การสร้างบรรยากาศในการนำเข้าสู่บทเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย	5.10	1.42
3	การใช้สื่ออุปกรณ์ขณะสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหา	5.05	1.99
4	การเน้นการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เรียน โดยครูเป็นเพียงผู้จัดการเรียนรู้ เท่านั้น	5.03	1.74
5	การกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในระหว่างเรียน	5.03	1.47
6	การเลือกใช้เทคนิควิธีการสอนแบบต่างๆให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	5.01	1.41
7	การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง	4.98	1.54
8	การกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	4.98	1.26
9	การส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติในสถานที่ฝึก	4.95	1.58
10	การมุ่งเน้นการสอนงานธุรกิจแบบบูรณาการ โดยสอดคล้องความรู้ จากภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.95	1.50
11	การระบุแหล่งข้อมูลค้นคว้าเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตัวเองเพิ่มเติม	4.93	1.76
12	การสื่อสารเนื้อหาให้นักเรียนเข้าใจได้ง่าย	4.91	1.43
13	การเน้นการสอนให้นักเรียนสามารถนำทักษะกระบวนการ ไปใช้ในการ ดำเนินชีวิตประจำวัน	4.89	1.49

ตารางที่ 10 (ต่อ)

(N=98)			
ลำดับ	รายการ	NI	σ
14	การเน้นการสอนให้นักเรียนสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสม	4.87	1.40
15	การส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมในการทำงาน	4.83	1.37
16	การเน้นการสอนที่สร้างทักษะการทำงานมองเห็นคุณค่าของอาชีพ สุจริต	4.81	1.36
17	การตรวจสอบผลการทำงานของนักเรียนอย่างเอาใจใส่	4.81	1.19
18	การสรุปเนื้อหาทุกครั้งหลังการสอน	4.80	1.11
19	การเน้นการสอนโดยส่งเสริมให้ผู้เรียน รู้กระบวนการแก้ปัญหา โดย การใช้กระบวนการกลุ่ม	4.75	1.48
20	การคอยให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือในขณะทำ การสอน	4.73	1.15
21	การบอกรัฐอุปประสงค์การเรียนรู้รายวิชาให้นักเรียนทราบล่วงหน้า	4.70	1.25
22	การสรุปหรือให้แนวทางการเรียนรู้ที่ชัดเจนให้กับนักเรียน ทำใ้ นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากแหล่งที่ค้นคว้า อื่นๆได้	4.63	1.24
23	การเน้นการสอนให้นักเรียนมีทักษะต่างๆตามวัตถุประสงค์	4.61	1.29

จากตารางที่ 10 รายการเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ด้านการดำเนินการสอน มีทั้งหมด 23 รายการ จากการคำนวณหาค่า NI (Needs Indicator Score) นำมาจัดอันดับความสำคัญของปัญหาจากมากไปหาน้อย พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับต่ำ ทั้งหมด 2 รายการ ได้แก่ การใช้สื่ออุปกรณ์ในการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน (ค่าเฉลี่ย 5.11) และ การสร้างบรรยากาศในการนำเข้าสู่บทเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย (ค่าเฉลี่ย 5.10) ส่วนรายการที่เหลือ นอกจากนี้ไม่มีปัญหา

ตารางที่ 11 ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

(N=98)			
ลำดับ	รายการ	NI	σ
1	การวิเคราะห์ความพร้อมของนักเรียนแต่ละคนเพื่อนำมาปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม	5.30	1.91
2	การเปิดโอกาสให้ นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องชุมชนในท้องถิ่น หรือสถานประกอบการ มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การวัดผลและประเมินผล	5.14	1.44
3	การนำผลการประเมินของนักเรียนหลังการสอน มาปรับปรุงการเรียนของผู้เรียนตามความต้องการและความหลากหลาย	4.95	1.30
4	การวัดผลประเมินผลจากเพิ่มสะสมงานของผู้เรียน	4.87	1.56
5	การวัดผลประเมินผลนักเรียนก่อนการสอนทุกครั้งเพื่อสำรวจพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียนรายบุคคล	4.83	1.40
6	การกำหนดการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ที่ครอบคลุมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	4.78	1.34
7	การสามารถใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดผลและประเมินผล	4.75	1.52
8	การแจ้งวิธีการวัดผลและประเมินผลให้นักเรียนได้รับทราบล่วงหน้า	4.75	1.24
9	การวัดและประเมินผลสามารถรายงานผลได้ตรงตามสภาพจริง	4.62	1.28
10	การสร้างเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลที่ยึดจุดประสงค์ของหลักสูตรรายวิชาตามโครงสร้าง	4.62	1.41
11	การวัดผลประเมินผลนักเรียนระหว่างเรียน	4.61	1.16
12	การวัดและประเมินผลจากการปฏิบัติของนักเรียนตามสภาพจริง	4.53	1.30

จากตารางที่ 11 รายการเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ มีทั้งหมด 12 รายการ จากการคำนวณหาค่า NI (Needs Indicator Score) นำมาจัดอันดับความสำคัญของปัญหา จากมากไปหาน้อย พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับต่ำ ทั้งหมด 2 รายการ ได้แก่ การวิเคราะห์ความพร้อมของนักเรียนแต่ละคนเพื่อนำมาปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 5.30) และ การเปิดโอกาสให้ นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องชุมชนในท้องถิ่น หรือสถานประกอบการ มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การวัดผลและประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 5.14) ส่วนรายการที่เหลือนอกจากนี้ไม่มีปัญหา

ตารางที่ 12 ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการเตรียมการสอน จากครูผู้สอนงานธุรกิจที่มี
ประสบการณ์สอน ตั้งแต่ 1-20 ปี และครูผู้สอนงานธุรกิจที่มีประสบการณ์สอน
มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

(N=98)

รายการ	ประสบการณ์สอนงานธุรกิจ			
	1 - 20 ปี		มากกว่า 20	
	NI	σ	NI	σ
1. การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้ พร้อมและเหมาะสมทุกครั้ง	5.16	1.45	5.20	1.57
2. การจัดเตรียมแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติมในโรงเรียน	5.48	1.76	5.24	1.45
3. การจัดทำแผนการสอนระยะยาว ไว้ล่วงหน้า	5.08	1.98	4.99	1.75
4. การจัดทำแผนการสอนรายคาบไว้ล่วงหน้า	5.34	2.12	4.71	1.48
5. การจัดทำแผนการสอนได้ ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ อาชีพและเทคโนโลยี	5.07	1.71	5.04	1.68
6. การกำหนดเนื้อหางานธุรกิจ ให้มีความเหมาะสมกับหลักสูตร	4.84	1.41	4.76	1.09
7. การกำหนดเนื้อหางานธุรกิจ ให้มีความเหมาะสมกับเวลาเรียน	4.88	1.49	5.24	1.96
8. การกำหนดระยะเวลาในการสอนให้มีความเหมาะสมเพื่อให้ นักเรียนได้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	5.01	1.53	5.88	3.05
9. การค้นคว้าคัดเลือกเนื้อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่อการสอนธุรกิจ อย่างสม่ำเสมอ	5.00	1.56	4.75	1.06
10. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกลุ่ม สาระการเรียนรู้ อาชีพและเทคโนโลยี	4.85	1.27	5.20	1.38
11. การมีความพร้อมในเนื้อหางานธุรกิจ	5.00	1.67	5.69	1.74
12. การกำหนดวิธีการสอนล่วงหน้า	5.04	1.71	5.50	1.59
13. การเตรียมสื่ออุปกรณ์ให้เหมาะสมกับเนื้อหาของการสอน	5.05	1.55	5.24	1.36
14. การเตรียมสถานที่และเครื่องมือในการฝึกทักษะ	5.19	2.22	5.20	1.79
15. การเตรียมการวัดผลและประเมินผลการเรียน	4.74	1.36	4.93	1.26
16. การจัดเตรียมหนังสือเรียนสำหรับงานธุรกิจโดยเฉพาะ	4.72	1.45	4.84	1.35
17. การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายวิชาโดยเน้นเรื่องของ พฤติกรรม ความรู้ ทักษะ และคุณธรรม	4.66	1.30	5.10	1.56
18. การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายหน่วยโดยเน้นเรื่องของ พฤติกรรม ความรู้ ทักษะ และคุณธรรม	4.58	1.29	4.86	1.44

จากตารางที่ 12 รายการเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ด้านการเตรียม การสอน มีทั้งหมด 18 รายการ โดยศึกษาปัญหาจากครูผู้สอนงานธุรกิจที่มีประสบการณ์สอน ตั้งแต่ 1-20 ปี และครูผู้สอนงานธุรกิจที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปีขึ้นไป จากการคำนวณค่า NI (Needs Indicator Score) นำมาจัดอันดับความสำคัญของปัญหาจากมากไปหาน้อย พบว่า ครูผู้สอน งานธุรกิจที่มีประสบการณ์สอน ตั้งแต่ 1 - 20 ปี มีปัญหาอยู่ในระดับต่ำ ทั้งหมด 4 รายการ ได้แก่ การจัดเตรียมแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติมในโรงเรียน (ค่าเฉลี่ย 5.48) การจัดทำแผนการสอนรายคาบไว้ ล่วงหน้า (ค่าเฉลี่ย 5.34) การเตรียมสถานที่และเครื่องมือในการฝึกทักษะ (ค่าเฉลี่ย 5.19) และการจัด เตรียมสภาพแวดล้อมให้ พร้อมและเหมาะสมทุกครั้ง (ค่าเฉลี่ย 5.16) ครูผู้สอนงานธุรกิจที่มี ประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปีขึ้นไป มีปัญหาอยู่ในระดับต่ำ ทั้งหมด 10 รายการ ได้แก่ การกำหนด ระยะเวลาในการสอนให้มีความเหมาะสมเพื่อให้นักเรียนได้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 5.88) การมีความพร้อมในเนื้อหางานธุรกิจ (ค่าเฉลี่ย 5.69) การกำหนดวิธีการสอนล่วงหน้า (ค่าเฉลี่ย 5.50) การจัดเตรียมแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติมในโรงเรียน (ค่าเฉลี่ย 5.24) การกำหนดเนื้อหา งานธุรกิจให้มีความเหมาะสมกับเวลาเรียน (ค่าเฉลี่ย 5.24) การเตรียมสื่ออุปกรณ์ให้เหมาะสมกับ เนื้อหาของการสอน (ค่าเฉลี่ย 5.24) การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้ พร้อมและเหมาะสมทุกครั้ง (ค่าเฉลี่ย 5.20) การเตรียมสถานที่และเครื่องมือในการฝึกทักษะ (ค่าเฉลี่ย 5.20) ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้และเทคโนโลยี (ค่าเฉลี่ย 5.20) และ การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายวิชาโดยเน้นเรื่องของพฤติกรรม ความรู้ ทักษะ และคุณธรรม (ค่าเฉลี่ย 5.10) ส่วนรายการที่เหลือนอกจากนี้ไม่มีปัญหา

ตารางที่ 13 ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการสอน จากครูผู้สอนงานธุรกิจที่มี ประสบการณ์สอน ตั้งแต่ 1-20 ปี และครูผู้สอนงานธุรกิจที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปีขึ้นไป

รายการ	ประสบการณ์สอนงานธุรกิจ			
	1 - 20 ปี		มากกว่า 20	
	NI	σ	NI	σ
1. การสร้างบรรยากาศในการนำเข้าสู่บทเรียนด้วยวิธีที่ หลากหลาย	5.19	1.48	4.98	1.37
2. การบอกวัตถุประสงค์การเรียนรู้รายวิชาให้นักเรียนทราบ ล่วงหน้า	4.61	1.32	4.80	1.17
3. การกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในระหว่างเรียน	5.01	1.48	5.04	1.46
4. การสื่อสารเนื้อหาให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายและน่าสนใจ	4.79	1.39	5.05	1.48

(N=98)

ตารางที่ 13 (ต่อ)

(N=98)

รายการ	ประสพการณ์สอนงานธุรกิจ			
	1 - 20 ปี		มากกว่า 20	
	NI	σ	NI	σ
5. การใช้สื่ออุปกรณ์ขณะสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหา	5.25	2.49	4.81	1.11
6. การใช้สื่ออุปกรณ์ในการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน	5.21	1.83	4.99	1.38
7. การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง	4.97	1.65	4.99	1.41
8. การระบุแหล่งข้อมูลเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตัวเองเพิ่มเติม	5.12	1.99	4.70	1.42
9. การคอยให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือในขณะที่ทำการสอน	4.75	0.99	4.72	1.32
10. การเลือกใช้เทคนิควิธีการสอนแบบต่างๆให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	5.04	1.37	4.96	1.47
11. มุ่งเน้นการสอนงานธุรกิจแบบบูรณาการโดยสอดแทรกความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.85	1.62	5.08	1.36
12. การกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	4.89	1.25	5.08	1.28
13. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เรียน โดยครูเป็นเพียงผู้จัดการเรียนรู้เท่านั้น	4.82	1.63	5.29	1.85
14. เน้นการสอนให้นักเรียนสามารถนำทักษะกระบวนการไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน	4.75	1.59	5.05	1.36
15. เน้นการสอนโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการกลุ่ม	4.54	1.46	4.99	1.48
16. เน้นการสอนให้นักเรียนมีความรู้และทักษะต่างๆตามวัตถุประสงค์	4.31	1.23	4.95	1.28
17. เน้นการสอนที่สร้างทักษะการทำงานมองเห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต	4.62	1.34	5.02	1.37
18. เน้นการสอนให้นักเรียนสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสมและถูกต้อง	4.68	1.41	5.09	1.37
19. การส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมในการทำงาน	4.89	1.47	4.76	1.25

ตารางที่ 13 (ต่อ)

(N=98)

รายการ	ประสพการณ์สอนงานธุรกิจ			
	1 - 20 ปี		มากกว่า 20	
	NI	σ	NI	σ
20. การส่งเสริมให้นักเรียน ได้ฝึกปฏิบัติในสถานที่ฝึก	4.80	1.48	5.14	1.69
21. การตรวจสอบผลการทำงานของนักเรียนอย่างเอาใจใส่	4.84	1.16	4.77	1.24
22. การสรุปเนื้อหาทุกครั้งหลังการสอน	4.87	1.02	4.73	1.21
23. การสรุปหรือให้แนวทางการเรียนรู้ที่ชัดเจนให้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากแหล่งที่ค้นคว้าอื่นๆได้	4.64	1.21	4.61	1.28

จากตารางที่ 13 รายการเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ด้านการดำเนินการสอน มีทั้งหมด 23 รายการ โดยศึกษาปัญหาจากครูผู้สอนงานธุรกิจที่มีประสพการณ์สอน ตั้งแต่ 1 - 20 ปี และครูผู้สอนงานธุรกิจที่มีประสพการณ์สอนมากกว่า 20 ปีขึ้นไป จากการคำนวณหาค่า NI (Needs Indicator Score) นำมาจัดอันดับความสำคัญของปัญหาจากมากไปหาน้อย พบว่าครูผู้สอนงานธุรกิจที่มีประสพการณ์สอน ตั้งแต่ 1 - 20 ปี มีปัญหาอยู่ในระดับต่ำ ทั้งหมด 4 รายการ ได้แก่ การใช้สื่ออุปกรณ์ขณะสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหา (ค่าเฉลี่ย 5.25) การใช้สื่ออุปกรณ์ในการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน (ค่าเฉลี่ย 5.21) การสร้างบรรยากาศในการนำเข้าสู่บทเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย (ค่าเฉลี่ย 5.19) และการระบุแหล่งข้อมูลเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตัวเองเพิ่มเติม (ค่าเฉลี่ย 5.12) ครูผู้สอนงานธุรกิจที่มีประสพการณ์สอนมากกว่า 20 ปีขึ้นไป มีปัญหาอยู่ในระดับต่ำ ทั้งหมด 2 รายการ ได้แก่ เน้นการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เรียน โดยครูเป็นเพียงผู้จัดการเรียนรู้เท่านั้น (ค่าเฉลี่ย 5.29) การส่งเสริมให้นักเรียน ได้ฝึกปฏิบัติในสถานที่ฝึก (ค่าเฉลี่ย 5.14) ส่วนรายการที่เหลือนอกจากนี้ไม่มีปัญหา

ตารางที่ 14 ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ จากครูผู้สอน
งานธุรกิจที่มีประสบการณ์สอน ตั้งแต่ 1-20 ปี และครูผู้สอนงานธุรกิจที่มีประสบการณ์
สอนมากกว่า 20 ปีขึ้นไป

(N=98)

รายการ	ประสบการณ์สอนงานธุรกิจ			
	1 - 20 ปี		มากกว่า 20	
	NI	σ	NI	σ
1. การเปิดโอกาสให้ นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องชุมชนใน ท้องถิ่น และสถานประกอบการ มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ การวัดผลและประเมินผล	5.16	1.49	5.12	1.40
2. การแจ้งวิธีการวัดผลและประเมินผลให้นักเรียน ได้รับทราบ ล่วงหน้า	4.49	1.05	5.04	1.39
3. การกำหนดการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ที่ครอบคลุม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	4.53	1.20	5.08	1.43
4. การสร้างเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลที่ยึดจุดประสงค์ ของหลักสูตรรายวิชาตามโครงสร้าง	4.43	1.42	4.84	1.39
5. การสามารถใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายในการวัดผล ประเมินผล	4.80	1.69	4.70	1.31
6. การวัดผลประเมินผลจากเพิ่มสะสมงานของผู้เรียน	4.79	1.71	4.97	1.36
7. การวัดและประเมินผลจากการปฏิบัติของนักเรียนตามสภาพจริง	4.34	1.10	4.76	1.47
8. การวัดและประเมินผลสามารถรายงานผลได้ตรงตามสภาพจริง	4.42	1.19	4.86	1.35
9. การวัดผลประเมินผลนักเรียนก่อนการสอนทุกครั้งเพื่อสำรวจ พื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียนรายบุคคล	4.71	1.50	4.97	1.26
10. การวัดผลประเมินผลนักเรียนระหว่างเรียน	4.53	0.99	4.71	1.33
11. การวัดผลประเมินผลนักเรียน หลังการสอน เพื่อนำผลมาพัฒนา และปรับปรุงการเรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม ตามความต้องการและความหลากหลาย	4.68	0.95	5.27	1.56
12. การวิเคราะห์ความพร้อมของนักเรียน แต่ละคนเพื่อนำมา ปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม	4.97	1.45	5.57	2.33

จากตารางที่ 14 รายการเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ มีทั้งหมด 12 รายการ โดยศึกษาปัญหาจากครูผู้สอนงานธุรกิจที่มีประสบการณ์สอน ตั้งแต่ 1 - 20 ปี และครูผู้สอนงานธุรกิจที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปีขึ้นไป จากการคำนวณค่า NI (Needs Indicator Score) นำมาจัดอันดับความสำคัญของปัญหาจากมากไปหาน้อย พบว่า ครูผู้สอนงานธุรกิจที่มีประสบการณ์สอน ตั้งแต่ 1 - 20 ปี มีปัญหาอยู่ในระดับต่ำ ทั้งหมด 1 รายการ คือ การเปิดโอกาสให้ นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องชุมชนในท้องถิ่น และสถานประกอบการ มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ การวัดผลและประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 5.16) ครูผู้สอนงานธุรกิจที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปีขึ้นไป มีปัญหาอยู่ในระดับต่ำ ทั้งหมด 3 รายการ ได้แก่ การวิเคราะห์ความพร้อมของนักเรียน แต่ละคนเพื่อนำมาปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 5.57) การวัดผลประเมินผลนักเรียน หลังการสอน เพื่อนำผลมาพัฒนาและปรับปรุงการเรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มตามความต้องการและความหลากหลาย (ค่าเฉลี่ย 5.27) และการเปิด โอกาสให้ นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องชุมชนในท้องถิ่นและสถานประกอบการ มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ การวัดผลและประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 5.12) ส่วนรายการที่เหลือนอกจากนี้ไม่มีปัญหา

ตารางที่ 15 ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการเตรียมการสอน จากครูผู้สอนงานธุรกิจที่ไม่เคยอบรม และเคยอบรม

(N=98)

รายการ	ไม่เคยอบรม		เคยอบรม	
	NI	σ	NI	σ
1. การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้ พร้อมและเหมาะสมทุกครั้ง	5.84	1.78	4.72	1.06
2. การจัดเตรียมแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติมในโรงเรียน	5.82	1.67	5.06	1.53
3. การจัดทำแผนการสอนระยะยาว ไว้ล่วงหน้า	5.73	2.11	4.56	1.52
4. การจัดทำแผนการสอนรายคาบไว้ล่วงหน้า	5.64	2.10	4.65	1.59
5. การจัดทำแผนการสอนได้ ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้และเทคโนโลยี	5.97	1.98	4.43	1.08
6. การกำหนดเนื้อหางานธุรกิจ ให้มีความเหมาะสมกับหลักสูตร	5.15	1.45	4.56	1.08
7. การกำหนดเนื้อหางานธุรกิจ ให้มีความเหมาะสมกับเวลาเรียน	5.79	2.19	4.54	1.05
8. การกำหนดระยะเวลาในการสอนให้มีความเหมาะสมเพื่อให้ นักเรียนได้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	6.51	3.18	4.65	1.14

ตารางที่ 15 (ต่อ)

รายการ	(N=98)			
	ไม่เคยอบรม		เคยอบรม	
	NI	σ	NI	σ
9. การค้นคว้าคัดเลือกเนื้อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่อการสอนธุรกิจ อย่างสม่ำเสมอ	5.40	1.52	4.53	1.11
10. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกลุ่ม สาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี	5.39	1.38	4.74	1.22
11. การมีความพร้อมในเนื้อหางานธุรกิจ	5.89	1.89	4.92	1.50
12. การกำหนดวิธีการสอนล่วงหน้า	5.65	1.66	4.98	1.63
13. การเตรียมสื่ออุปกรณ์ให้เหมาะสมกับเนื้อหาของการสอน	5.64	1.64	4.79	1.22
14. การเตรียมสถานที่และเครื่องมือในการฝึกทักษะ	6.06	2.49	4.60	1.36
15. การเตรียมการวัดผลและประเมินผลการเรียน	5.08	1.53	4.66	1.12
16. การจัดเตรียมหนังสือเรียนสำหรับงานธุรกิจโดยเฉพาะ	5.13	1.70	4.53	1.10
17. การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายวิชาโดยเน้นเรื่องของ พฤติกรรม ความรู้ ทักษะ และคุณธรรม	5.20	1.70	4.63	1.17
18. การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายหน่วยโดยเน้นเรื่องของ พฤติกรรม ความรู้ ทักษะ และคุณธรรม	4.96	1.54	4.54	1.21

จากตารางที่ 15 รายการเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ด้านการเตรียมการสอน มีทั้งหมด 18 รายการ โดยศึกษาปัญหาจากครูผู้สอนงานธุรกิจที่ไม่เคยได้รับการอบรม และครูผู้สอนงานธุรกิจที่เคยเข้ารับการอบรม จากการคำนวณหาค่า NI (Needs Indicator Score) นำมาจัดอันดับความสำคัญของปัญหาจากมากไปหาน้อย พบว่า ครูผู้สอนงานธุรกิจที่ไม่เคยเข้ารับอบรม มีปัญหาอยู่ในระดับต่ำ ทั้งหมด 16 รายการ ได้แก่ การกำหนดระยะเวลาในการสอนให้มีความเหมาะสมเพื่อให้นักเรียนได้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 6.51) การเตรียมสถานที่และเครื่องมือในการฝึกทักษะ (ค่าเฉลี่ย 6.06) การจัดทำแผนการสอนได้ ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี (ค่าเฉลี่ย 5.97) การมีความพร้อมในเนื้อหางานธุรกิจ (ค่าเฉลี่ย 5.89) การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้ พร้อมและเหมาะสมทุกครั้ง (ค่าเฉลี่ย 5.84) การจัดเตรียมแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติมในโรงเรียน (ค่าเฉลี่ย 5.82) การกำหนดเนื้อหางานธุรกิจให้มีความเหมาะสมกับเวลาเรียน (ค่าเฉลี่ย 5.79) การจัดทำแผนการสอนระยะยาว ไว้ล่วงหน้า (ค่าเฉลี่ย

5.73) การกำหนดวิธีการสอนล่วงหน้า (ค่าเฉลี่ย 5.65) การเตรียมสื่ออุปกรณ์ให้เหมาะสมกับเนื้อหาของการสอน (ค่าเฉลี่ย 5.64) การจัดทำแผนการสอนรายคาบไว้ล่วงหน้า (ค่าเฉลี่ย 5.64) การค้นคว้าคัดเลือกเนื้อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่อการสอนธุรกิจอย่างสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย 5.40) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้และเทคโนโลยี (ค่าเฉลี่ย 5.39) การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายวิชาโดยเน้นเรื่องของพฤติกรรม ความรู้ ทักษะ และคุณธรรม (ค่าเฉลี่ย 5.20) การกำหนดเนื้อหางานธุรกิจ ให้มีความเหมาะสมกับหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย 5.15) และการจัดเตรียมหนังสือเรียนสำหรับงานธุรกิจโดยเฉพาะ (ค่าเฉลี่ย 5.13) ครูผู้สอนงานธุรกิจที่เคยเข้ารับการอบรม มีปัญหาอยู่ในระดับต่ำ ทั้งหมด 1 รายการ ปัญหาที่พบคือ การจัดเตรียมแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติมในโรงเรียน (ค่าเฉลี่ย 5.06) ส่วนรายการที่เหลือนอกจากนี้ไม่มีปัญหา

ตารางที่ 16 ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการสอน จากครูผู้สอนงานธุรกิจที่ไม่เคยอบรม และเคยอบรม

รายการ	(N=98)			
	ไม่เคยอบรม		เคยอบรม	
	NI	σ	NI	σ
1. การสร้างบรรยากาศในการนำเข้าสู่บทเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย	5.80	1.48	4.61	1.17
2. การบอกวัตถุประสงค์การเรียนรู้รายวิชาให้นักเรียนทราบล่วงหน้า	4.81	1.29	4.62	1.23
3. การกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในระหว่างเรียน	5.68	1.67	4.58	1.12
4. การสื่อสารเนื้อหาให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายและน่าสนใจ	5.66	1.60	4.39	1.04
5. การใช้สื่ออุปกรณ์ขณะสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหา	5.99	2.64	4.40	0.95
6. การใช้สื่ออุปกรณ์ในการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน	5.89	2.00	4.57	1.04
7. การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง	5.59	1.67	4.56	1.29
8. การระบุแหล่งข้อมูลเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตัวเองเพิ่มเติม	5.70	2.18	4.40	1.14
9. การคอยให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือในขณะทำการสอน	5.29	1.35	4.35	0.79

ตารางที่ 16 (ต่อ)

รายการ	(N=98)			
	ไม่เคยอบรม		เคยอบรม	
	NI	σ	NI	σ
10. การเลือกใช้เทคนิควิธีการสอนแบบต่างๆให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	5.58	1.58	4.61	1.13
11. มุ่งเน้นการสอนงานธุรกิจแบบบูรณาการโดยสอดแทรกความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น	5.71	1.86	4.43	0.88
12. การกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	5.21	1.34	4.82	1.18
13. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เรียน โดยครูเป็นเพียงผู้จัดการเรียนรู้เท่านั้น	5.54	2.08	4.68	1.37
14. เน้นการสอนให้นักเรียนสามารถนำทักษะกระบวนการ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน	5.18	1.82	4.68	1.19
15. เน้นการสอนโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหา โดยการใช้กระบวนการกลุ่ม	4.87	1.71	4.67	1.31
16. เน้นการสอนให้นักเรียนมีความรู้และทักษะต่างๆตามวัตถุประสงค์	4.96	1.67	4.36	0.88
17. เน้นการสอนที่สร้างทักษะการทำงานมองเห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต	5.17	1.54	4.55	1.18
18. เน้นการสอนให้นักเรียนสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสมและถูกต้อง	5.14	1.71	4.68	1.12
19. การส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมในการทำงาน	5.05	1.33	4.68	1.39
20. การส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติในสถานที่ฝึก	5.47	1.95	4.60	1.15
21. การตรวจสอบผลการทำงานของนักเรียนอย่างเอาใจใส่	5.42	1.39	4.38	0.81
22. การสรุปเนื้อหาทุกครั้งหลังการสอน	5.31	1.23	4.46	0.86
23. การสรุปหรือชี้แนะทางการเรียนรู้ที่ชัดเจนให้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากแหล่งที่ค้นคว้าอื่นๆได้	5.10	1.57	4.30	0.81

จากตารางที่ 16 รายการเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ด้านการดำเนินการสอน มีทั้งหมด 23 รายการ โดยศึกษาปัญหาจากครูผู้สอนงานธุรกิจที่ไม่เคยได้รับการอบรม และครูผู้สอนงานธุรกิจที่เคยเข้ารับการอบรม จากการคำนวณค่า NI (Needs Indicator Score) นำมาจัดอันดับความสำคัญของปัญหาจากมากไปหาน้อย พบว่า ครูผู้สอนงานธุรกิจที่ไม่เคยเข้ารับการอบรม มีปัญหาอยู่ในระดับต่ำ ทั้งหมด 19 รายการ ได้แก่ การใช้สื่ออุปกรณ์ขณะสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหา (ค่าเฉลี่ย 5.99) การใช้สื่ออุปกรณ์ในการส่งเสริมพฤติกรรม การเรียนรู้ในห้องเรียน (ค่าเฉลี่ย 5.89) การสร้างบรรยากาศในการนำเข้าสู่บทเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย (ค่าเฉลี่ย 5.80) มุ่งเน้นการสอนงานธุรกิจแบบบูรณาการโดยสอดแทรกความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ย 5.71) การระบุแหล่งข้อมูลเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตัวเองเพิ่มเติม (ค่าเฉลี่ย 5.70) การกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในระหว่างเรียน (ค่าเฉลี่ย 5.68) การสื่อสารเนื้อหาให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายและน่าสนใจ (ค่าเฉลี่ย 5.66) การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง (ค่าเฉลี่ย 5.59) การเลือกใช้เทคนิควิธีการสอนแบบต่างๆ ให้เหมาะสมกับ (ค่าเฉลี่ย 5.58) เน้นการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เรียน โดยครูเป็นเพียงผู้จัดการเรียนรู้เท่านั้น (ค่าเฉลี่ย 5.54) การส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติในสถานที่ฝึก (ค่าเฉลี่ย 5.47) การตรวจสอบผลการทำงานของนักเรียนอย่างเอาใจใส่ (ค่าเฉลี่ย 5.42) การสรุปเนื้อหาทุกครั้งหลังการสอน (ค่าเฉลี่ย 5.31) การคอยให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือในขณะที่ทำการสอน (ค่าเฉลี่ย 5.29) การกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง (ค่าเฉลี่ย 5.21) เน้นการสอนให้นักเรียนสามารถนำทักษะกระบวนการไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน (ค่าเฉลี่ย 5.18) เน้นการสอนที่สร้างทักษะการทำงานมองเห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต (ค่าเฉลี่ย 5.17) เน้นการสอนให้นักเรียนสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสมและถูกต้อง (ค่าเฉลี่ย 5.14) และการสรุปหรือให้แนวทางการเรียนรู้ที่ชัดเจนให้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถ (ค่าเฉลี่ย 5.10) ส่วนรายการที่เหลือนอกจากนี้ไม่มีปัญหา ครูผู้สอนงานธุรกิจที่เคยเข้ารับการอบรม ไม่มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ด้านการดำเนินการสอน

ตารางที่ 17 ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ จากครูผู้สอน
งานธุรกิจที่ไม่เคยอบรม และเคยอบรม

รายการ	(N=98)			
	ไม่เคยอบรม		เคยอบรม	
	NI	σ	NI	σ
1. การเปิดโอกาสให้นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องชุมชนใน ท้องถิ่น และสถานประกอบการ มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ การวัดผลและประเมินผล	5.50	1.44	4.90	1.39
2. การแจ้งวิธีการวัดผลและประเมินผลให้นักเรียนได้รับทราบ ล่วงหน้า	5.13	1.57	4.49	0.88
3. การกำหนดการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ที่ครอบคลุม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	4.94	1.60	4.67	1.12
4. การสร้างเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลที่ยึดจุดประสงค์ ของหลักสูตรรายวิชาตามโครงสร้าง	4.71	1.75	4.55	1.12
5. การสามารถใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายในการวัดผล ประเมินผล	5.42	1.82	4.29	1.06
6. การวัดผลประเมินผลจากแฟ้มสะสมงานของผู้เรียน	5.64	1.79	4.34	1.11
7. การวัดและประเมินผลจากการปฏิบัติของนักเรียนตามสภาพจริง	4.91	1.37	4.27	1.19
8. การวัดและประเมินผลสามารถรายงานผลได้ตรงตามสภาพจริง	5.03	1.48	4.34	1.04
9. การวัดผลประเมินผลนักเรียนก่อนการสอนทุกครั้งเพื่อสำรวจพื้น ฐานความรู้เดิมของนักเรียนรายบุคคล	5.47	1.65	4.39	0.99
10. การวัดผลประเมินผลนักเรียนระหว่างเรียน	4.86	1.28	4.44	1.03
11. การวัดผลประเมินผลนักเรียน หลังการสอน เพื่อนำผลมาพัฒนา และปรับปรุงการเรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มตาม ความต้องการและความหลากหลาย	5.29	1.15	4.72	1.35
12. การวิเคราะห์ความพร้อมของนักเรียน แต่ละคนเพื่อนำมา ปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม	6.31	2.46	4.52	0.88

จากตารางที่ 17 รายการเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ มีทั้งหมด 12 รายการ โดยศึกษาปัญหาจากครูผู้สอนงานธุรกิจที่ไม่เคยได้รับการอบรม และครูผู้สอนงานธุรกิจที่เคยได้รับการอบรม จากการคำนวณค่า NI (Needs Indicator Score) นำมาจัดอันดับความสำคัญของปัญหาจากมากไปหาน้อย พบว่า ครูผู้สอนงานธุรกิจที่ไม่เคยเข้ารับอบรม มีปัญหาอยู่ในระดับต่ำ ทั้งหมด 7 รายการ ได้แก่ การวิเคราะห์ความพร้อมของนักเรียนแต่ละคนเพื่อนำมาปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 6.31) การวัดผลประเมินผลจากเพิ่มสะสมงานของผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย 5.64) การเปิดโอกาสให้นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้อง ชุมชนในท้องถิ่น และสถานประกอบการ มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ การวัดผลและประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 5.50) การวัดผลประเมินผลนักเรียนก่อนการสอนทุกครั้งเพื่อสำรวจพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียนรายบุคคล (ค่าเฉลี่ย 5.47) การสามารถใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายในการวัดผลประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 5.42) การวัดผลประเมินผลนักเรียน หลังการสอน เพื่อนำผลมาพัฒนาและปรับปรุงการเรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มตามความต้องการและความหลากหลาย (ค่าเฉลี่ย 5.29) และการแจ้งวิธีการวัดผลและประเมินผลให้นักเรียนได้รับทราบล่วงหน้า (ค่าเฉลี่ย 5.13) ส่วนรายการที่เหลือนอกจากนี้ไม่มีปัญหา ครูผู้สอนงานธุรกิจที่เคยได้รับการอบรม ไม่มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิด ด้านข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ครูผู้สอนงานธุรกิจ ได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปข้อเสนอแนะเพิ่มเติมได้ทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้

1. การเตรียมการสอน
2. การดำเนินการสอน
3. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้
4. อื่นๆ

1. **ด้านการเตรียมการสอน** มีครูผู้สอนงานธุรกิจได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะเพิ่มเติมทั้งหมด ร้อยละ 22.45 สรุปได้เป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

- 1.1 ควรจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ร้อยละ 8.16)
 - 1.2 ควรเตรียมการสอนให้เหมาะสมกับสภาพที่สอนจริง (ร้อยละ 6.12)
 - 1.3 ควรเตรียมเนื้อหาให้พร้อม คูรายละเอียดเนื้อหา และวิธีการสอนแต่ละครั้งให้เหมาะสมกับเวลา (ร้อยละ 3.06)
 - 1.4 ควรศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจ นำหลักสูตรมาใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่น (ร้อยละ 2.04)
 - 1.5 ควรจัดทำแผนการสอนล่วงหน้าและระบุชั่วโมงการสอนทุกรายวิชาที่เปิดสอน (ร้อยละ 2.04)
 - 1.6 ควรเพิ่มเนื้อหาที่สอนให้ทันสมัยเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ปัจจุบัน (ร้อยละ 1.02)
- 2. ด้านการดำเนินการสอน** มีครูผู้สอนงานธุรกิจได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะเพิ่มเติมทั้งหมด ร้อยละ 45.92 สรุปได้เป็นหัวข้อดังต่อไปนี้
- 2.1 ควรใช้วิธีการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (ร้อยละ 10.20)
 - 2.2 ควรดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่วางไว้ให้เหมาะสมกับเวลา และปรับให้เข้ากับกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถต่างกัน (ร้อยละ 6.12)
 - 2.3 เน้นการสอนตามสภาพจริงที่สามารถสอนได้เป็นรูปธรรม (ร้อยละ 6.12)
 - 2.4 ควรใช้วิธีการสอนให้นักเรียนมีส่วนร่วม (ร้อยละ 5.10)
 - 2.5 ควรสอดแทรกการอบรมคุณธรรม มารยาท และการวางตัวให้นักเรียนทุกครั้งที่สอน (ร้อยละ 3.06)

- 2.6 ควรใช้วิธีการสอนแบบอภิปรายกลุ่ม พร้อมสรุปความรู้ร่วมกัน (ร้อยละ 3.06)
- 2.7 ควรสร้างบรรยากาศในการเรียนให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (ร้อยละ 2.04)
- 2.8 ควรใช้วิธีการสอนแบบโครงงาน ให้นักเรียนเลือกศึกษาค้นคว้าตามความสนใจ เช่นการทำธุรกิจจำลองโดยใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น หรือธุรกิจของครอบครัว โดยศึกษากระบวนการ ตั้งแต่ In Put จนถึง Out Put เพื่อใช้เป็นแนวในการประกอบอาชีพ (ร้อยละ 2.04)
- 2.9 ควรใช้วิธีการสอนโดยการจัดทำใบงานทั้งงานกลุ่มและเดี่ยว ให้นักเรียนคิด วิเคราะห์ และร่วมกันสรุปเนื้อหา (ร้อยละ 2.04)
- 2.10 ควรให้นักเรียนมีการทำกิจกรรมร่วมกันในเนื้อหาวิชาที่น่าสนใจ เช่น การขาย โดยการแสดงบทบาทสมมติ การลงมือปฏิบัติชิ้นงานเพื่อจำหน่าย หรือทำธุรกิจแบบจำลอง (ร้อยละ 2.04)
- 2.11 ครูผู้สอนงานธุรกิจควรสอดแทรกหรือบูรณาการเนื้อหาสาระงานธุรกิจกับ ทุกรายวิชาทั้งสาระพื้นฐานและสาระเพิ่มเติม เพื่อนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นพื้นฐาน ในการประกอบอาชีพสุจริต (ร้อยละ 1.02)
- 2.12 ก่อนสอนควรตรวจสอบความพร้อมของนักเรียน จากการเข้าเรียนและการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ (ร้อยละ 1.02)
- 2.13 การนำเข้าสู่บทเรียน ควรสรุปเนื้อหาเดิมที่ได้สอนไว้ ก่อนจะขึ้นเนื้อหาใหม่ เพื่อเป็นการทบทวนความจำและเชื่อมต่อเนื้อหาสาระ (ร้อยละ 1.02)
- 2.14 ควรมีการวัดผลและประเมินผลอย่างจริงจัง และนำผลที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ สูงสุด (ร้อยละ 2.04)
- 2.15 ควรสรุปเนื้อหาและมีการประเมินผลทุกครั้งหลังเรียน เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจ ของนักเรียน (ร้อยละ 2.04)

2.16 ควรให้นักเรียนได้มีโอกาสนำเสนองาน เพื่อฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงออก (ร้อยละ 1.02)

3. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ มีครูผู้สอนงานธุรกิจได้แสดงความคิดเห็นและได้เสนอแนะเพิ่มเติมทั้งหมดร้อยละ 43.86 สรุปได้เป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

3.1 มีการวัดผลและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การร่วมกันอภิปรายกลุ่ม การทำใบความรู้ การทำแบบทดสอบ การปฏิบัติ จากทำชิ้นงาน การทำรายงาน การทำโครงการ การทำแฟ้มสะสมงาน การนำเสนอผลงานในชั้นเรียน การสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล และรายกลุ่ม จากการเรียน (ร้อยละ 14.28)

3.2 ควรวัดตามสภาพจริง (ร้อยละ 10.20)

3.3 ควรวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ความรู้ ทักษะ คุณธรรม ความรับผิดชอบ การมีวินัย และความซื่อสัตย์ (ร้อยละ 4.08)

3.4 ควรทำโครงการสอนระยะยาว เพื่อประเมินผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง ได้ผลการประเมินที่ละเอียดและน่าเชื่อถือ (ร้อยละ 1.02)

4. ด้านอื่นๆ มีครูผู้สอนงานธุรกิจเสนอแนะเพิ่มเติมทั้งหมดเพียง ร้อยละ 20.40 สรุปได้เป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

4.1 ควรสนับสนุนกิจกรรมในด้านต่างๆ เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มเติม นอกเหนือจากในตำรา เช่น การเชิญองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ เข้าร่วมโครงการในโรงเรียน การฝึกทักษะนอกโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง การจัดแหล่งการเรียนรู้ห้องสมุดหรือห้องสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 3.06)

4.2 ควรให้ความสำคัญและดำเนินการสอนอย่างจริงจังเพราะวิชาธุรกิจมีประโยชน์มาก (ร้อยละ 1.02)

4.3 ควรจัดงบประมาณให้เพียงพอต่อการเรียนการสอน (ร้อยละ 1.02)

5. ปัญหาอื่นๆ ในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ได้แก่

- 5.1 นักเรียนไม่ค่อยเอาใจใส่เท่าที่ควร ขาดความรับผิดชอบทำให้ผลการเรียนต่ำ (ร้อยละ 5.10)
- 5.2 หลักสูตรใหม่มีขอบเขตที่กว้างทำให้ยากต่อการจัดเนื้อหาวิชา (ร้อยละ 3.06)
- 5.3 ครูมีภาระงานอื่นๆ จึงไม่ค่อยมีเวลาเตรียมการสอน เช่นงานเงิน การบริหารอื่นๆ (ร้อยละ 2.04)
- 5.4 นักเรียนมักไม่ให้ความสำคัญกับงานธุรกิจเพราะเป็นเพียงกลุ่มสาระเพิ่มเติม (ร้อยละ 2.04)
- 5.5 การสอนคอมพิวเตอร์ต้องสอนไปตามขั้นตอนหรือตามระบบ ผู้สอนต้องเสียเวลารอนักเรียนที่ตามไม่ทัน(ร้อยละ 1.02)
- 5.6 เนื้อหาธุรกิจบางวิชาไม่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เช่น การลงบัญชี บัญชีแยกประเภทการจัดทำงบการเงิน (ร้อยละ 1.02)
- 5.7 ตารางเรียนไม่เหมาะสม เนื่องจากจัดเวลาการสอนธุรกิจไว้ช่วงบ่าย นักเรียนมักง่วงนอน (ร้อยละ 1.02)

ข้อวิจารณ์

จากผลการวิจัยสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ของครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 1 ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการดำเนินการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า

สภาพที่ควรเป็นและสภาพที่เป็นจริงในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ในภาพรวม ทั้ง 3 ด้าน มีสภาพที่ควรเป็นและสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูผู้สอนงานธุรกิจรับบทบาทหน้าที่และเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักขมณั นาคพันธ์ (2545) ที่ได้ศึกษาความพร้อมของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนตามแนวทาง ปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ผลงานวิจัยพบว่า ความพร้อมของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 10 ด้าน มีความพร้อมอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การเป็นผู้จัดการชี้แนะและกระตุ้นผู้เรียน การช่วยเหลือผู้เรียนค้นพบความรู้ การให้ความรัก ความเมตตา เอาใจใส่ผู้เรียน การให้การยอมรับ สนับสนุนและส่งเสริมผู้เรียน การจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน การมีความเป็นครูมืออาชีพ และการเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับผู้เรียน ส่วนปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ของครูผู้สอน อยู่ในระดับต่ำทุกด้าน โดยปัญหาที่มีค่า NI (Needs Indicator Score) สูงที่สุดในแต่ละด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านการเตรียมการสอน คือ ปัญหาการกำหนดระยะเวลาในการสอนให้มีความเหมาะสม เพื่อให้ให้นักเรียนได้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรการศึกษายกระดับพื้นฐานพุทธศักราช 2544 กำหนดให้สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มีขอบข่ายสาระทั้งหมด 5 งาน ได้แก่ งานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์ และงานธุรกิจ ซึ่งนักเรียนต้องได้เรียนครบทุกงาน ทำให้ชั่วโมงสอนงานธุรกิจน้อย หรือไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานที่กำหนด ดังนั้นครูผู้สอนงานธุรกิจควรจัดเตรียมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ และควรจัดกิจกรรมเสริมนอกเวลาเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เข้าใจตามมาตรฐานงานที่กำหนด โดยการนัดสอนเพิ่มเติม จัดกิจกรรมเสริม ให้ทำใบงาน ทำแบบฝึก หรือการฝึกปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้กล่าวไว้ว่า ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงหลักการเตรียมการสอน เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการเตรียมการสอนประกอบด้วย 1. การสำรวจความต้องการและพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน 2. การเตรียมการ ครูต้องเตรียมเนื้อหาหลักสูตรและจุดประสงค์ให้เข้าใจถ่องแท้ เพื่อวางแผนกระบวนการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความถนัด โดยการเตรียมแหล่งข้อมูลที่เป็นทั้งสื่อการเรียน ใบความรู้ ใบงาน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ หรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตัวเอง เพื่อให้ นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้ตามความต้องการ

ปัญหาด้านการดำเนินการสอน คือ ปัญหาการใช้สื่ออุปกรณ์ในการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้และการผลิตสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนด้วยตัวเอง ดังนั้น ผู้บริหาร และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรจัดหางบประมาณและส่งเสริมการจัดอบรมการผลิตสื่อและการใช้สื่อให้กับครู และควรติดตามผล เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา จิตรวงศนันท์ (2539) ที่ได้ศึกษาเรื่อง สภาพ ปัญหาและความต้องการ การจัดการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดน่าน พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนสอน ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ ขาดงบประมาณ ขาดเอกสารหลักสูตร และขาดสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน และขาดการนิเทศติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ

ปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ คือ ปัญหาการวิเคราะห์ความพร้อมของนักเรียนแต่ละคนเพื่อนำมาปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูไม่มีเวลา เนื่องจากมีภาระงานอื่นมาก และครูบางส่วนยังขาดความรู้และทักษะในเรื่องของวัดผลและประเมินผลจากผลการวิจัยพบว่ามีครูจำนวนร้อยละ 40.8 ที่ยังขาดการอบรมพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัชชัย นาจำปา (2542) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุทัยธานี พบว่า ครูขาดความรู้และทักษะการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เทคนิคและวิธีวัดผลประเมินผล แนวใหม่ ครูไม่สอนตามแผนการสอน และครูไม่มีเวลาเนื่องจากมีภาระงานอื่นมาก ด้านการดำเนินการสอนตามหลักสูตร โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้มีปรับหลักสูตร ให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น

จากผลการวิจัย เมื่อพิจารณาระดับสภาพที่ควรเป็นและสภาพที่เป็นจริง ทั้ง 3 ด้านรวมทั้งหมด 53 รายการ พบว่ามี 9 รายการ ที่มีสภาพที่ควรเป็นอยู่ในระดับ มาก แต่มีสภาพที่เป็นจริงอยู่เพียงระดับ ปานกลาง เท่านั้น ซึ่ง ถือว่าเป็นปัญหา แต่อยู่ในระดับ ต่ำ เพราะทั้ง 2 ส่วนมีช่องว่าง แต่เป็นช่องว่างที่ค่อนข้างแคบ หรือไม่กว้างนัก และเมื่อนำทั้ง 9 รายการมาพิจารณาโดยใช้สูตรของการหาค่า NI (Needs Indicator Score) พบว่า มีทั้งหมด 7 รายการที่เป็นปัญหา และอยู่ในระดับต่ำ เพราะมีค่า NI (Needs Indicator Score) อยู่ระหว่าง 5.1 – 7.49 ได้แก่ ปัญหาการกำหนดระยะเวลาในการสอนให้มีความเหมาะสมเพื่อให้นักเรียนได้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (NI= 5.41) ปัญหาการจัดเตรียมแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติมในโรงเรียน (NI= 5.37) ปัญหาการเตรียมสถานที่และเครื่องมือในการฝึกทักษะ (NI= 5.20) ปัญหาการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้ พร้อมและเหมาะสมทุกครั้ง (NI= 5.18) ปัญหาการเปิดโอกาสให้ นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องชุมชนในท้องถิ่น และ

สถานประกอบการ มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ การวัดผลและประเมินผล (NI= 5.14) ปัญหาการใช้สื่ออุปกรณ์ในการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน (NI= 5.11) และปัญหาการสร้างบรรยากาศในการนำเข้าสู่บทเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย (NI= 5.10) ส่วน 2 รายการที่เหลือไม่มีปัญหา ได้แก่ การส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติในสถานที่ฝึก (NI= 4.95) และ การวัดผลประเมินผลจากเพิ่มคะแนนของผู้เรียน (NI= 4.87) ดังนั้น จากผลการพิจารณาปัญหาทั้ง 2 ด้านพบว่า มีความสอดคล้องกัน จึงสรุปได้ว่า ผลการวิจัยครั้งนี้มีความเป็นไปได้ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงหรือค่อนข้างน่าเชื่อถือ

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ของครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ของครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ของครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูผู้สอนงานธุรกิจที่สอนในช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานครเขตพื้นที่ การศึกษา 1 ทั้งหมด 39 โรงเรียน จำนวน 98 คน เนื่องจากมีจำนวนประชากรไม่มาก จึงใช้ทั้งหมด ในการศึกษา โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวและข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับ สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจในช่วงชั้นที่ 3 โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการดำเนินการสอนและด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล จากสาขาธุรกิจศึกษา ภาควิชา อาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจำนวน 98 ฉบับ ไปยังทุกโรงเรียนในกลุ่มประชากรทาง ไปรษณีย์ ทั้งหมด 39 โรงเรียน และรอผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ภายในเวลาที่ กำหนด และตามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองเป็นบางส่วนที่ยังไม่ได้รับคำตอบ ได้รับแบบสอบถามที่ สมบูรณ์กลับคืน 98 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำเอาข้อมูลทั้งสามตอนที่ได้ในแบบสอบถามมาวิเคราะห์ หาค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าจำแนกระดับ และเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง และค่า NI (Needs Indicator Score) เพื่อนำมาจัดอันดับความสำคัญของปัญหา

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ครูผู้สอนงานธุรกิจส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีประสบการณ์สอนงานธุรกิจ มากกว่า 20 ปีขึ้นไป วุฒิการศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี จบสาขาวิชาธุรกิจศึกษาหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ดำรงตำแหน่งเป็นครูในกลุ่มงานธุรกิจ เคยได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาและวิธีการสอนงานธุรกิจ ครูผู้สอนงานธุรกิจในโรงเรียนส่วนใหญ่ มีจำนวนอยู่ระหว่าง 3 – 4 คน ซึ่งเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน งานธุรกิจที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 เปิดสอนจำนวน 1 – 2 วิชา/ปี อยู่ในระดับชั้น ม.3 ครูผู้สอนงานธุรกิจมีภาระการสอนงานธุรกิจ ประมาณ 11 – 20 ชั่วโมง/สัปดาห์ และมีภาระงานอื่นหรืองานพิเศษที่ได้รับมอบหมาย นอกเหนือจากงานสอนธุรกิจ ครูผู้สอนงานธุรกิจมีหนังสือแบบเรียนใช้ในการเรียนการสอนประจำกลุ่มงานธุรกิจ และมีการใช้สื่อการสอนอื่นๆ นอกเหนือจากกระดานดำ มีจำนวนห้องพิมพ์ดีดและห้องคอมพิวเตอร์เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน และมีแหล่งข้อมูลหรือหนังสือธุรกิจให้นักเรียนได้ค้นคว้าเพิ่มเติม

สภาพในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ สภาพที่ควรเป็นหรือมีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน โดยภาพรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับ มาก โดยเฉพาะเรื่องการมีความพร้อมในเนื้อหางานธุรกิจ การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายวิชาโดยเน้นเรื่องของพฤติกรรม ความรู้ ทักษะ และคุณธรรม และการกำหนดวิธีการสอนล่วงหน้า ด้านการดำเนินการสอน โดยภาพรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับ มาก โดยเฉพาะเรื่อง การตรวจสอบผลการทำงานของนักเรียนอย่างเอาใจใส่ การเน้นการสอนให้นักเรียนสามารถนำทักษะกระบวนการ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ในภาพรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับ มาก โดยเฉพาะเรื่อง การกำหนดการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ที่ครอบคลุมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การวัดผลประเมินผลนักเรียนระหว่างเรียน และการแจ้งวิธีการวัดผลและประเมินผลให้นักเรียนได้รับทราบล่วงหน้า สภาพที่เป็นจริงในการจัดการเรียนการสอนทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่อง การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายหน่วย โดยเน้นเรื่องของพฤติกรรม ความรู้ ทักษะและคุณธรรม การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายวิชา โดยเน้นเรื่องของพฤติกรรม ความรู้ ทักษะและคุณธรรม และการเตรียมการวัดผลและประเมินผลการเรียนด้านการดำเนินการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่อง การตรวจสอบผลการทำงานของนักเรียนอย่างเอาใจใส่

การเน้นการสอนให้นักเรียนสามารถนำทักษะกระบวนการ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และการคอยให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือในขณะที่ทำการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่อง การวัดผลประเมินผลนักเรียนระหว่างเรียน การกำหนดการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงที่ครอบคลุมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และการแจ้งวิธีการวัดผลและประเมินผลให้นักเรียนได้รับทราบล่วงหน้า ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ระดับ ต่ำ ทุกด้าน จากการคำนวณหาค่า NI นำมาจัดอันดับความสำคัญของปัญหา จากมากไปหาน้อย ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ปัญหาที่สำคัญคือ การกำหนดระยะเวลาในการสอนให้มีความเหมาะสมเพื่อให้นักเรียนได้เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การจัดเตรียมแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติมในโรงเรียน การมีความพร้อมในเนื้อหางานธุรกิจ ด้านการดำเนินการสอน ปัญหาที่สำคัญคือ การใช้สื่ออุปกรณ์ในการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน การสร้างบรรยากาศในการนำเข้าสู่บทเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย การใช้สื่ออุปกรณ์ขณะสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหา ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ปัญหาที่สำคัญคือ การวิเคราะห์ความพร้อมของนักเรียนแต่ละคนเพื่อนำมาปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม การเปิดโอกาสให้นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องชุมชนในท้องถิ่น หรือสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การวัดผลและประเมินผล

เปรียบเทียบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจทั้งสามด้าน โดยศึกษาจากครูผู้สอนงานธุรกิจที่ประสบการณ์สอนตั้งแต่ 1 - 20 ปี และครูผู้สอนงานธุรกิจที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปีขึ้นไป ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปีขึ้นไป มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ด้านการเตรียมการสอน มากกว่าครูที่มีประสบการณ์สอน ตั้งแต่ 1 - 20 ปี ครูที่มีประสบการณ์สอนตั้งแต่ 1 - 20 ปี มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการสอน มากกว่าครูที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปีขึ้นไป ครูที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปีขึ้นไป มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ มากกว่าครูที่มีประสบการณ์สอน ตั้งแต่ 1 - 20 ปี และเมื่อเปรียบเทียบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ โดยศึกษาจากครูผู้สอนงานธุรกิจที่เคยได้เข้ารับการอบรม กับครูผู้สอนงานธุรกิจที่ไม่เคยได้เข้ารับการอบรม ผลการวิจัยพบว่า ครูที่ไม่เคยได้เข้ารับการอบรม มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน มากกว่าครูที่เคยได้เข้ารับการอบรมทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

สภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ของครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนงานธุรกิจ ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดทำแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติมในโรงเรียน โดยการจัดทำห้องสมุด หรือทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การตั้งชมรม การทำสหกรณ์จำลอง การทำธนาคารโรงเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติ ให้ทำเป็น คิดเป็น ทำได้ รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนงานธุรกิจ ควรให้ความสำคัญกับการใช้สื่อและอุปกรณ์ในการสอน โดยการเข้ารับการฝึกอบรมและการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และส่งเสริมให้มีการเรียนรู้รูปแบบใหม่ๆ และนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประกอบ การสอน ได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนงานธุรกิจ ควรเปิดโอกาสให้ นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องชุมชนในท้องถิ่น และสถานประกอบการ มีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนการสอน และการกำหนดเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลการเรียน เพื่อเป็น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนาระหว่างชุมชนและหน่วยงานต่างๆ กับโรงเรียน และ เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและใช้ในการประกอบ อาชีพ ได้อย่างเหมาะสมในแต่ละท้องถิ่น เช่น การฝึกงาน การดูงานนอกสถานที่

2. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ครูผู้สอนงานธุรกิจควรจัดเตรียมการเรียนการสอน อย่างเป็นระบบ และควรจัดกิจกรรมเสริมนอกเวลาเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เข้าใจตาม วัตถุประสงค์ โดยการนัดสอนเพิ่มเติม ทำใบงาน ฝึกปฏิบัติใช้คอมพิวเตอร์ หรือจัดกิจกรรมเสริม และผู้บริหารไม่ควรให้ครูรับภาระการทำงานอื่นๆ ที่นอกเหนือจากงานสอนมากเกินไป แต่ควรเปิด โอกาสให้ครูได้มีเวลาจัดทำกิจกรรมเสริมในโรงเรียน โดยให้ครูเป็นที่ปรึกษา หรือผู้คอยให้คำแนะนำ ในการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจรายบุคคล ส่งผลให้นักเรียนเกิดการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญหน้าสถานการณ์ และการแก้ปัญหาด้วยตัวเองได้อย่างเหมาะสม เช่น กิจกรรมการตั้ง

ชมรมนักเรียน ชมรมนักการตลาด ผู้บริหาร และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรส่งเสริมการจัด
 อบรมการผลิตสื่อและการใช้สื่อให้กับครูผู้สอนงานธุรกิจและควรติดตามผลของการใช้สื่อของครู
 ว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการผลิตและการใช้สื่อในการส่งเสริม
 การเรียนรู้ในห้องเรียน ครูผู้สอนงานธุรกิจควรทำการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน
 อยู่เสมอ เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ความพร้อมของนักเรียนและปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม
 กับวัยและความต้องการผู้เรียน ผู้บริหาร และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้มีการจัด
 อบรมและพัฒนาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาและวิธีการสอนงานธุรกิจให้กับครูผู้สอน และควรเน้นให้
 ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปีขึ้นไป ได้มีโอกาสอบรมและพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ
 เพื่อเพิ่มศักยภาพในการสอนของครูให้มากขึ้นยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดเนื่องจากประชากรมีขนาดเล็ก โดยศึกษาเฉพาะ โรงเรียน
 มัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร
 เขต 1 เท่านั้น จึงควรมีการทำวิจัยซ้ำโดยขยายขนาดให้มีขนาดใหญ่ยิ่งขึ้น โดยควรศึกษาในเขตพื้นที่
 ต่างจังหวัด เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและนำผลที่ได้ไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้
 เหมาะสมมากยิ่งขึ้น
2. ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้มาจากครูผู้สอนงานธุรกิจทั้งหมดซึ่งเป็นข้อมูลด้านเดียว
 ดังนั้นจึงควรทำวิจัยจากนักเรียนด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งสองด้านและผลการวิจัยที่ได้ จะช่วยให้ครู
 เข้าถึงความต้องการในการเรียนงานธุรกิจของนักเรียนได้มากยิ่งขึ้น

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. 2544. คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. 2545. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. 2546ก. การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. 2546ข. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ.2546).
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

จรรยาศรี มาดิลกโกวิท. 2538. ธุรกิจศึกษา บทบาทและความสำคัญในระบบการศึกษาไทย.
กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. 2542. การวิเคราะห์สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนา การจัดการเรียนการสอนวิชา
ธุรกิจโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์บรรณสารสนเทศ
ทางการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อ้างถึง กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ. 2530. รายงานการสัมมนาระดับชาติ เรื่อง หลักสูตรมัธยมศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.

- ชฎทศพร โอชม. 2548. การศึกษาสภาพและความพร้อมของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (อุตสาหกรรมศึกษา) สาขาอุตสาหกรรมศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนิดรา ศรีลัมพ์. 2547. การศึกษาความพึงพอใจในการเรียกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีของเรียนเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการประถมศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เชษฐา กลิ่นเทศ. 2532. การจัดการเรียนการสอนวิชาสังคม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนสังคมศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง, วัชรินทร์ เสถียรนานนท์, และ วัชนีย์ เชาว์ดำรง. 2545. ผู้เรียนเป็นสำคัญและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูมืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สถาพรบุ๊คส์.
- ทิตนา แวมมณี. 2528. แนวคิดเกี่ยวกับระบบการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: ป. สัมพันธ์พาณิชย์. (เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 1- 7)
- รัชชัย นาน้ำปา. 2542. การศึกษาการใช้หลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2548. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: วี อินเตอร์ พรีน.

- บุญชม ศรีสะอาด. 2541. การพัฒนาการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์ชมรมเด็ก.
- ประทีป เมธาคณวุฒิ. 2544. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปริญญา ปาละกะวงษ์ ณ อยุธยา. 2542. หลักสูตรกิจศึกษา. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน.
คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เป็รื่อง กิจรัตน์. 2534. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับอุตสาหกรรมศิลป์.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ วิทยาลัยครูพระนคร.
- พัชรประภา อุดุวิทย์. 2535. การมัธยมศึกษา. สารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. 2544. การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิดวิธี และเทคนิคการ
สอน 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ บริษัทเดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์ จำกัด.
- พิรพงษ์ ทิพนาค. 2551. หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
สัมภาษณ์, 7 มกราคม 2551.
- _____. 2545. “การประเมินความต้องการหรือความจำเป็นในการฝึกอบรม” เอกสาร
ประกอบการฝึกอบรมและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม. (อัดสำเนา)
- ไพฑูรย์ ไชยสมนึก. 2547. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการจัดการเรียนการ
สอนกลุ่มสาระการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 ในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาธุรกิจศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- ภาสกร วงศ์ปิ่น. 2541. สภาพความพร้อมและปัญหาการจัดการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์ของ
โรงเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษา ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย. เชียงราย: สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่สาย.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2525. เอกสารการสอนชุดวิชาวิทยาการการสอน (Instructional
Science). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ยุดา รักไทย และ ธนิกานต์ มาณะศิริานนท์. 2542. เทคนิคการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ.
กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด.
- ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. 2541. พื้นฐานการบริหารและระบบการผลิตในงานอุตสาหกรรม.
กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- รัตนา อัดภูมิสุวรรณ. 2541. การศึกษาธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร: บริษัทศูนย์การพิมพ์แก่นจันทร์.
- ลัทธิมนต์ นาคพันธ์. 2545. ความพร้อมของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนตามแนวทาง
ปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเหนือ
คลอง จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลักษณ์เกษตรศาสตร์.
- ลำพอง บุญช่วย. 2530. การสอนเชิงระบบ. ปทุมธานี: วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2545. เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- วันเพ็ญ จันทร์เจริญ. 2542. การเรียนการสอนปัจจุบัน. สกนนคร: สถาบันราชภัฏสกนนคร.
- วิไล ตั้งจิตสมคิด. 2544. รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อ
กระบวนการเรียนการสอนของสถาบันราชภัฏธนบุรี. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

วีรพงษ์ เกลิมจิระรัตน์. 2547. **วิธีการแก้ปัญหาในงานตามแบบฉบับญี่ปุ่น**. กรุงเทพมหานคร: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น). แปลจาก Katsuya Hosotani. 1989. *The QC Problem Solving Approach Solving Workplace Problems the Japanese Way*. Japan: 3 A Cooperation.

สมบูรณ์ ดันยะ. 2545. **การประเมินทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

สัจด์ อุทรานันท์. 2529. **การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2536. **การวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539. **การวัดผลและประเมินผลสภาพที่แท้จริงของนักเรียน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543. **การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สิรินันท์ สติรกุล เตชพาหพงษ์ และ จรูญศรี มาติลลโกวิท. 2542ก. **รายงานการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียน การสอนวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. 2542ข. **รายงานการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียน การสอนวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร**.

กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อ้างอิง Nanassy, Louis C., Dean R. Malsbary and Herbert A. Tonne. 1977. **Principles and Trends in Business Education**. Indiana: Bobbs-Merill Educational Publishing .

สุจินต์ วิสารานนท์. 2540. **การจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ. 2547. **พฤติกรรมการสอนธุรกิจ 2**. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุวิทย์ ศิลปสุวรรณ. 2533. **ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนเพื่อประกอบอาชีพอิสระ
เกษตรกรรมตามหลักสูตรมัธยมตอนปลาย พุทธศักราช 2524**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์
มหาบัณฑิต(เกษตรศาสตร์) สาขาครุศาสตร์เกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

หทัย ดันหยง. 2535. **การประถมศึกษา**. สารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2542. **การจัดการเรียนการสอนเพื่อการมีรายได้ระหว่าง
เรียน**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร.

อรทัย คำมูล และ สุวิทย์ คำมูล. 2544. **การบูรณาการหลักสูตร และการเรียนการสอนโดยเน้น
ผู้เรียนสำคัญ**. กรุงเทพมหานคร: หจก. ภาพพิมพ์.

อัจฉรา จิตรวงศนันท์. 2539. **สภาพ ปัญหา และความต้องการ การจัดการเรียนการสอนกลุ่มการ
งานพื้นฐานอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดน่าน**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัเชียงใหม่.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. 2540ก. **หลักการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรินต์ติ้ง เฮ้าส์.

_____. 2540ข. **หลักการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรินต์ติ้ง เฮ้าส์.

อ้างถึงใน สัจด์ อุทรานันท์. 2529. **การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ**. พิมพ์ครั้งที่ 5
กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Daughtrey, A. S. 1974. **Methods of Basic Business and Economic Education.**

Second edition ed. USA: South-Western Publishing Co.

Douglas, L. V., T. B. James, and I. A. Ruth. 1973. **Teaching Business Subjects.** 3ⁿd ed. USA:

Prentice-Hall Inc.

Golen, S. 1980. "Characteristics of an Effective Business Education." **Journal of Business**

Education 1980: n.p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ยศ ทรัพย์เย็น
ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
สาขาที่เชี่ยวชาญ การสอนธุรกิจศึกษา
2. รองศาสตราจารย์ไพรพงศ์ ทิพนาค
ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
สาขาที่เชี่ยวชาญ สถิติวิจัย
3. อาจารย์สมบูรณ์ แซ่เจ็ง
วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี
สาขาที่เชี่ยวชาญ การสอนธุรกิจศึกษา

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

ที่ ศธ 0513.109(2)/ 022

ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

8 กุมภาพันธ์ 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์
เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดราชาธิวาส

ด้วยนางสาวกฤษณา บุคณู นิสิตปริญญาโท สาขาธุรกิจศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " สภาพและปัญหา การจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 " ภายใต้การควบคุมของ รศ. ชนะ วันหนูน ประธานกรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นิสิตจำเป็นต้องเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เกี่ยวกับสภาพและปัญหาในด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ เพื่อนิสิตจักได้นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ สรุปและเรียบเรียงประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วยจกขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รศ.ดร.พีรพงศ์ ทิพนาค)

หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา

ภาควิชาอาชีวศึกษา

โทร. 02-5797143,02-9428200 กด 1825,1871,1873

ภาคผนวก ค
รายชื่อ โรงเรียน

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่การศึกษา

.....

โดยที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาเห็นว่า สมควรจะดำเนินการให้มีการประกาศกำหนดพื้นที่การศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์และบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อจัดเตรียมการบริหารงาน บริหารงานบุคคล และการวางระบบการทำงานให้พร้อมสำหรับการบริหารจัดการทางการศึกษาในรูปแบบใหม่ ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาและประกาศใช้มีผลเป็นกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จึงให้มีการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาในระยะเริ่มแรก จำนวน 175 เขต ดังมีรายละเอียดตามบัญชีกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาแนบท้ายประกาศนี้

ให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยึดถือจำนวนและขอบเขตของเขตพื้นที่การศึกษาตามที่กำหนดในประกาศนี้เป็นหลักในการเตรียมการกำหนดอัตราค่าจ้าง เตรียมการคัดเลือกและฝึกอบรมผู้บริหารเตรียมจัดระบบการบริหารงานและการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการบริหารจัดการทางการศึกษาในรูปแบบใหม่เมื่อมีการประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศ ณ วันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2545

(นายปองพล อดิเรกสาร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2545 การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานครมีจำนวน 3 เขตพื้นที่ ดังนี้

เขตที่ 1 ประกอบด้วย พญาไท บางซื่อ ดุสิต สัมพันธวงศ์ ปทุมวัน ราชเทวี พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย บางรัก วัฒนา สาทร พระโขนง บางนา คลองเตย บางคอแหลม ยานนาวา ดินแดง

เขตที่ 2 ประกอบด้วย ห้วยขวาง จตุจักร ลาดพร้าว บางเขน สายไหม บึงกุ่ม บางกะปิ วังทองหลาง ดอนเมือง หลักสี่ ลาดกระบัง สะพานสูง คันนายาว มีนบุรี คลองสามวา หนองจอก ประเวศ สวนหลวง

เขตที่ 3 ประกอบด้วย บางแค บางขุนเทียน บางบอน ทุ่งครุ ราษฎร์บูรณะ จอมทอง คลองสาน ธนบุรี ภาษีเจริญ ดลิ่งชัน ทวีวัฒนา บางพลัด บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ หนองแขม

โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

1. โรงเรียนกุนนทีรุทธารามวิทยาคม
2. โรงเรียนเจ้าพระยาวิทยาคม
3. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
4. โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย
5. โรงเรียนเทพศิรินทร์
6. โรงเรียนนนทรีวิทยา
7. โรงเรียนเบญจมราชาลัย
8. โรงเรียนปทุมคงคา
9. โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย
10. โรงเรียนพุทธจักรวิทยา
11. โรงเรียนมักกะสันพิทยา
12. โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง
13. โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร

14. โรงเรียนมัธยมวัดมกุฎกษัตริย์
15. โรงเรียนยานนาวาศึกษา
16. โรงเรียนโยธินบูรณะ
17. โรงเรียนราชันนันทาจารย์สามเสนวิทยาลัย 2
18. โรงเรียนราชวินิต มัธยม
19. โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต
20. โรงเรียนวัดน้อยนพคุณ
21. โรงเรียนวัดบวรนิเวศ
22. โรงเรียนวัดราชบพิธ
23. โรงเรียนวัดราชาธิวาส
24. โรงเรียนวัดสระเกศ
25. โรงเรียนวัดสังเวช
26. โรงเรียนวัดสุทธิวาราม
27. โรงเรียนศรีอยุธยา
28. โรงเรียนศิลาจารพิพัฒน์
29. โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม
30. โรงเรียนสตรีวิทยา
31. โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย
32. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
33. โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย
34. โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
35. โรงเรียนสาธิตน้ำผึ้ง
36. โรงเรียนสาธิตปัญญา
37. โรงเรียนสิริรัตนาร
38. โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี
39. โรงเรียนสุวรรณสุทธารามวิทยา

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเรื่อง

สภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ของครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

คำชี้แจง แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวและข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

โปรดทำเครื่องหมาย √ ลงใน () หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ให้ตามความเป็นจริงของท่าน

*** ขอขอบคุณที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม ***

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวและข้อมูลพื้นฐาน เลือกตอบ ปลายเปิด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย √ ลงใน () หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ให้ตาม

ความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. ประสบการณ์ในการสอนงานธุรกิจ.....ปี

3. วุฒิการศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี วิชาเอก.....

() ปริญญาตรี วิชาเอก.....

() ปริญญาโท วิชาเอก.....

() ปริญญาเอก วิชาเอก.....

4. ปัจจุบันท่านเป็น

() หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

() ครูในกลุ่มงานธุรกิจ

5. จำนวนครูธุรกิจในโรงเรียนของท่าน (รวมตัวท่านด้วย) มีทั้งหมด..... คน

6. โรงเรียนของท่านมีจำนวนครูธุรกิจเพียงพอหรือไม่

() เพียงพอ () ไม่เพียงพอ

7. ท่านเคยได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาและวิธีการสอนงานธุรกิจหรือไม่

() ไม่เคยได้รับการอบรม

() เคยได้รับการอบรม จำนวน.....ครั้ง

8. กลุ่มวิชางานธุรกิจที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่3 มีจำนวน.....วิชา/ปี
9. ระดับชั้นที่ท่านสอนงานธุรกิจคือ (ตอบได้มากกว่า1 ข้อ)
- () ม.1
- () ม.2
- () ม.3
10. จำนวนคาบหรือชั่วโมงที่สอน.....ชั่วโมง/สัปดาห์
11. ท่านมีงานอื่นหรืองานพิเศษที่ได้รับมอบหมาย นอกเหนือจากงานที่สอนธุรกิจหรือไม่
- () ไม่มี
- () มี ได้แก่.....
-
12. ท่านมีหนังสือแบบเรียนประจำกลุ่มงานธุรกิจหรือไม่
- () ไม่มี
- () มี ได้แก่วิชา.....
-
13. ท่านมีการใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนอื่นๆที่นอกเหนือจากกระดานดำหรือไม่
- () ไม่มี
- () มี ได้แก่.....
-
14. โรงเรียนของท่านมีห้องพิมพ์ดีดหรือไม่
- () ไม่มี
- () มี เพียงพอสำหรับนักเรียนใช้ 1 คน/เครื่องหรือไม่
- [] เพียงพอ [] ไม่เพียงพอ
15. โรงเรียนของท่านมีห้องคอมพิวเตอร์หรือไม่
- () ไม่มี
- () มี เพียงพอสำหรับนักเรียนใช้ 1 คน/เครื่องหรือไม่
- [] เพียงพอ [] ไม่เพียงพอ
16. โรงเรียนของท่านมีแหล่งข้อมูลหรือหนังสือธุรกิจให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติมหรือไม่
- () ไม่มี
- () มี ได้แก่.....
-

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครู ที่มีต่อ สภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ใน 3 ด้านคือ ด้าน การเตรียมการสอน ด้านการดำเนินการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย✓ลงในตารางให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ ในระดับที่ควรเป็น และในระดับที่เป็นจริง ข้อคำถามในแบบสอบถามนี้ แบ่งเป็นระดับความคิดเห็น 5 ระดับ มีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติงานมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติงานมาก
- 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติงานปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติงานน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติงานน้อยที่สุดหรือไม่เป็น

แบบสอบถามพิจารณา 2 มิติ คือ

1. ระดับที่ควรเป็น คือระดับที่ท่านคิดว่าในหัวข้อนั้นๆควรจะเป็นในระดับใด เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์
2. ระดับที่เป็นจริง คือระดับที่ท่านคิดว่าในหัวข้อนั้นๆในสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เป็นจริงของท่านอยู่ในระดับใด

ตัวอย่าง

ข้อ	รายการ	ระดับที่ควรเป็น					ระดับที่เป็นจริง				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	1 ด้านการเตรียมการสอน										
1	การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้พร้อมและเหมาะสมทุกครั้ง		✓							✓	

- ข้าพเจ้ามีความคิดเห็นว่าการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้พร้อมและเหมาะสมทุกครั้ง มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จ ตรงตามวัตถุประสงค์จึงอยู่ในระดับที่ควรเป็น ในระดับมาก

- ข้าพเจ้ามีการปฏิบัติการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้พร้อมและเหมาะสมทุกครั้ง ในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นจริงของข้าพเจ้า อยู่เพียงระดับน้อย

ข้อ	รายการ	ระดับที่ควรเป็น					ระดับที่เป็นจริง				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
14	การเตรียมสถานที่และเครื่องมือในการฝึกทักษะ										
15	การเตรียมการวัดผลและประเมินผลการเรียน										
16	มีจัดเตรียมหนังสือเรียนสำหรับงานธุรกิจ โดยเฉพาะ										
17	การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายวิชาโดยเน้นเรื่องของพฤติกรรม ความรู้ ทักษะ และ คุณธรรม										
18	การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายหน่วยโดยเน้นเรื่องของพฤติกรรม ความรู้ ทักษะ และ คุณธรรม										
	2 ด้านการดำเนินการสอน										
19	การสร้างบรรยากาศในการนำเข้าสู่บทเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย										
20	การบอกวัตถุประสงค์การเรียนรู้รายวิชาให้นักเรียนทราบล่วงหน้า										
21	การกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในระหว่างเรียน										
22	การสื่อสารเนื้อหาให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายและน่าสนใจ										
23	การใช้สื่ออุปกรณ์ขณะสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหา										
24	การใช้สื่ออุปกรณ์ในการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน										
25	การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง										
26	การระบุแหล่งข้อมูลและเอกสารค้นคว้าเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตัวเองเพิ่มเติม										

ข้อ	รายการ	ระดับที่ควรเป็น					ระดับที่เป็นจริง				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
27	การคอยให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือในขณะที่ทำการสอน										
28	การเลือกใช้เทคนิควิธีการสอนแบบต่างๆให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา										
29	มุ่งเน้นการสอนงานธุรกิจแบบบูรณาการโดยสอดแทรกความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น										
30	การกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง										
31	เน้นการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เรียน โดยครูเป็นเพียงผู้จัดการเรียนรู้เท่านั้น										
32	เน้นการสอนให้นักเรียนสามารถนำทักษะกระบวนการ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน										
33	เน้นการสอนโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหา โดยการใช้กระบวนการกลุ่ม										
34	เน้นการสอนให้นักเรียนมีความรู้และทักษะต่างๆตามวัตถุประสงค์										
35	เน้นการสอนที่สร้างทักษะการทำงานมองเห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต										
36	เน้นการสอนให้นักเรียนสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศได้เหมาะสมและถูกต้อง										
37	การส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม สามารถคิดออกแบบวิธีการทำงาน ทำงานด้วยความรับผิดชอบ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน										
38	การส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติในสถานที่ฝึก และได้ใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย										
39	การตรวจสอบผลการทำงานของนักเรียนอย่างเอาใจใส่										

ข้อ	รายการ	ระดับที่ควรเป็น					ระดับที่เป็นจริง				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
40	การสรุปเนื้อหาทุกครั้งหลังการสอน										
41	การสรุปหรือให้แนวทางการเรียนรู้ที่ชัดเจนให้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมจากแหล่งที่ค้นคว้าอื่นๆได้										
	3 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน										
42	การเปิดโอกาสให้นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องชุมชนในท้องถิ่น และสถานประกอบการ มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การวัดผลและประเมินผล										
43	การแจ้งวิธีการวัดผลและประเมินผลให้นักเรียนได้รับทราบล่วงหน้า										
44	การกำหนดการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงที่ครอบคลุมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน										
45	การสร้างเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลที่ยึดจุดประสงค์ของหลักสูตรรายวิชาตามโครงสร้าง										
46	การสามารถใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายในการวัดผลประเมินผล										
47	การวัดผลประเมินผลจากเพิ่มสะสมงานของผู้เรียน										
48	การวัดและประเมินผลจากการปฏิบัติของนักเรียนตามสภาพจริง										
49	การวัดและประเมินผลสามารถรายงานผลได้ตรงตามสภาพจริง										
50	การวัดผลประเมินผลนักเรียนก่อนการสอนทุกครั้งเพื่อสำรวจพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียนรายบุคคล										

ข้อ	รายการ	ระดับที่ควรเป็น					ระดับที่เป็นจริง				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
51	การวัดผลประเมินผลนักเรียนระหว่างเรียน										
52	การวัดผลประเมินผลนักเรียน หลังการสอน เพื่อนำผลมาพัฒนาและปรับปรุงการเรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มตามความต้องการและความหลากหลาย										
53	การวิเคราะห์ความพร้อมของนักเรียนแต่ละคน เพื่อนำมาปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม										

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของท่านที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในช่วงชั้นที่ 3 คำชี้แจงให้ท่านแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ที่ท่านคิดว่าเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนงานธุรกิจต่อไป

1. ด้านการเตรียมการสอน

.....

.....

2. ด้านการดำเนินการสอน

.....

.....

3. ด้านการวัดผลประเมินผล

.....

.....

4. ด้านอื่นๆ

.....

.....

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ –นามสกุล	นางสาวกฤษณา บุตน์
วัน เดือน ปี ที่เกิด	วันที่ 23 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2526
สถานที่เกิด	จังหวัดขอนแก่น
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาธุรกิจระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ตำแหน่งปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่การตลาด ระดับ 8
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ธนาคารกรุงเทพ สาขาสวนจตุจักร